

Рейтинговий звіт LТSK – 004 -003 of Звіт про рівень кредитного рейтингу

Об'єкт рейтингування:	боргове зобов'язання Луцької міської ради
Тип рейтингу:	довгостроковий кредитний рейтинг за Національною рейтинговою шкалою
Тип боргового зобов'язання:	відсоткові облигації на пред'явника
Обсяг випуску:	серії 1-A – 10 000 000 грн. на загальну суму: 10 000 000 грн.
Номінальна вартість однієї облигації:	серії 1-A – 10 000 грн.
Кількість облигацій:	серії 1-A – 1 000 штук загальна кількість: 1 000 штук
Відсоткова ставка:	серії 1-A - 12 % річних
Термін розміщення	серії 1-A – з 30.08.2007 р. до 31.08.2007 р.
Термін обігу:	після реєстрації ДКЦПФР звіту про результати розміщення облигацій та видачі свідоцтва про реєстрацію випуску облигацій по 16.12.2009 р.
Термін погашення	серії 1-A – з 17.12.2009 р. до 17.12.2009 р.
Рейтингова дія:	оновлення
Дата визначення :	06.03.2007
Рівень кредитного рейтингу боргового зобов'язання:	uaBBB+
Прогноз:	стабільний

Наданий в результаті рейтингового аналізу кредитний рейтинг визначено за Національною рейтинговою шкалою, на що вказують літери ua у позначці кредитного рейтингу. Національна рейтингова шкала дозволяє виміряти розподіл кредитного ризику в економіці України без урахування суверенного ризику та призначена для використання емітентами цінних паперів, позичальниками, фінансовими установами, посередниками та інвесторами на фінансовому ринку України.

Висновок рейтингового агентства щодо кредитного рейтингу боргового зобов'язання

Кредитний рейтинг боргового зобов'язання ґрунтується на результатах аналізу протягом 2007 року економічних та фінансових показників, даних щодо демографічної ситуації, стану ринку праці, інформації відносно боргових зобов'язань міста, наявної в розпорядженні комунальної власності, та перспективних планах на майбутнє. Кредитний рейтинг ґрунтується на інформації, наданій самим об'єктом рейтингової оцінки, а також на іншій інформації, що є в розпорядженні рейтингового агентства та вважається надійною.

Історія кредитного рейтингу

Дата	15.03.2007	15.11.2007	06.03.2008
Рівень рейтингу	uaBBB+	uaBBB+	uaBBB+
Прогноз	стабільний	стабільний	стабільний
Рейтингова дія	Визначення	Підтвердження	Підтвердження

Позичальник або окремий борговий інструмент з рейтингом uaBBB характеризується ДОСТАТНЬОЮ кредитоспроможністю порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами. Рівень кредитоспроможності залежить від впливу несприятливих комерційних, фінансових та економічних умов.

Стабільний прогноз вказує на відсутність на поточний момент передумов для зміни рейтингу протягом року.

Знаки + або - позначають проміжні категорії (рівні) рейтингу відносно основних категорій (рівнів).

Рівень кредитного рейтингу боргового зобов'язання Луцької міської ради підтримується:

- високими темпами зростання обсягу фактичних надходжень загального фонду бюджету міста без врахування трансфертів протягом останніх 3-х років: а саме надходження у 2005 році на 30,4%, у 2006 році на 35,1%, та у 2007 році на 51,0% перевищують показники у відповідних попередніх бюджетних періодах;
- високим рівнем виконання річного плану за доходами загального фонду бюджету міста без врахування трансфертів та коштів що передаються до спеціального фонду у 2007 році – 106,5%, та перевиконанням на 27% за підсумками 2007 року розрахованого Міністерством фінансів України обсягу закріплених доходів;
- низьким рівнем прямого боргового навантаження на бюджет міста станом на 01.01.2008 року (3,7% доходної частини бюджету без врахування трансфертів) та помірним рівнем його запланованого зростання: у разі розміщення у повному обсязі запланованого випуску облігацій внутрішньої місцевої позики боргове навантаження складатиме 14,7% запланованого на 2008 рік обсягу доходної частини бюджету м. Луцька без врахування трансфертів;
- зростанням протягом 2002-2006 рр. та 9 місяців 2007 року основних економічних показників розвитку міста та перевищенням більшості з них середніх значень по країні, зокрема: обсягу реалізації промислової продукції на 54,0%; обсягу інвестицій у основний капітал на 22,0%; обсягу роздрібного товарообороту у 4 рази;
- покращенням протягом 2002-2006 років та 9 місяців 2007 року основних показників соціального розвитку міста: збільшенням середньооблікової чисельності працюючих (без врахування малого бізнесу) на 21,4% до 80,5 тис. осіб, що становить 38,9% загальної чисельності наявного населення міста; збереженням низького рівня зареєстрованого безробіття (1,4%), який залишається меншим за відповідний показник по країні (2,1%).

Рівень кредитного рейтингу боргового зобов'язання Луцької міської ради обмежується:

- залежністю міста від офіційних трансфертів з Державного бюджету, зокрема дотації вирівнювання, співвідношення обсягу якої до доходної частини загального фонду бюджету міста без врахування трансфертів становило у 2007 році 12,5%;
- нижчим на 11,6% за середній по країні рівнем середньомісячної заробітної плати у місті у січні-вересні 2007 року за залежності доходної частини

бюджету міста від надходжень податку з доходів фізичних осіб (питома вага цього джерела в доходах загального фонду бюджету міста без урахування трансфертів становить близько 78%);

- високим рівнем зношеності основних засобів, в тому числі житлового фонду, об'єктів інженерної та транспортної інфраструктури міста, та необхідністю здійснення значних капітальних вкладень у їхнє відновлення.

Зміст

РЕЗЮМЕ	7
1. СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК ТА ПОТЕНЦІАЛ МІСТА	22
1.1. НАСЕЛЕННЯ, ТРУДОВІ РЕСУРСИ ТА ЗАРОБІТНА ПЛАТА	22
1.1.1. Демографія.....	22
1.1.2. Трудові ресурси та заробітна плата	25
1.2. ВИРОБНИЧА СФЕРА.....	30
1.2.1. Промисловість.....	30
1.2.2. Транспорт	37
1.3. ІНВЕСТИЦІЙНА АКТИВНІСТЬ ТА ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ	39
1.3.1. Інвестиції в основний капітал.....	39
1.3.2. Іноземні інвестиції	43
1.3.3. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств і організацій.....	45
1.4. НЕВИРОБНИЧИЙ СЕКТОР	50
1.4.1. Торгівля і громадське харчування.....	50
1.4.2. Житлово-комунальне господарство міста.....	52
2. НЕРУХОМЕ МАЙНО МІСТА	56
2.1. НЕРУХОМЕ МАЙНО, ЩО ПЕРЕБУВАЄ В КОМУНАЛЬНІЙ ВЛАСНОСТІ.....	56
2.2. ЗЕМЕЛЬНІ РЕСУРСИ.....	58
3. БЮДЖЕТ МІСТА	61
3.1. АГРЕГОВАНИЙ БЮДЖЕТ М. ЛУЦЬКА ПРОТЯГОМ 2004-2006 РОКІВ ТА 9 МІСЯЦІВ 2007 РОКУ	61
3.2. ВИКОНАННЯ ДОХОДНОЇ ЧАСТИНИ БЮДЖЕТУ МІСТА В 2003-2006 РР. ТА 9 МІСЯЦІВ 2007 РОКУ	65
3.3. ВИКОНАННЯ ВИДАТКОВОЇ ЧАСТИНИ БЮДЖЕТУ М. ЛУЦЬКА ПРОТЯГОМ 2003-2006 РОКІВ ТА ЗА 9 МІСЯЦІВ 2007 РОКУ	74
4. ВИКОНАННЯ БЮДЖЕТУ М. ЛУЦЬКА У 2007 РОЦІ	82
5. БЮДЖЕТ М. ЛУЦЬКА НА 2008 РІК	87
6. БОРГОВІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ МІСТА	92
6.1. КОНСОЛІДОВАНИЙ БОРГ МІСТА ЛУЦЬКА	92
6.1.1. Прямі боргові зобов'язання.....	92
6.1.2. Умовні зобов'язання (гарантії) Луцької міської ради.....	95
6.1.3. Прострочена бюджетна кредиторська заборгованість.....	95
6.1.4. Фінансові зобов'язання підприємств та організацій комунальної форми власності.....	96
6.2. ПЕРСПЕКТИВИ ЗАЛУЧЕННЯ КОШТІВ У МАЙБУТНЬОМУ	97
6.2.1. Запланований у 2008 році випуск облігацій внутрішньої місцевої позики.....	97
ВИСНОВОК	99
ДОДАТКИ	100
Додаток до Рейтингового звіту №1	101
Додаток до Рейтингового звіту №2.....	102
Додаток до Рейтингового звіту №3	103
Додаток до Рейтингового звіту №4.....	104
Додаток до Рейтингового звіту №5.....	105

Додаток до Рейтингового звіту №6.....	106
---------------------------------------	-----

Резюме

Соціальна сфера та економіка міста

Основні показники соціально-економічного розвитку міста протягом 2002-2006 років та січня-вересня 2007 року наведено нижче:

Основні показники соціально-економічного розвитку м. Луцька протягом 2002-2006 рр. та січня-вересня 2007 року¹

Показник	2002 рік	2003 рік	2004 рік	2005 рік	2006 рік	9 місяців 2007 року	Темп росту у січні-вересні 2007 року до січня-вересня 2006 року
Чисельність наявного населення, тис. осіб (станом на кінець звітного періоду)	208,7	206,2	202,6	204,7	206,5	207,2	на 0,7 тис. осіб більше ²
Рівень зареєстрованого безробіття, %	н/д	н/д	2,3	2,0	1,7	1,4	на 0,3 в.п. менше ³
Середньомісячна заробітна плата, грн.	331,9	411,5	499,5	699,4	929,1	1 139,0	122,6 ⁴
Заборгованість з виплати заробітної плати, млн. грн. (станом на 1 грудня відповідного року)	н/д	8 333,0	4 663,0	2 747,0	1 624,0	1 524,0 ⁵	112,4 ⁶
Обсяг реалізації продукції у відпускних цінах, млн. грн.	н/д	н/д	1 198,0	1 590,1	2 300,0	2 922,2	н/д
Темпи зростання обсягів промислового виробництва у порівнянних цінах, %	121,0	119,2	130,1	127,9	140,6	135,7	X
Інвестиції в основний капітал, млн. грн.	203,3	270,2	430,9	487,9	617,2	555,7	151,4
Прямі іноземні інвестиції, млн. доларів США (станом на кінець звітного періоду)	48,0	74,9	80,7	86,2	223,4	316,2	141,5
Зовнішньоторговельний товарооборот, млн. доларів США	320,1	551,1	800,7	710,1	640,7	698,4	н/д
Введено в експлуатацію житла, тис. кв. м	39,7	31,3	37,4	63,6	59,2	36,9	у 2,7 рази більше
Обсяг роздрібного товарообороту, млн. грн.	372,7	482,6	602,7	817,8	1 102,4	2 133,4	123,1

Джерело: Виконавчий комітет Луцької міської ради

¹ Деякі кількісні данні, які аналізуються в звіті, наведені після відповідного округлення. У зв'язку з цим значення одних і тих же показників, які наводяться в звіті більше одного разу, можуть не збігатися, а підсумкові значення окремих показників можуть не відповідати арифметичній сумі їх складових.

² Відхилення, порівняно з 2006 роком

³ Відхилення, порівняно з 2006 роком

⁴ Порівняно з 2006 роком

⁵ Станом на 01.10.2007 р

⁶ Порівняно з обсягом станом на 01.01.2007 р.

Демографія

Чисельність наявного населення м. Луцька станом на 01.10.2007 р. склала 207,2 тис. осіб, або 20,0% населення Волинської області. Починаючи з 2004 року у місті спостерігається позитивна тенденція збільшення чисельності наявного населення, що забезпечується як природним, так і механічним приростом. На позитивний механічний приріст населення м. Луцька впливають, передусім, внутрішньообласні міграційні потоки.

Протягом 2005-2007 років у місті відбувається збільшення чисельності та, відповідно, питомої ваги населення працездатного віку, а також незначне скорочення чисельності та питомої ваги населення у віці від 0 до 19 років. При цьому показник «Вікового індексу» (співвідношення чисельності населення у віці понад 60 років до чисельності населення у віці до 19 років, включно, зважене на 100%) протягом аналізованого періоду значних змін не зазнав та залишається на досить низькому рівні, що свідчить про помірне старіння населення м. Луцька.

Вказані тенденції за одночасного впровадження заходів щодо зменшення смертності в регіоні і надалі сприятимуть забезпеченню сталого розвитку економіки міста та збільшенню надходжень до бюджету міста, зокрема, податку з доходів фізичних осіб.

Трудові ресурси та заробітна плата

Серед головних тенденцій ринку праці в м. Луцьку протягом 2002-2006 рр. та 9 місяців 2007 року варто відмітити постійне збільшення питомої ваги середньооблікової кількості штатних працівників у загальній чисельності наявного населення. Спостерігається постійне скорочення кількості безробітних та рівня зареєстрованого безробіття, показник якого станом на 01.10.2007 р. становив 1,4% та був на 0,7 в.п. меншим за відповідний показник по країні.

Незважаючи на постійне зростання, рівень середньомісячної заробітної плати у м. Луцьку у 2002-2006 рр. був нижчим за середній показник по країні, зокрема, у січні-вересні 2007 року на 11,6%.

Хоча протягом 9 місяців 2007 року обсяг заборгованості з виплати заробітної плати збільшився на 12,4% його співвідношення з обсягом середньомісячного загальноміського фонду заробітної плати за січень-вересень 2007 року є незначним – 1,6%.

Промисловий комплекс міста

Промисловість є однією з провідних галузей економіки м. Луцька. Виробничу діяльність у місті здійснюють 50 підприємств. У 2004-2006 рр. та у січні-вересні 2007 року питома вага промислового комплексу Луцька у структурі обсягів реалізації промислової продукції Волинської області щорічно збільшувалась та за

підсумками січня-вересня 2007 року склала 59,5%. Це пов'язано з майже постійним випередженням у зазначеному періоді темпів зростання обсягів промислового виробництва у Луцьку над темпами зростання обсягів промислового виробництва у Волинській області загалом.

Обсяги реалізації промислової продукції у м. Луцьк у 2006 році та за 9 місяців 2007 року у розрахунку на одного мешканця перевищували відповідні середні показники по країні в цілому, у тому числі у січні-вересні 2007 року – на 54%.

Виробнича спеціалізація міста Луцька визначається, насамперед, машинобудуванням, а відтак позитивна динаміка виробництва у цій галузі значною мірою формує загальноміські показники. Питома вага продукції машинобудування у загальному обсязі реалізації промислової продукції у 2005-2006 рр. та січні-вересні 2007 року щорічно збільшувалась та складала 62,2%, 73,9% та 79,0%, відповідно.

Визначальними підприємствами машинобудування у місті є ВАТ «Луцький автомобільний завод» та ВАТ «СКФ Україна», які у січні-вересні 2007 року забезпечили відповідно 2,3% та 3,0% надходжень до загального фонду бюджету міста без урахування трансфертів. При цьому сукупна питома вага найбільших за обсягами відрахувань до місцевого бюджету податків та зборів підприємств машинобудування складає менше ніж 10,0% доходної частини загального фонду без урахування трансфертів. Зважаючи на це, можна зазначити, що для бюджету м. Луцька характерним є прийнятний рівень галузевої диверсифікації доходної частини загального фонду.

Транспорт

Транспортне обслуговування в м. Луцьку забезпечується автомобільним, залізничним та електротранспортом. Автомобільні перевезення виконують перевізники різних форм власності (крім державної та комунальної), а також юридичні та фізичні особи, які використовують власний та орендований транспорт.

Обсяги перевезення пасажирів електротранспортом та автотранспортом протягом 2002-2006 років збільшувались. Водночас у січні-вересні 2007 року мало місце зменшення обсягу перевезення пасажирів електротранспортом, що, беручи до уваги збільшення обсягів перевезень пасажирів автотранспортом, може пояснюватися поступовою зміною уподобань мешканців міста щодо громадського транспорту.

З метою покращення екологічної ситуації у місті та підвищення якості надання транспортних послуг, міська влада приділяє значну увагу розвитку автобусного транспорту. У місті, зокрема, організовуються конкурси на автоперевезення, основною умовою яких є наявність у потенційних перевізників сертифікованих автобусів міського класу загальною пасажиромісткістю більше ніж 22 місць. Станом на 01.10.2007 р. у Луцьку працює 138 сертифікованих міських автобусів.

Інвестиційна активність та капітальне будівництво

Вигідне прикордонне розташування та розвиненість транспортної мережі Луцька зумовлюють позитивну динаміку капітальних вкладень у місті. За рахунок інвестиційної активності промислових та будівельних підприємств та організацій міста обсяги інвестицій в основний капітал у Луцьку у 2002-2006 рр. та у січні-вересні 2007 року стабільно зростали та у розрахунку на одного мешканця перевищили середній показник по країні. За 9 місяців 2007 року у м. Луцьку було освоєно інвестицій у основний капітал загальним обсягом 555,7 млн. грн., що на 51,4% більше, ніж у відповідному періоді 2006 року. У розрахунку на одного мешканця обсяг освоєних інвестицій у основний капітал склав 2,7 тис. грн. та перевищив відповідний показник по країні на 22,0%.

Збільшення обсягів надходжень до бюджету розвитку спеціального фонду бюджету м. Луцька у 2005-2006 рр. та у січні-вересні 2007 року обумовлювало щорічне зростання обсягів капіталовкладень, освоєних за рахунок місцевого бюджету. З використанням коштів бюджету розвитку у місті реалізуються проекти з модернізації житлово-комунальної інфраструктури та будівництва.

Значний обсяг інвестицій у основний капітал, освоєний у соціально-культурній сфері, визначається, насамперед, інтенсивним веденням житлового будівництва у місті. Обсяги житлового будівництва у м. Луцьку у розрахунку на 1 000 осіб наявного населення у 2002-2006 рр. стабільно перевищували середні показники по країні в цілому, зокрема, у січні-вересні 2007 року – на 34,9%.

Іноземні інвестиції

Нарощування обсягів прямих іноземних інвестицій виступає важливим фактором сприяння створенню нових чи реструктуризації існуючих підприємств, та, як наслідок, створенню робочих місць. Відтак збільшення обсягів надходження прямих іноземних інвестицій опосередковано впливає на зростання доходної частини бюджету.

Станом на 01.10.2007 р. в економіку міста було залучено 316,2 млн. дол. США прямих іноземних інвестицій, що у розрахунку на одного мешканця було у 2,6 рази більше, ніж у середньому по країні.

Іноземний капітал відіграє важливе значення в господарському комплексі міста. З 11 найбільших платників податків та зборів до місцевого бюджету троє засновані з використанням іноземного капіталу: ВАТ «Луцький автомобільний завод», ВАТ «СКФ Україна», ТОВ «УніКредитбанк». В географічній структурі надходжень прямих іноземних інвестицій найбільша питома вага припадає на Польщу, Велику Британію та Швецію.

Зовнішньоекономічна діяльність

Зовнішньоторговельний товарооборот характеризує рівень включення міста у світогосподарські процеси та визначає його місце та роль у системі міжнародної торгівлі.

Основою зовнішньої торгівлі м. Луцька є торгівля товарами. Структурні пропорції зовнішньоторговельного товарообороту у м. Луцьку формувалися у 2002-2006 рр. під впливом зміни обсягів імпорتنих операцій, що пов'язано з використанням визначальними підприємствами міста у процесі виробництва імпорتنих комплектуючих. Відповідно обсяги товарного експорту підприємств та організацій м. Луцька у зазначеному періоді значно поступались обсягам імпорту. При цьому співвідношення обсягів товарного експорту з обсягами реалізації промислової продукції підприємств і організацій м. Луцька у 2004-2006 рр. та січні-вересні 2007 року щорічно зменшувалось, що пов'язано з випередженням темпів зростання обсягів реалізації продукції на внутрішньому ринку над темпами експорту.

У січні-вересні 2007 року обсяг зовнішньоторговельного товарообороту підприємств і організацій м. Луцька склав 152,8 млн. дол. США, та у розрахунку на одного мешканця у 2 рази перевищив середній показник по країні.

З урахуванням того, що у структурі експорту та імпорту підприємств і організацій м. Луцька переважає продукція машинобудування, можна зробити висновок, що зовнішня торгівля товарами здійснюється на основні внутрішньогалузевої спеціалізації.

Торгівля і громадське харчування

Зростанню попиту на споживчі товари у м. Луцьку сприяє стабільне зростання доходів населення, збільшення чисельності зайнятого населення, а також підвищення вимог покупця до торговельної мережі, яке відображується у збільшенні чисельності організованих місць торгівлі. Зокрема, протягом січня-вересня 2007 року мережа об'єктів роздрібною торгівлі та ресторанного господарства міста Луцька розширилась на 38 одиниць та налічувала 1 075 об'єктів, у тому числі 195 об'єктів оптової торгівлі, 243 кіоски, 308 закладів ресторанного господарства тощо.

За підсумками 9 місяців 2007 року обсяг роздрібного товарообороту у м. Луцьку збільшився, порівняно з відповідним показником минулого року, на 23,1% та склав 2 133,4 млн. грн., що у розрахунку на одного мешканця було у 4 рази більше, ніж у середньому по країні.

Динамічний розвиток торгівлі у м. Луцьку позитивно впливає на наповнення доходної частини місцевого бюджету. Зокрема, протягом січня-вересня 2007 року від сплати збору за видачу дозволу на розміщення об'єктів торгівлі та сфери послуг та ринкового збору до бюджету міста надійшло 3,8 млн. грн. (83,6% річного плану),

що становить 2,9% доходної частини загального фонду бюджету міста без урахування трансфертів за відповідний період.

Житлово-комунальне господарство міста

У галузі житлово-комунального господарства міста працюють 19 підприємств, в тому числі 8 житлово-комунальних підприємств та МЖК.

Незважаючи на те, що тарифи на житлово-комунальні послуги протягом 2004-2006 рр. були підвищені в середньому удвічі, це не надало можливості комунальним підприємствам міста у повному обсязі покривати витрати, пов'язані з виробництвом та наданням зазначених послуг. Постійне зростання цін на енергоресурси призводять до необхідності впровадження економічно-обґрунтованих тарифів на житлові та комунальні послуги та, відповідно, поліпшення фінансового стану підприємств, які забезпечують життєдіяльність міста.

Загальний обсяг заборгованості населення за спожиті житлово-комунальні послуги станом на 01.10.2007 року склав 21,2 млн. грн., що є помірним. При цьому прострочена заборгованість населення за спожиті житлово-комунальні послуги у м. Луцьку відсутня.

Незважаючи на те, що рівень проплати населення за спожиті житлово-комунальні послуги у січні-вересні 2007 року в цілому збільшився, порівняно з відповідним показником за січень-червень того ж року, окремі види послуг (водопостачання та водовідведення, утримання будинків та прибудинкових територій), що надаються, і надалі сплачуються не у повному обсязі.

Комунальна власність

Луцька міська рада від імені та в інтересах територіальної громади відповідно до чинного законодавства наділена повноваженнями щодо володіння, користування та розпорядження об'єктами права комунальної власності. За рішенням ради виконуються усі майнові операції, у тому числі об'єкти права комунальної власності можуть передаватися у постійне або тимчасове користування юридичним та фізичним особам, надаватися в оренду, продаватися та купуватися, використовуватися як застава. Міська рада вирішує також питання відчуження об'єктів права комунальної власності та визначає доцільність, порядок та умови відчуження. Доходи від відчуження об'єктів права комунальної власності зараховуються до місцевого бюджету і спрямовуються на фінансування заходів, передбачених бюджетом розвитку.

З використанням майна комунальної власності у м. Луцьку засновано 26 підприємств, на яких працює 4,6% загальної чисельності зайнятих у місті. Незважаючи на те, що середньомісячна заробітна плата комунальних підприємств протягом січня-вересня 2007 року збільшилась на 28,0%, її рівень продовжує

залишатися низьким – 753,2 грн. (на 40,6% менше, за відповідний показник по місту в цілому). Це, відповідно, уповільнює темпи зростання доходної частини загального фонду бюджету міста без урахування трансфертів, понад 78% якої формує податок з доходів фізичних осіб.

Збиткова діяльність багатьох комунальних підприємств Луцька (близько половини з них у січні-вересні 2007 року отримали негативний фінансовий результат) уповільнює темпи зростання обсягу власних доходів загального фонду бюджету міста. Загалом, до бюджету м. Луцька у січні-вересні 2007 року надійшло 930,1 тис. грн. податку на прибуток комунальних підприємств, що становить 0,7% доходної частини загального фонду бюджету міста без урахування трансфертів.

Важливим джерелом збільшення обсягу власних доходів загального фонду бюджету міста виступає плата за оренду цілісних майнових комплексів⁷. На відміну від попередніх років, у 2007 році плата за оренду приміщень житлово-комунальних підприємств у м. Луцьку надходила не на рахунки зазначених балансоутримувачів, а безпосередньо до загального фонду бюджету міста. У зв'язку з цим, фактично виконаний у 2007 році обсяг надходжень плати за оренду цілісних майнових комплексів збільшився, порівняно з відповідним показником у 2006 році у 11 разів.

Загальна площа земель у межах міста станом на 01.01.2007 р. складає 4 161 га. З метою наповнення бюджету розвитку місто постійно здійснює продаж земельних ділянок несільськогосподарського призначення. Порівняно з 2006 роком обсяг доходів від відчуження землі у 2007 році збільшився у 4,6 рази, що пояснюється використанням такого способу відчуження земельних ділянок як аукціон та, як наслідок, збільшенням вартості проданих земельних ділянок.

Міська влада активно використовує земельні ресурси для наповнення загального фонду бюджету міста, про що свідчить щорічне збільшення обсягів надходжень плати за землю. Питома вага плати за землю у структурі доходної частини загального фонду бюджету міста без урахування трансфертів у 2002-2006 рр. та у січні-вересні 2007 року складала 5,5-10,5%.

Бюджет міста

Бюджет м. Луцька є бюджетом місцевого самоврядування. Луцьк є містом без районного поділу, тому його зведений бюджет включає бюджет одного рівня – міський.

Для повного та всебічного вивчення показників бюджету міста Луцька бюджет був представлений у форматі бюджетного балансу в таблиці.

⁷ Тут і далі: мається на увазі плата за оренду нежитлових приміщень комунальної власності.

Бюджет м. Луцьк протягом 2004-2006 років та 9 місяців 2007 року тис. грн.

ПОКАЗНИК	2004 рік	2005 рік	2006 рік	9 місяців 2007 року
Операційні надходження всього	131 678,9	183 156,4	238 414,6	251 513,3
Операційні видатки всього	127 076,3	170 790,1	213 596,7	211 663,5
Операційний баланс	4 602,6	12 366,3	24 817,9	39 849,8
Фінансовий дохід	0,3	0,2	97,9	977,6
Виплата доходу за зобов'язаннями, обслуговування боргу	0,0	0,0	0,0	98,6
Фінансовий баланс	0,3	0,2	97,9	879,0
Поточний баланс	4 602,9	12 366,5	24 915,8	40 728,8
Капітальні надходження всього	12 532,1	14 577,7	27 190,1	33 112,3
Капітальні видатки всього	16 923,4	23 601,5	43 138,5	30 514,4
Капітальний баланс	-4 391,3	-9 023,8	-15 948,4	2 597,9
Баланс після капітальних видатків	211,6	3 342,7	8 967,4	43 326,7
Надання пільгових кредитів громадянам на будівництво житла (з урахуванням повернення)	20,0	228,0	320,0	-52,5
Профіцит/дефіцит	191,6	3 114,7	8 647,4	43 379,2
Фінансування	-191,6	-3 114,7	-8 647,4	-43 379,2
БАЛАНС	0,0	0,0	0,0	0,0

Джерело: Фінансове управління Виконавчого комітету Луцької міської ради

Протягом 2004-2006 рр. та 9 місяців 2007 року місто зберігало позитивний операційний баланс бюджету, який має сталу тенденцію до збільшення, що забезпечувалось переважанням темпів зростання операційних доходів над темпами зростання операційних видатків. Порівняно з попереднім бюджетним періодом, позитивний операційний баланс бюджету м. Луцька у 2005 році збільшився у 2,7 рази, у 2006 році – у 2 рази, у січні-вересні 2007 року – у 1,4 рази⁸.

В структурі операційних надходжень бюджету м. Луцька найбільша питома вага припадає на податкові надходження. Відтак стабільне зростання операційних надходжень протягом аналізованого періоду обумовлювалось, передусім, щорічним збільшенням обсягу податкових надходжень, зокрема, податку з доходів фізичних осіб, чому сприяло постійне збільшення середньомісячної заробітної плати у місті, а також чисельності працюючих. Слід також зазначити, що суттєве зростання обсягу податкових надходжень у 2007 році (за підсумками 9 місяців 2007 року обсяг податкових надходжень перевищив показник 2006 року) визначалося збільшенням з 01.01.2007 р. ставки оподаткування податком на прибуток фізичних осіб з 13% до 15%.

На обсяги надходжень до бюджету м. Луцька платежів, штрафів та інших операційних надходжень у 2004-2006 рр. та у січні-вересні 2007 року значною мірою впливали обсяги власних надходжень бюджетних установ, а саме інших джерел надходжень бюджетних установ.

⁸ Порівняно з січнем-вереснем 2006 року.

Складовою частиною офіційних трансфертів до бюджету м. Луцька протягом зазначеного періоду була дотація вирівнювання з Державного бюджету, оскільки за розрахунками Міністерства фінансів України прогнозний обсяг доходів бюджету міста, що враховуються при визначенні міжбюджетних трансфертів, був недостатнім для фінансування відповідних витрат. При цьому, слід зазначити, що якщо у 2006 році співвідношення дотації вирівнювання до фактично виконаного обсягу доходної частини загального фонду бюджету міста без урахування трансфертів складало 26,4%, то співвідношення до затвердженого на 2007 рік з урахуванням змін обсягу доходної частини загального фонду бюджету міста без урахування трансфертів – 14,5%. А відповідно до планових показників на 2008 рік зазначене співвідношення становило 9,6%.

Протягом 2004-2006 рр. місто зберігало позитивний фінансовий баланс бюджету. Це стало наслідком відсутності протягом зазначеного періоду прямих боргових зобов'язань, що потребують видатків на їх обслуговування. Варто зауважити, що обсяг фінансового балансу протягом 2004-2005 років був незначним, внаслідок того, що місто не здійснювало фінансових операцій з вільними бюджетними коштами.

Починаючи з 2006 року, у зв'язку з випередженням темпів зростання операційних надходжень над темпами зростання операційних видатків, місто почало розміщувати тимчасово вільні бюджетні кошти на депозитні рахунки у банківських установах, що мало наслідком надходження до бюджету міста відсотків за їх користування (97,9 тис. грн. у 2006 році, 997,6 тис. грн. у січні-вересні 2007 року). Слід також зазначити, що на обслуговування здійсненого у III кварталі 2007 року запозичення до бюджету розвитку обсягом 10,0 млн. грн. містом було спрямовано 98,6 тис. грн.

Капітальний баланс бюджету міста Луцька протягом 2004-2006 рр. був негативним, що є типовим для більшості місцевих бюджетів України. Водночас у січні-вересні 2007 року капітальний баланс бюджету міста був позитивним, що, переважно, зумовлювалось низьким рівнем виконання річного плану за видатками спеціального фонду за галуззю «Будівництво» (33,3% річного плану). Освоєння коштів (видатків), передбачених цією галуззю супроводжується організацією та проведенням тендерних процедур, що, у свою чергу, суттєво уповільнює процес виконання плану за видатками. Крім цього, на утворення профіциту у частині капітального балансу бюджету м. Луцька у січні-вересні 2007 року вплинуло також перевиконання в зазначеному періоді річного плану за доходами спеціального фонду без урахування трансфертів (117,8%).

Слід зазначити, що переважання позитивного сальдо операційного балансу бюджету міста над негативним сальдо капітального балансу у 2004-2006 рр. забезпечувало виконання бюджету міста з профіцитом. У січні-вересні 2007 року бюджет міста теж було виконано з профіцитом обсягом 43,4 млн. грн., який забезпечувався профіцитом як у частині загального фонду (24,6 млн. грн.), так і у частині спеціального фонду (18,8 млн. грн.).

Протягом 2004-2005 років бюджетом міста залучалися короткострокові безвідсоткові позички з єдиного казначейського рахунку на покриття тимчасових

касових розривів загальним обсягом 45,3 млн. грн., які були погашені вчасно та у повному обсязі. У 2006-2007 рр. у зв'язку з випередженням темпу росту операційних надходжень над темпами росту операційних видатків, короткострокові позички бюджетом міста не залучались.

Виконання бюджету міста з профіцитом у 2004-2006 рр. та у січні-вересні 2007 року мало наслідком щорічне збільшення обсягу залишків вільних бюджетних коштів на рахунку місцевого бюджету, та відповідно, ліквідності бюджету. Обсяг залишків за загальним фондом станом на кінець відповідних періодів складав у 2004-2006 рр. 1,9-5,6% видаткової частини загального фонду. Обсяг вільних залишків за спеціальним фондом станом на кінець відповідних періодів складав у 2004-2006 рр. 0,4-5,9% видаткової частини спеціального фонду. Станом на 01.10.2007 р. обсяг вільних залишків за загальним фондом (з урахуванням коштів, розміщених на депозит у банківських установах) склав 17,3% видаткової частини загального фонду бюджету у січні-вересні 2007 року. Обсяг залишків за спеціальним фондом (з урахуванням коштів, розміщених на депозит) становив 95,9% видаткової частини спеціального фонду бюджету у січні-вересні 2007 року, що, як уже зазначалося вище, пояснюється невисоким рівнем виконання річного плану за видатками спеціального фонду.

Загалом, у зв'язку з випередженням темпів зростання операційних надходжень над темпами зростання операційних видатків у січні-вересні 2007 року, містом було розміщено на депозит у банківських установах 25,0 млн. грн., у тому числі за загальним фондом – 19,0 млн. грн., та за спеціальним фондом – 6,0 млн. грн.

Виконання доходної частини бюджету

Для доходної частини бюджету міста Луцька в 2003-2006 рр. характерною була тенденція до збільшення обсягу надходжень. Порівняно з попереднім бюджетним періодом, обсяг виконання доходної частини бюджету міста Луцька у 2004 році збільшився на 29,0%; у 2005 році – на 37,1%; у 2006 році – на 34,4%, у січні-вересні 2007 року – на 54,8%.

Структурні пропорції формування доходної частини бюджету міста Луцька у 2003-2006 рр. та у січні-вересні 2007 р. були типовими для більшості місцевих бюджетів України. Найвагомими джерелами формування доходів бюджету міста були податкові надходження та офіційні трансферти.

Протягом 2004-2006 років обсяг доходної частини загального фонду бюджету м. Луцька зростав як за рахунок збільшення обсягу власних доходів бюджету, так і закріплених. Слід зазначити, що затверджений на 2005 рік Міністерством фінансів України обсяг закріплених доходів бюджету м. Луцька було перевиконано на 2,9%. При цьому у 2006 році зазначений показник було перевиконано на 13,1%.

Затверджений на 2007 рік з урахуванням змін план за доходами загального фонду бюджету м. Луцька без урахування трансфертів було виконано за підсумками 9 місяців 2007 року на 80,4%, у тому числі за закріпленими доходами – на 81,3% та за власними доходами – на 74,4%. В структурі закріплених доходів бюджету

м. Луцька у 2004-2006 рр. та січня-вересня 2007 року найбільша питома вага (82-89%) припадала на податок з доходів фізичних осіб. Зважаючи на те, що на 11 найбільших платників податку з доходів фізичних осіб у січні-вересні 2007 року припадало 22,0% загального обсягу надходжень цього джерела, можна зазначити, що для бюджету м. Луцька характерним є прийнятний рівень диверсифікації надходжень податку з доходів фізичних осіб.

Обсяги доходної частини спеціального фонду бюджету м. Луцька у 2004-2006 рр. визначалися динамікою власних надходжень бюджетних установ та доходів бюджету розвитку. За підсумками 9 місяців 2007 року затверджений з урахуванням змін річний план за доходами спеціального фонду без урахування трансфертів та коштів, отриманих з загального фонду, було перевиконано на 17,8%, що пов'язано як з перевиконанням річного плану за доходами від операцій з капіталом, так і плану за власними надходженнями бюджетних установ.

Затверджений на 2007 рік з урахуванням змін обсяг доходної частини загального фонду бюджету м. Луцька без урахування трансфертів та коштів, що передаються до бюджету розвитку, було виконано за підсумками року на 106,5%, обсяг доходів спеціального фонду – на 172,5%. При цьому, затверджений на 2007 рік Міністерством фінансів України обсяг закріплених доходів бюджету м. Луцька було перевиконано на 27,0%.

Виконання видаткової частини бюджету

У зв'язку із щорічним збільшенням обсягів доходної частини бюджету м. Луцька обсяги виконання видаткової частини бюджету міста протягом 2003-2006 років та 9 місяців 2007 року теж зростали. Приріст видаткової частини бюджету міста без урахування трансфертів та коштів, що передаються із загального фонду бюджету до спеціального, порівняно з попереднім бюджетним періодом, склав у 2004 році 18,2%, у 2005 році – 33,2%, у 2006 році – 30,1%, у січні-вересні 2007 року – 48,1%. Щорічне збільшення видаткової частини бюджету міста у 2003-2006 рр. та у січні-вересні 2007 року забезпечується зростанням обсягів фінансування, передусім, установ бюджетної сфери (освіта, охорона здоров'я, культура тощо), а також видатків на державне управління.

Структура видаткової частини бюджету міста за економічною класифікацією у 2004-2006 рр. та січні-вересні 2007 року характеризується значною питомою вагою поточних видатків (83,1-88,2%) у загальному обсязі видаткової частини бюджету. При цьому питома вага захищених статей видатків загального фонду бюджету міста Луцька у зазначеному періоді теж була високою (78,2-85,2%).

Незважаючи на те, що обсяги капітальних видатків у 2004-2006 рр. постійно збільшувались, їх питома вага у загальному обсязі видатків є незначною (11,8-16,8%). Це свідчить про те, що основними напрямками спрямування коштів залишаються, насамперед, захищені статті видатків та окремі першочергові поточні витрати.

Затверджений на 2007 рік з урахуванням змін обсяг видаткової частини бюджету м. Луцька без урахування коштів, що передаються до бюджету розвитку було виконано за підсумками року на 95,3%.

На загальний рівень виконання річного плану за видатками вплинуло недовиконання затверджених показників за окремими видатковими статтями, віднесеними до основних. Зокрема, річний план за видатками за галуззю «Соціальний захист і соціальна допомога» за підсумками року було виконано на 79,1% у зв'язку з неповним перерахуванням з Державного бюджету окремих соціально-спрямованих субвенцій. Неповне використання бюджетних коштів за галуззю «Житлово-комунальне господарство» (97,4% річного плану) пояснюється підписанням договорів з переможцями торгів у результаті проведення процедур закупівель за державні кошти, у обсягах, менших за бюджетні призначення.

Слід зазначити, що місто вчасно та у повному обсязі здійснює обслуговування запозичення обсягом 10,0 млн. грн., здійсненого у 2007 році до бюджету розвитку. У 2007 році з бюджету міста було виплачено 394,5 тис. грн. доходу за вказаним борговим зобов'язанням.

Бюджет міста на 2008 рік

Рішення про бюджет міста Луцька на 2008 рік було прийнято 04.01.2008 р., тобто у термін, що не перевищує 2 тижні після офіційного опублікування Закону про Державний бюджет України.

Плановими показниками на 2008 рік обсяг доходної частини бюджету міста без урахування трансфертів було зменшено на 0,4%, порівняно з виконанням у 2007 році, що спричинено очікуваним зменшенням (на 62,4%, порівняно з фактичним виконанням у 2007 році) обсягу доходів бюджету розвитку спеціального фонду бюджету міста.

Більшість планових обсягів закріплених та власних доходів загального фонду бюджету міста на 2008 рік були встановлені переважно на рівні фактичного виконання у 2007 році. При цьому бюджетом на 2008 рік, обсяг надходжень податку з доходів було затверджено в обсязі на 25,4% більшому за виконання у 2007 році. При розрахунку планових показників надходжень податку з доходів фізичних осіб було враховане зростання рівня середньомісячної заробітної плати та збільшення середньооблікової чисельності штатних працівників.

Крім цього, у 2008 році до загального фонду бюджету міста заплановано надходження 2,5 млн. грн. відсотків банків за користування тимчасово вільним бюджетними коштами, розміщеними на депозит у банківських установах.

Слід зазначити, що у Рішенні Луцької міської ради про бюджет м. Луцька на 2008 рік від 04.01.2008 р. за №22/56 не було враховано надходження офіційних трансфертів за винятком дотації вирівнювання. За інформацією Луцької міської ради, розподіл міжбюджетних трансфертів буде здійснюватись шляхом внесення змін до бюджету міста на поточний бюджетний період.

Плановими показниками на 2008 рік обсяг дотації вирівнювання з Державного бюджету було збільшено, порівняно з виконанням у 2007 році, на 2,3%. Разом з цим, заплановане на 2008 рік співвідношення обсягу дотації вирівнювання з обсягом доходної частини загального фонду бюджету міста без урахування трансфертів складає 9,6%, проти 12,5% за наслідками виконання бюджету у 2007 році.

Видаткову частину бюджету м. Луцька на 2008 рік затверджено в обсязі 297 368,4 тис. грн. та складає 73,2% фактичного виконання у 2007 році. У 2008 році передбачається зростання обсягу видатків бюджету міста на фінансування основних галузей бюджетної сфери та державного управління. В обсязі видатків, передбачених бюджетом міста на утримання установ бюджетної сфери в повному обсязі, передбачено фінансування оплати праці з нарахуваннями на неї, а також оплати спожитих енергоносіїв.

До захищених статей видатків загального фонду бюджету міста на виконання положень Закону України про Державний бюджет на 2008 рік Луцька міська рада віднесла видатки на оплату праці та нарахування на неї, медикаменти та перев'язувальні матеріали, продукти харчування, поточні трансферти населенню, поточні трансферти органам державного управління інших рівнів.

Слід зазначити, що обслуговування запозичення до бюджету розвитку обсягом 10,0 млн. грн., здійсненого у 2007 році, Рішенням міської ради «Про бюджет міста на 2008 рік», не було віднесено до захищених статей видатків загального фонду бюджету міста. При цьому за інформацією Фінансового управління Луцької міської ради, обслуговування запозичення буде забезпечено міською радою у повному обсязі.

Рішенням міської ради «Про бюджет міста на 2008 рік» на виплату відсотків за запозиченням обсягом 10,0 млн. грн., за видатковою статтею загального фонду бюджету м. Луцька «Обслуговування боргу» було передбачено 300,0 тис. грн. (обслуговування боргу у січні-вересні 2008 року). За інформацією Фінансового управління Луцької міської ради обсяг видатків передбачений за цією статтею буде збільшено шляхом внесення змін до бюджету міста (у березні поточного року) ще на 300,0 тис. грн., а за результатами виконання бюджету у I півріччі 2008 року обсяг видатків на обслуговування боргу буде уточнено до 1 183,56 тис. грн. (як і передбачено у Перспекті емісії облігацій місцевої позики).

Плановими показниками на 2008 рік обсяги окремих видаткових статей (Соціальний захист і соціальна допомога, Житлово-комунальне господарство, Транспорт), планування та виконання обсягів видатків за якими прямо пов'язане з перерахуванням з Державного бюджету офіційних трансфертів до бюджету міста, було зменшено, порівняно з виконанням у 2007 році. За інформацією Луцької міської ради, коригування планових обсягів видатків за цими статтями буде здійснюватись шляхом внесення змін до бюджету міста на поточний бюджетний період після розподілу обсягу міжбюджетних трансфертів.

Боргові зобов'язання міста

Станом на 01.10.2007 р. сума консолідованого боргу м. Луцька складає 19 017,3 тис. грн., у тому числі:

- 10 000,0 тис. грн. – прямий борг Луцької міської ради (запозичення здійснене у 2007 році до бюджету розвитку міста);
- 5 734,8 тис. грн. – прострочена бюджетна кредиторська заборгованість;
- 2 851,2 тис. грн. – прострочена кредиторська заборгованість комунальних підприємств;
- 431,3 тис. грн. - залишок за залученим кредитом КП «Луцькводоканал».

Протягом IV кварталу 2007 року обсяг прямого боргу Луцької міської ради не збільшувався та становив 10,0 млн. грн.. Таким чином, пряме боргове навантаження (питома вага прямого боргу у структурі фактично виконаного за 2007 рік обсягу доходної частини бюджету м. Луцька без урахування трансфертів) на кінець 2007 року складає 3,7%, що є низьким борговим навантаженням на бюджет міста.

Слід зазначити, що у 2007 році бюджетом міста вчасно та у повному обсязі було виплачено 394,5 тис. грн. на обслуговування зазначеного запозичення.

Перспективи залучення коштів у майбутньому

Луцькою міською радою у 2008 році запланований випуск облігацій внутрішньої місцевої позики обсягом 30,0 млн. грн. терміном на 5 років. Кошти від розміщення облігацій планується спрямувати на реалізацію заходів, передбачених Програмою соціально-економічного розвитку міста Луцька на 2008 рік.

За інформацією Луцької міської ради, гранична відсоткова ставка за вказаним запозиченням має складати 12,0%. Таким чином, максимальний річний обсяг видатків на обслуговування вказаного боргового зобов'язання складатиме 1,4% запланованого на 2008 рік обсягу видаткової частини загального фонду бюджету м. Луцька. З урахуванням здійсненого у 2007 році запозичення до бюджету розвитку обсягом 10,0 млн. грн. максимальний річний обсяг видатків на обслуговування внутрішнього боргу у 2008 році складе 1,9% запланованого на 2008 рік обсягу видаткової частини загального фонду бюджету м. Луцька, що не суперечить чинному законодавству.

З урахуванням здійснення запланованого запозичення, обсяг прямого боргу Луцької міської ради збільшиться до 40,0 млн. грн. Таким чином, прогнозне пряме боргове навантаження (питома вага прямого боргу у структурі затвердженого на 2008 рік обсягу доходної частини бюджету м. Луцька без урахування трансфертів) складе 14,7%, що є помірним борговим навантаженням на бюджет міста.

Згідно з попереднім графіком, погашення основної суми боргу відбуватиметься поетапно, протягом 2011-2013 рр. (щорічно по 10,0 млн. грн.). Остаточні умови залучення коштів будуть визначені після проведення тендерної процедури з відбору андеррайтера запланованого випуску.

1. Соціально-економічний розвиток та потенціал міста

1.1. Населення, трудові ресурси та заробітна плата

1.1.1. Демографія

Чисельність наявного населення м. Луцька станом на 01.10.2007 р. склала 207,2 тис. осіб, або 20,0% населення Волинської області. Щільність населення міста складає 4,9 тис. осіб на 1 кв. км. Порівняльні дані щодо демографічних показників міста, області та країни наведено нижче (Таблиця 1.1).

Таблиця 1.1. Порівняння показників міста, області та України станом на 01.10.2007

	Площа (кв. км)	Площа в % до загальної площі країни	Населення, тис. осіб	Співвідношення населення у % до загального населення країни	Щільність населення, тис. осіб на 1 кв. км
м. Луцьк	42,0	0,007	207,2	0,4	4,9
Волинська область	20 100,0	3,3	1 037,5	2,2	0,05
Україна	603 500,0	100,00	46 446,0	100,0	0,08

Джерело: Верховна Рада України, Державний комітет статистики України, Виконавчий комітет Луцької міської ради

Слід зазначити, що показник щільності населення у м. Луцьку є вищим, ніж у області та країні в цілому та перевищує аналогічні показники більшості міст України, що зумовлюється обмеженою площею земель, які не підлягають житловій забудові.

Дані щодо демографічних процесів у місті наведено нижче (Таблиця 1.2).

Таблиця 1.2. Демографічні процеси в м. Луцьку у 2002-2006 рр. та за 9 місяців 2007 року

Показник	2002	2003	2004	2005	2006	9 місяців 2007 року	Відхилення, порівняно з 2006 роком
Чисельність наявного населення станом на кінець періоду, тис. осіб	208,7	206,2	202,6	204,7	206,5	207,2	на 0,6 тис. осіб більше
Природний приріст населення, тис. осіб	-0,1	-0,1	0,2	0,3	0,4	0,4	-
Народилося	1,9	2,0	2,1	2,2	2,6	2,0	на 0,6 тис. осіб менше
Померло	2,0	2,1	1,9	1,9	2,2	1,6	на 0,6 тис. осіб менше
Механічний приріст населення, тис. осіб	-2,4	-3,5	0,2	1,6	1,4	0,3	на 1,1 тис. осіб менше
Прибуло	2,1	0,6	4,7	5,7	5,4	3,7	на 1,7 тис. осіб менше
Вибуло	4,5	4,1	4,5	4,1	4,0	3,4	на 0,6 тис. осіб менше
Чисельність наявного населення в Україні станом на кінець періоду, тис. осіб	47 956,5	47 622,4	47 280,8	46 929,5	46 646,0	46 446,0	на 200,0 тис. осіб менше

Джерело: Виконавчий комітет Луцької міської ради

Як видно з наведених даних, починаючи з 2005 року, у місті спостерігається позитивна тенденція збільшення чисельності наявного населення, що забезпечується як природним, так і механічним приростом. Зокрема, у січні-вересні 2007 року коефіцієнт народжуваності перевищив коефіцієнт смертності на 1,8 одиниць.

На позитивний механічний приріст населення м. Луцька впливають, передусім, внутрішньообласні міграційні потоки. Позитивні тенденції економічного розвитку Луцька, наявність можливості та вигідніші умови працевлаштування (середньомісячна заробітна плата у місті у січні-вересні 2007 року на 18,5% перевищила аналогічний показник по області) обумовлюють трудову міграцію мешканців області. Крім цього, стабільна робота промислового комплексу міста, яка проявляється у постійному нарощуванні обсягів виробництва та реалізації продукції, обумовлює необхідність залучення до виробничих процесів додаткових трудових ресурсів.

Динаміку вікової структури в м. Луцьку наведено нижче (Таблиця 1.3).

Таблиця 1.3 Динаміка вікової структури постійного населення в м. Луцьку в 2003-2005 рр.

Показник	2003 рік, тис. осіб	2003 рік, % до підсумку	2004 рік, тис. осіб	2004 рік, % до підсумку	2005 рік, тис. осіб	2005 рік, % до підсумку
Чоловіки 0-19 років	26,2	13,1	25,4	12,7	25,2	12,5
Жінки 0-19 років	26,2	13,1	25,1	12,6	25,0	12,4
Чоловіки і жінки 0-19 років, разом	52,4	26,2	50,5	25,3	50,2	24,9
Чоловіки 20-39 років	30,0	15,0	30,3	15,2	30,8	15,3
Жінки 20-39 років	34,0	17,0	34,6	17,3	35,3	17,5
Чоловіки і жінки 20-39 років, разом	64,0	32,0	64,9	32,5	66,1	32,8
Чоловіки 40-59 років	24,7	12,5	25,0	12,5	25,6	12,7
Жінки 40-59 років	31,5	15,8	32,2	16,1	33,0	16,4
Чоловіки і жінки 40-59 років, разом	56,2	28,3	57,2	28,6	58,6	29,1
Чоловіки 60 і старше років	9,9	5,0	10,0	5,0	9,8	4,9
Жінки 60 і старше років	16,9	8,5	17,2	8,6	17,0	8,4
Чоловіки і жінки 60 і старше років, разом	26,8	13,5	27,2	13,6	26,8	13,3
Чисельність постійного населення	199,4	100,0	199,8	100,0	201,7	100,0
«Віковий індекс», %	51,1	X	53,9	X	53,4	X

Джерело: Виконавчий комітет Луцької міської ради

Протягом 2004-2005 років відбувається збільшення чисельності та, відповідно, питомої ваги населення працездатного віку, передусім, за рахунок позитивного механічного приросту населення у зазначеному періоді, а також незначне скорочення чисельності та питомої ваги населення у віці від 0 до 19 років. При цьому показник «Вікового індексу» (співвідношення чисельності населення у віці понад 60 років до чисельності населення у віці до 19 років, включно, зважене на 100%) протягом аналізованого періоду значних змін не зазнав та залишається на досить низькому рівні, що свідчить про помірне старіння населення м. Луцька.

Вказані тенденції за одночасного впровадження заходів щодо зменшення смертності в регіоні і надалі сприятимуть забезпеченню сталого розвитку економіки міста та збільшенню надходжень до бюджету міста, зокрема, податку з доходів фізичних осіб.

Чисельність наявного населення м. Луцька станом на 01.10.2007 р. склала 207,2 тис. осіб, або 20,0% населення Волинської області. Починаючи з 2004 року у місті спостерігається позитивна тенденція збільшення чисельності наявного населення, що забезпечується як природним, так і механічним приростом. На позитивний механічний приріст населення м. Луцька впливають, передусім, внутрішньообласні міграційні потоки.

Протягом 2005-2007 років у місті відбувається збільшення чисельності та, відповідно, питомої ваги населення працездатного віку, а також незначне скорочення чисельності та питомої ваги населення у віці від 0 до 19 років. При цьому показник «Вікового індексу» (співвідношення чисельності населення у віці понад 60 років до чисельності населення у віці до 19 років, включно, зважене на 100%) протягом аналізованого періоду значних змін не зазнав та залишається на досить низькому рівні, що свідчить про помірне старіння населення м. Луцька.

Вказані тенденції за одночасного впровадження заходів щодо зменшення смертності в регіоні і надалі сприятимуть забезпеченню сталого розвитку економіки міста та збільшенню надходжень до бюджету міста, зокрема, податку з доходів фізичних осіб.

1.1.2. Трудові ресурси та заробітна плата

Протягом 2004-2006 рр. у м. Луцьку спостерігається зменшення офіційно зареєстрованого безробіття, показник якого станом на 01.10.2007 р. становив 1,4% та був на 0,7 в.п. меншим за відповідний показник по країні (Таблиця 1.4):

Таблиця 1.4 Основні показники ринку праці у м. Луцьку у 2002-2006 рр. та за 9 місяців 2007 року

Показники	2002 рік	2003 рік	2004 рік	2005 рік	2006 рік	9 місяців 2007 року	Темп росту/відхилення, порівняно з 2006 роком
Середньооблікова чисельність штатних працівників (без урахування малого бізнесу), тис. осіб	66,3	66,6	68,4	72,3	75,2	80,5	107,0
Питома вага середньооблікової кількості штатних працівників (без урахування малого бізнесу) у загальній чисельності наявного населення, %	31,8	32,3	33,8	35,3	36,4	38,9	на 2,5 в.п. більше
Рівень зареєстрованого безробіття у м. Луцьку, %	н/д	н/д	2,3	2,0	1,7	1,4	на 0,3 в.п. менше
Рівень зареєстрованого безробіття в Україні, %	3,7	3,5	3,5	3,2	2,7	2,1	на 0,6 в.п. менше

Джерело: Виконавчий комітет Луцької міської ради

Серед головних тенденцій ринку праці в м. Луцьку протягом 2002-2006 рр. та 9 місяців 2007 року варто відмітити постійне збільшення питомої ваги середньооблікової кількості штатних працівників у загальній чисельності наявного населення, що є наслідком постійного скорочення кількості безробітних та рівня зареєстрованого безробіття. Позитивні тенденції на ринку праці, серед іншого, обумовлюються роботою міської влади щодо забезпечення зайнятості населення в місті. Зокрема, протягом січня-вересня 2007 року за сприяння міської служби зайнятості було працевлаштовано 7,4 тис. осіб.

Структура зайнятості трудових ресурсів міста за видами економічної діяльності наведено нижче (Таблиця 1.5):

Таблиця 1.5 Структура зайнятості за видами економічної діяльності у м. Луцьку у 2006 році та за 9 місяців 2007 року

Види економічної діяльності	Кількість штатних працівників зайнятих в усіх сферах економічної діяльності за видами економічної діяльності по м. Луцьк у 2006 році., осіб	Структура зайнятості за видами економічної діяльності у 2006 році., %	Кількість штатних працівників зайнятих в усіх сферах економічної діяльності за видами економічної діяльності по м. Луцьк у січні-вересні 2007р., осіб	Структура зайнятості за видами економічної діяльності у січні-вересні 2007 року., %
Всього по місту	75 177,0	100,0	80 526	100,0
Сільське господарство і пов'язані з ним послуги	552	0,7	473	0,6
Промисловість	16 118	21,4	17 048	21,2
Будівництво	5 552	7,4	5 691	7,1
Оптова й роздрібна торгівля	12 137	16,1	13 713	17,0
Готелі і ресторани	827	1,1	726	0,9
Транспорт	5 003	6,7	5 263	6,5
Фінансова діяльність	2 567	3,4	4 110	5,1
Операції з нерухомістю, здавання під найм та послуги юридичним особам	5 112	6,8	5 451	6,8
Державне управління	5 151	6,9	5 768	7,2
Освіта	10 008	13,3	10 063	12,5
Охорона здоров'я та соціальна допомога	9 345	12,4	9 345	11,6
Колективні, громадські та особисті послуги	2 805	3,7	2 875	3,6

Джерело: Виконавчий комітет Луцької міської ради

Як засвідчують наведені дані, найбільш пріоритетною сферою застосування трудового потенціалу міста є промисловість, де у січні-вересні 2007 року було зайнято 21,1% трудових ресурсів міста. Найбільшими за чисельністю працюючих промисловими підприємствами міста були ВАТ «Луцький автомобільний завод» - 1,98 тис. осіб та ВАТ «СКФ Україна» – 1,5 тис. чол.⁹

Значна частина трудових ресурсів міста (17,0% загальної кількості у січні-вересні 2007 року) зайнята у галузі «Оптова та роздрібна торгівля». Слід зазначити, що постійне розширення мережі торговельних закладів у Луцьку сприяє створенню додаткових робочих місць у галузі.

Зважаючи на обласний статус, м. Луцьк є освітнім центром Волині, а відтак у місті створено достатньо широку мережу навчальних закладів. У системі освіти міста функціонують 9 вищих навчальних закладів, 5 професійно-технічних та 27 загальноосвітніх навчальних закладів та 5 позашкільних установ. Відповідно,

⁹ Орієнтовні дані за 2006 рік. За матеріалами Системи розкриття інформації на фондовому ринку України // www.smida.com.ua

значна частина трудових ресурсів міста працевлаштована у галузі «Освіта» (12,5% у січні-вересні 2007 року).

Рівень середньомісячної заробітної плати у м. Луцьку у 2002-2006 рр. та у січні-вересні 2007 року був нижчим за середній показник по країні (Таблиця 1.6):

Таблиця 1.6 Середньомісячна заробітна плата у м. Луцьку та заборгованість з її виплати у 2002-2006 рр. та у січні-вересні 2007 року

Показники	2002 рік	2003 рік	2004 рік	2005 рік	2006 рік	9 місяців 2007 року
Середньомісячна заробітна плата по місту, гривень	331,9	411,5	499,5	699,4	907,6	1 139,0
Темпи зростання середньомісячної заробітної плати по місту, %	н/д	124,0	121,4	140,0	129,8	125,5
Середньомісячна заробітна плата по країні, гривень	376,4	462,0	590,0	806,2	1 041,4	1 288,0
Темпи зростання середньомісячної заробітної плати по країні, %	н/д	122,9	127,7	136,6	129,2	123,7
Заборгованість за виплатою заробітної плати на 1 грудня відповідного року по місту, тис. гривень	н/д	8 333,0	4 663,0	2 747,0	1 624,0	1 524,0 ¹⁰

Джерело: Виконавчий комітет Луцької міської ради

Протягом січня-вересня 2007 року рівень середньомісячної заробітної у м. Луцьку збільшився на 22,6% та склав 1 139,0 грн., що було на 11,6 % менше, ніж у середньому по країні. Проте слід відмітити, що протягом 2005-2006 рр. та 9 місяців 2007 р. темпи зростання середньомісячної заробітної плати у місті перевищують темпи росту оплати праці по країні в цілому.

Зростання середньомісячної заробітної плати спостерігалось за усіма видами економічної діяльності (Таблиця 1.7):

¹⁰ Станом на 01.10.2007 року

Таблиця 1.7. Середньомісячна заробітна плата в м. Луцьку за видами економічної діяльності в 2002-2006 рр. та за 9 місяців 2007 року

Вид економічної діяльності	2002	2003	2004	2005	2006 рік	9 місяців 2007 року	Темп зростання у січні-вересні 2007 року, порівняно з 2006 роком
Промисловість	394,5	492,7	617,2	799,2	1 034,5	1 268,0	122,6
Будівництво	352,2	436,4	565,5	713,8	945,1	1 201,0	127,1
Транспорт	342,0	447,8	536,9	638,4	820,7	943,0	114,9
Оптова і роздрібна торгівля	296,7	320,1	392,3	581,6	783,4	880,0	112,3
Охорона здоров'я та соціальна допомога	226,8	290,9	346,4	540,9	641,6	835,0	130,1
Освіта	264,9	345,3	435,6	652,2	816,7	1 066,0	130,5
Готелі і ресторани	231,5	291,6	302,2	386,8	505,2	638,0	126,3
Фінансова діяльність	865,4	879,4	1 089,6	1 354,8	1 685,7	2 249,0	133,4
Державне управління	534,8	579,1	687,1	1 050,9	1 377,5	1 638,0	118,9
Всього	331,9	411,5	499,5	699,4	929,1	1 139,0	122,6

Джерело: Виконавчий комітет Луцької міської ради

Найвищий рівень середньомісячної заробітної плати у м. Луцьку за підсумками січня-вересня 2007 року мав місце у фінансовій діяльності, державному управлінні, промисловості та будівництві. Проте рівень середньомісячної заробітної плати у кожній з зазначених галузей поступався відповідному середньому показнику по країні.

Варто також наголосити, що незважаючи на високі темпи зростання середньомісячної заробітної плати у галузях соціальної сфери («Освіта», де зайнято 12,5% трудових ресурсів та «Охорона здоров'я», де зайнято 11,6% трудових ресурсів), рівень оплати праці у зазначених галузях залишається невисоким – відповідно 1 066,0 грн. та 835,0 грн.

У структурі загальноміського фонду оплати праці за результатами 2006 року та січня-вересня 2007 року найбільша питома вага припадала на такі види економічної діяльності як «Промисловість», «Оптова торгівля», «Освіта», «Фінансова діяльність» та «Державне управління» (Таблиця 1.8):

Таблиця 1.8. Структура фонду оплати за видами економічної діяльності у м. Луцьку у 2006 році та у січні-вересні 2007 року

Види економічної діяльності	Обсяг у 2006 році, тис. грн.	Питома вага у загальному обсязі у 2006 році, %	Обсяг у січні вересні 2007 року, тис. грн.	Питома вага у загальному обсязі у січні-вересні 2007 року
Сільське та лісове господарство	3 658,9	0,4	2 490,0	0,3
Промисловість	203 513,0	24,3	200 350,0	23,6
Будівництво	64 122,0	7,7	63 314,5	7,4
Транспорт	49 823,0	5,9	45 710,1	5,4
Операції з нерухомим майном, оренда інжиніринг та надання послг підприємцям	56 435,9	6,7	55 161,9	6,5
Оптова і роздрібна торгівля	114 943,2	13,7	112 441,2	13,2
Охорона здоров'я та соціальна допомога	75 404,4	9,0	71 433,3	8,4
Освіта	100 757,4	12,0	101 494,8	11,9
Готелі і ресторани	5 086,7	0,6	4 398,8	0,5
Фінансова діяльність	54 579,5	6,5	84 927,8	10,0
Колективні та індивідуальні послуги	22 416,4	2,7	22 697,9	2,7
Державне управління	87 406,6	10,4	86 098,2	10,1
Всього	838 147,0	100,0	850 518,5	100,0

Джерело: Виконавчий комітет Луцької міської ради

Зважаючи на те, що у структурі доходної частини бюджету м. Луцька найбільшу питому вагу займають податкові надходження, а саме податок з доходів фізичних осіб, можна зазначити, що ці види економічної діяльності є бюджетоформуючими у місті.

Позитивною тенденцією розвитку ринку праці м. Луцька у 2003-2006 рр. є постійне скорочення обсягу заборгованості з виплати заробітної плати. Водночас протягом 9 місяців 2007 року обсяг заборгованості з виплати заробітної плати, збільшився на 12,4%¹¹ та станом на 01.10.2007 р. склав 1 524,0 тис. грн¹². Слід зазначити, що співвідношення обсягу заборгованості з виплати заробітної плати з обсягом середньомісячного загальноміського фонду заробітної плати за січень-вересень 2007 року є незначним – 1,6%.

У структурі заборгованості найбільша питома вага (81,7%) припадала на економічно неактивні підприємства та підприємства-банкрути. При цьому більше ніж 53,0% загального обсягу заборгованості формує заборгованість промислових підприємств, переважно харчової та легкої галузей промисловості. Найбільшими підприємствами-боржниками за виплатою заробітної плати у січні-вересні 2007 року були такі підприємства як: Луцьке ТОВ «ВІВА» (180 тис. грн.); АТЗТ «Луцьке АТП-0261» (45,2 тис. грн.) та ін. За інформацією Луцької міської

¹¹ Збільшення відбулося, переважно за рахунок економічно активних підприємств

¹² Станом на 01.01.2007 року обсяг заборгованості з виплати заробітної плати складав 1 356,0 тис. грн.

ради, основною причиною заборгованості є несвоєчасний розрахунок контрагентів підприємств-боржників за надані послуги та реалізовану продукцію.

Серед головних тенденцій ринку праці в м. Луцьку протягом 2002-2006 рр. та 9 місяців 2007 року варто відмітити постійне збільшення питомої ваги середньооблікової кількості штатних працівників у загальній чисельності наявного населення. Спостерігається постійне скорочення кількості безробітних та рівня зареєстрованого безробіття, показник якого станом на 01.10.2007 р. становив 1,4% та був на 0,7 в.п. меншим за відповідний показник по країні.

Незважаючи на постійне зростання, рівень середньомісячної заробітної плати у м. Луцьку у 2002-2006 рр. був нижчим за середній показник по країні, зокрема, у січні-вересні 2007 року на 11,6%.

Незважаючи на те, що протягом 9 місяців 2007 року обсяг заборгованості з виплати заробітної плати збільшився на 12,4% його співвідношення з обсягом середньомісячного загальноміського фонду заробітної плати за січень-вересень 2007 року є незначним – 1,6%.

1.2. Виробнича сфера

Загальний фінансовий результат підприємств міста від звичайної діяльності до оподаткування за підсумками 9 місяців 2007 року склав (-) 29,2 млн. грн. проти 164,8 млн. грн. у січні-вересні 2007 року. На загальний фінансовий результат негативно вплинула збиткова діяльність підприємств торгівлі (-) 134,4 млн. грн. Найприбутковіше у січні-вересні 2007 році працювали промислові підприємства – їх сукупний фінансовий результат склав 43,7 млн. грн.

Значного поширення у м. Луцьку набуло мале підприємництво. За розрахунковими показниками, кількість звітуючих малих підприємств у січні-вересні 2007 року склала 2 453 од. Середньооблікова чисельність штатних працівників малих підприємств у вказаному періоді складала 12,8 тис. чол.

Розвиток малого підприємництва у Луцьку позитивно впливає на динаміку надходжень до загального фонду бюджету міста. Зокрема, у січні-вересні 2007 року до бюджету міста надійшло 7,4 млн. грн. єдиного податку (на 17,5% більше ніж у січні-вересні 2006 року).

1.2.1. Промисловість

Промисловість є однією з провідних галузей економіки м. Луцька. Виробничу діяльність у місті здійснюють 50 підприємств. Промисловий комплекс Луцька у січні-вересні 2007 року забезпечив 59,5% загального обсягу реалізації Волинської області (Рисунок 1.1).

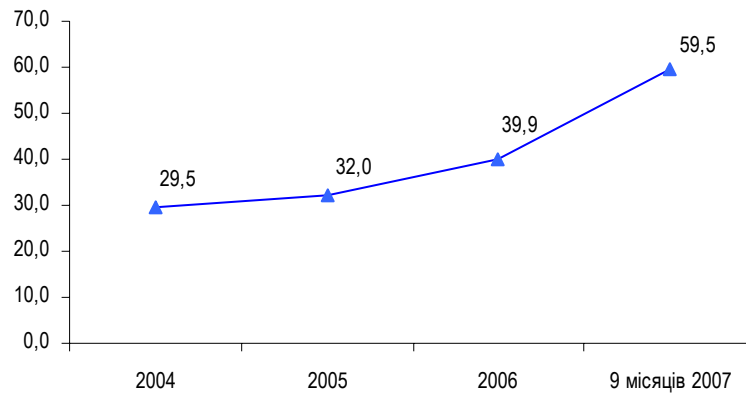

Рисунок 1.1. Питома вага обсягу реалізації промислової продукції підприємств і організацій м. Луцьк у загальному обсязі реалізації промислової продукції Волинської області

Джерело: Головне управління статистики у Волинській області, Виконавчий комітет Луцької міської ради

Як видно з наведених даних, у 2004-2006 рр. та у січні-вересні 2007 року питома вага промислового комплексу Луцька у структурі обсягів реалізації промислової продукції Волинської області щорічно збільшувалась. Це пов'язано з майже постійним випередженням у зазначеному періоді темпів зростання обсягів промислового виробництва у Луцьку над темпами зростання обсягів промислового виробництва у Волинській області загалом (Рисунок 1.2).

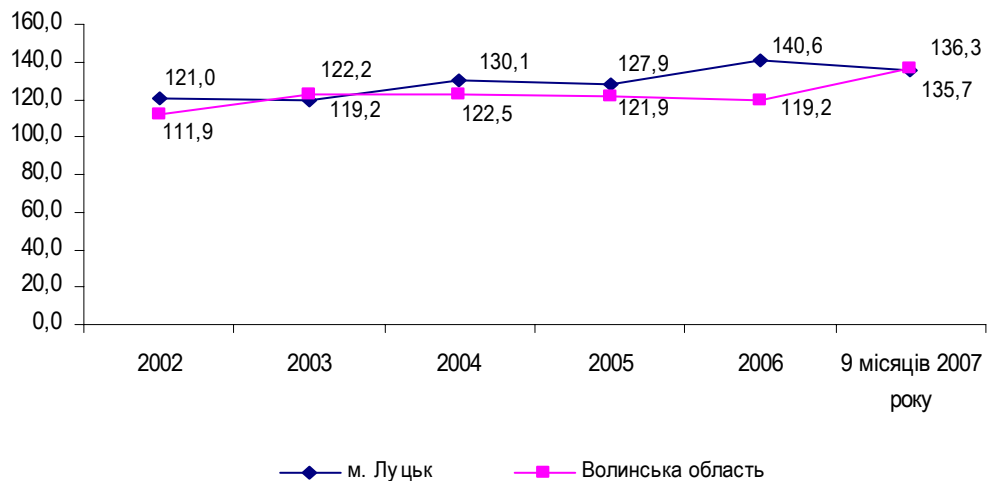

Рисунок 1.2. Динаміка індексів промислового виробництва у м. Луцьку та у Волинській області

Джерело: Головне управління статистики у Волинській області, Виконавчий комітет Луцької міської ради

У промисловому комплексі міста щорічно спостерігався приріст обсягів виробництва, при цьому його темпи, здебільшого, прискорювались. Зокрема, найвищий темп зростання обсягів промислового виробництва (140,6%) був

зафіксований у 2006 році, на що, головним чином, вплинуло суттєве збільшення обсягів виробництва у машинобудівній галузі міста (157,8%).

Обсяги реалізації промислової продукції у м. Луцьку у 2006 році та січні-вересні 2007 р. розрахунку на одного мешканця перевищували відповідні середні показники по країні в цілому (Таблиця 1.9):

Таблиця 1.9. Основні показники розвитку промисловості у м. Луцьку

Показник	2002 рік	2003 рік	2004 рік	2005 рік	2006 рік	9 місяців 2007 року
Темпи зростання промислового виробництва, %	121,0	119,2	130,1	127,9	140,6	135,7
Обсяг реалізованої промислової продукції в діючих цінах по місту, млн. грн	н/д	н/д	1 198,0	1 590,1	2 300,0	2 922,2
Середній обсяг реалізації промислової продукції по місту у розрахунку на одного мешканця, грн.	н/д	н/д	5 913,1	7 768,0	11 138,0	14 103,3
Обсяг реалізованої продукції в діючих цінах по країні, млн. грн	229 634,4	289 117,3	400 757,1	468 562,6	460 371,9	425 455,2
Темпи зростання промислового виробництва, по країні %	107,0	115,8	112,5	103,1	106,2	110,7
Середній обсяг реалізації промислової по Україні в розрахунку на одного мешканця, грн.	4 788,4	6 071,0	8 476,1	9 984,4	9 869,5	9 160,2

Джерело: Виконавчий комітет Луцької міської ради

У січні-вересні 2007 року обсяг реалізації промислової продукції підприємств та організацій м. Луцька склав 2,9 млрд. грн. та у розрахунку на одного мешканця на 54% перевищив середній показник по країні.

Структура промислового комплексу міста за обсягами реалізації промислової продукції характеризується такими даними (Таблиця 1.10):

Таблиця 1.10. Обсяги реалізації промислової продукції у м. Луцьку у 2005-2006 рр. та у січні-вересні 2007 року

Показник	Темп росту обсягів виробництва у 2005 році	2005 рік, обсяг реалізації, млн. грн.	Питома вага за обсягами реалізації, %	Темп росту обсягів виробництва у 2006 році	2006 рік, обсяг реалізації, млн. грн.	Питома вага за обсягами реалізації, %	Темп росту обсягів виробництва у січні-вересні 2007 року, %	Січень-вересень 2007 року, обсяг реалізації, млн. грн.	Питома вага за обсягами реалізації, %
Вся промисловість*	127,9	1 590,1	100,0	140,6	2 300,0	100,0	135,7	2 922,2	100,0
Обробна промисловість	127,9	1 519,9	95,6	140,6	2 200,0	95,7	135,7	2 846,0	97,4
харчова промисловість та перероблення сільськогосподарських продуктів	83,8	220,2	13,8	101,9	н/д	н/д	100,3	186,0	6,4
легка промисловість	105,5	50,4	3,2	92,7	н/д	н/д	102,6	34,5	1,2
виробництво деревини та виробів з деревини	н/д	6	0,4	в 1,6 рази більше	н/д	н/д	124,2	27,1	0,9
целюлозно-паперова, поліграфічна промисловість; видавнича справа	114,9	9,3	0,6	103	н/д	н/д	130,1	41,4	1,4
хімічна та нафтохімічна промисловість	109,8	85,5	5,4	115,8	н/д	н/д	93,7	87,5	3,0
виробництво інших неметалевих мінеральних виробів	92,7	62,8	3,9	н/д	н/д	н/д	149,1	47,8	1,6
металургія та оброблення металу	103,1	36,4	2,3	147,2	н/д	н/д	98,4	41,5	1,4
машинобудування, ремонт та монтаж машин і устаткування	148,7	989,6	62,2	157,8	1 700,0	73,9	147,0	2 308,7	79,0
інше виробництво, не віднесене до інших угруповань	н/д	59,7	3,8	н/д	н/д	н/д	95,9	71,5	2,4
Виробництво та розподілення електроенергії, газу та води	н/д	70,2	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	76,2	2,6

Джерело: Виконавчий комітет Луцької міської ради

Розвиток промислового комплексу міста у 2005-2006 рр. та у січні-вересні 2007 року характеризувався сталою динамікою збільшення обсягів виробництва та реалізації продукції. У структурі обсягів реалізації промислової продукції у м. Луцьку найбільшу питому вагу займала продукція обробної промисловості, зокрема, машинобудування, харчова промисловість та хімічна промисловість.

Характеристику провідних галузей промисловості міста наведено нижче.

Машинобудування

Виробнича спеціалізація міста Луцька визначається, насамперед, машинобудуванням, а відтак позитивна динаміка виробництва у цій галузі значною

мірою формує загальноміські показники. Питома вага продукції машинобудування у загальному обсязі реалізації промислової продукції у 2005-2006 рр. та січні-вересні 2007 року щорічно збільшувалась та складала 62,2%, 73,9% та 79,0% відповідно. Нарощування обсягу виробництва та реалізації продукції машинобудування є наслідком підвищення конкурентоспроможності вітчизняної інвестиційної продукції машинобудування, про що свідчить зростання у зазначеному періоді обсягів експорту машин та обладнання. Збільшенню обсягів реалізації продукції машинобудування, зокрема, легкових автомобілів, на внутрішньому ринку сприяє зростання доходів населення та розширення схем кредитування на придбання товарів.

Визначальними підприємствами машинобудування у місті є ВАТ «Луцький автомобільний завод» та ВАТ «СКФ Україна». ВАТ «Луцький автомобільний завод» виробляє легкові автомобілі марок ВАЗ, Hyundai, KIA на базі російських та корейських комплектуючих, а також автобуси та вантажні автомобілі. Завод також виробляє автобуси, вантажні автомобілі та спецтехніку. Підприємство входить до складу корпорації «Богдан», яке було створене з метою реалізації масштабних інвестиційних проектів виробництва автомобільної техніки.

ВАТ «Луцький автомобільний завод» є другим в Україні підприємством за обсягами виробництва автомобільної техніки. Питома вага підприємства у структурі внутрішнього виробництва легкових автомобілів за підсумками 9 місяців 2007 року складала 14,0%. Обсяг виробництва автобусів у структурі сукупного обсягу виробництва підприємства у січні-вересні 2007 року був незначним та склав близько 3,0%.

Основні показники виробничої діяльності підприємства протягом 2004-2006 рр. постійно зростали. У січні-вересні 2007 року чистий обсяг продажів автомобільної техніки підприємства збільшився, порівняно з відповідним періодом минулого року, на 45,8%. При цьому питома вага підприємства у загальному обсязі реалізації промислової продукції підприємствами міста продовжує залишатися значною, зокрема, за підсумками 9 місяців 2007 року – 75,7%.

ВАТ «СКФ Україна» створене на базі 28-го Державного підшипникового заводу, побудованого для забезпечення роликівими конічними підшипниками розмірних груп від 35-55, до 251-316 мм заводів з виробництва автомобілів, тракторів та причепів, сільськогосподарської та іншої техніки. У 1994 році завод був реорганізований у відкрите акціонерне товариство «Луцький підшипниковий завод». З 1998 року ВАТ «Луцький підшипниковий завод» входить до складу корпорації SKF (Гетеборг, Швеція), яка є найбільшим у світі виробником підшипників і контролює понад 20% їх світового ринку.

ВАТ «СКФ Україна» є постачальником підшипникової продукції провідним конвеєрним заводам країн СНД – ГАЗ, КамАЗ, АЗ «Урал», УАЗ, МТЗ, МАЗ, КрАЗ, ЗАЗ та на ринки Європи, Азії, Америки.

У січні-вересні 2007 року питома вага чистого обсягу реалізації продукції ВАТ «СКФ Україна» у загальному обсязі реалізації промислової продукції підприємствами Луцька склала 6,3%¹³.

Слід зазначити, що підприємства машинобудівного комплексу є одними з найбільших платників податків до бюджету міста Луцька (Таблиця 1.11).

Таблиця 1.11. Обсяг надходжень до місцевого бюджету податків та зборів окремих підприємств машинобудування у січні-вересні 2007 року

Підприємство	Обсяг надходжень, тис. грн.	Питома вага надходжень підприємства у обсязі доходної частини загального фонду бюджету м. Луцька без урахування трансфертів, %
ВАТ «СКФ Україна»	3 993,8	3,0
ВАТ «Луцький автомобільний завод»	3 012,7	2,3
ВАТ «Електротермометрія»	2 526,4	1,9
Спільне Українсько-польське підприємство у формі товариства з обмеженою відповідальністю «Модерн-Експо»	2 446,0	1,8
Госпрозрахунковий підрозділ «Автоскладальний завод №14 «ВАТ «Луцький автомобільний завод»	995,3	0,7

Джерело: Фінансове управління Луцької міської ради

Таким чином, сукупна питома вага найбільших за обсягами відрахувань до місцевого бюджету податків та зборів підприємств машинобудування складає менше 10,0% доходної частини загального фонду без урахування трансфертів. Зважаючи на це, можна зазначити, що для бюджету м. Луцька характерним є прийнятний рівень галузевої диверсифікації доходної частини загального фонду.

Хімічна та нафтохімічна промисловість

Визначальними підприємствами хімічної галузі промисловості міста є СП ЗАТ «Теріхем Луцьк» та ТОВ «Хемосвіт Луцькхім». ЗАТ Спільне українсько-словацьке підприємство «Теріхем Луцьк» є потужним виробником конденсаторних та пакувальних плівок. Зарубіжними партнерами підприємства виступають, зокрема, такі країни як Словаччина, Фінляндія, Російська Федерація, Білорусь, Швейцарія, Німеччина тощо¹⁴.

ТзОВ СП «Хемосвіт-Луцькхім» є дочірньою фірмою словацького товариства «Хемосвіт», відомого у світі виробника плівок. Стабільна робота зазначених підприємств у 2002-2006 рр. забезпечувала зростання обсягів виробництва продукції галузі. За підсумками 2006 року темп росту виробництва промислової

¹³ Розраховано за даними ISI Emerging Markets // <http://site.securities.com>

¹⁴ Хімічна та нафтохімічна промисловість України 2006 // <http://who-is-who.com.ua>.

продукції галузі склав 115,8%, питома вага продукції галузі у загальному обсязі реалізації промислової продукції у м. Луцьку – 5,4%.

Слід зазначити, що у січні-вересні 2007 року обсяг виробництва продукції хімічної промисловості скоротився на 6,3%, на що вплинуло скорочення обсягів виробництва на ТЗОВ СП «Хемосвіт Луцькхім» та ЗАТ СП «Теріхем-Луцьк» на 26,1% та 2,8% відповідно. Це зумовлювалось проведенням реконструкції лінії пакувальних поліпропіленових плівок та двотижневою зупинкою лінії з виробництва конденсаторних поліпропіленових плівок (у зв'язку з відсутністю замовлень на вказану продукцію).

На скорочення обсягів виробництва ТЗОВ СП «Хемосвіт Луцькхім» у II-III кварталах 2007 року вплинула відмова двох споживачів продукції продовжити угоди на постачання упаковки.

Харчова промисловість та перероблення сільськогосподарських продуктів

Темпи росту обсягів виробництва продукції харчової промисловості протягом 2002-2006 рр. були нестабільними. Так, якщо в 2003-2004 рр. підприємства цієї галузі збільшували обсяги виробництва продукції, відповідно на 23,5% та 10,5%, то в 2002 р. та 2005 р. мало місце скорочення обсягів виробництва продукції галузі, відповідно на 6,5% та 16,2%. Здебільшого, це пояснюється реорганізацією та ліквідацією деяких визначальних підприємств галузі, зокрема, ВАТ «М'ясокомбінат» та Торговий дім «Любарт».

За підсумками 2006 року темп росту обсягу виробництва продукції галузі склав 101,9%. Насамперед, це обумовлювалось збільшенням обсягів виробництва на ВАТ «Хліб», Луцькому спиртогорілчаному комбінаті та на ВАТ «Луцьк Фудз».

У січні-вересні 2007 року темп росту обсягу виробництва продукції уповільнився, порівняно з 2006 роком та склав 100,3%. Серед іншого, це зумовлювалось скороченням на 8,1% обсягу виробництва ДП «Луцький спиртогорілчаний завод».

Промисловість є однією з провідних галузей економіки м. Луцька. Виробничу діяльність у місті здійснюють 50 підприємств. У 2004-2006 рр. та у січні-вересні 2007 року питома вага промислового комплексу Луцька у структурі обсягів реалізації промислової продукції Волинської області щорічно збільшувалась та за підсумками січня-вересня 2007 року склала 59,5%. Це пов'язано з майже постійним випередженням у зазначеному періоді темпів зростання обсягів промислового виробництва у Луцьку над темпами зростання обсягів промислового виробництва у Волинській області загалом.

Обсяги реалізації промислової продукції у м. Луцьк у 2006 році та за 9 місяців 2007 року у розрахунку на одного мешканця перевищували відповідні середні показники по країні в цілому, у січні-вересні 2007 року – на 54%.

Виробнича спеціалізація міста Луцька визначається, насамперед, машинобудуванням, а відтак позитивна динаміка виробництва у цій галузі значною мірою формує загальноміські показники. Питома вага продукції машинобудування у загальному обсязі реалізації промислової продукції у 2005-2006 рр. та січні-вересні 2007 року щорічно збільшувалась та складала 62,2%, 73,9% та 79,0% відповідно.

Визначальними підприємствами машинобудування у місті є ВАТ «Луцький автомобільний завод» та ВАТ «СКФ Україна», які у січні-вересні 2007 року забезпечили відповідно 2,3% та 3,0% надходжень до загального фонду бюджету міста без урахування трансфертів. При цьому сукупна питома вага найбільших за обсягами відрахувань до місцевого бюджету податків та зборів підприємств машинобудування складає менше ніж 10,0% доходної частини загального фонду без урахування трансфертів. Зважаючи на це, можна зазначити, що для бюджету м. Луцька характерним є прийнятний рівень галузевої диверсифікації у доходній частини загального фонду.

1.2.2. Транспорт

Транспорт – специфічна комунікаційна інфраструктурна галузь матеріального виробництва і сфери обслуговування, яка забезпечує потреби міського господарства і населення міста з усіх видів перевезень. Транспортне обслуговування в м. Луцьку забезпечується автомобільним, залізничним та електротранспортом. Автомобільні перевезення виконують перевізники різних форм власності (крім державної та комунальної), а також юридичні та фізичні особи, які використовують власний та орендований транспорт.

Динаміку обсягів перевезення пасажирів транспортом загального користування наведено нижче (Таблиця 1.12):

Таблиця 1.12. Перевезення пасажирів у м. Луцьку за видами транспорту загального користування у 2003-2006 рр та за 9 місяців 2007 року, млн. осіб

Показник	2003	2004	2005	2006 рік	9 місяців 2007 року	Темп зростання у січні-вересні 2007 р. до січня-вересня 2006 р., %
Міський електротранспорт	32,6	37,8	39,7	42,6	22,9	н/д
Автотранспорт	27,1	74,5	74,6	83,5	69,2	автотранспортні підприємства - 109,5; маршрутні таксі - 110,3;
Разом	59,7	112,3	114,3	126,1	92,1	н/д

Джерело: Виконавчий комітет Луцької міської ради

Як видно з наведених даних, обсяги перевезення пасажирів електротранспортом та автотранспортом протягом 2002-2006 років збільшувались. Водночас у січні-вересні 2007 року мало місце зменшення обсягу перевезення пасажирів електротранспортом, що, беручи до уваги збільшення обсягів перевезень пасажирів автотранспортом, може пояснюватися поступовою зміною уподобань мешканців міста у частині громадського транспорту.

Перевезення мешканців міста електричним транспортом забезпечує Луцьке комунальне підприємство електротранспорту. За інформацією Виконавчого комітету Луцької міської ради обсяги асигнувань, які виділяються з міського та Державного бюджетів не покривають обсяги фактичних витрат підприємства на утримання в належному стані тягових підстанцій, контактних ліній, а також на перевезення пасажирів пільгових категорій. Слід зазначити, що у затвердженому на 2007 рік з урахуванням змін бюджету м. Луцьк передбачено субвенцію з Державного бюджету на компенсацію пільгового проїзду окремих категорій громадян в обсязі 8,3 млн. грн. Фактичний обсяг виконання річного плану за надходженням зазначеної субвенції у січні-вересні 2007 року склав 81,9%.

Зношеність парку Луцького комунального підприємства електротранспорту складає 96,7%. Рухомий склад зазначеного підприємства налічує 86 одиниць. У I-III кварталах 2007 року підприємством було придбано у лізинг 5 автобусів марки Богдан А-144. Незважаючи на низький рівень перерахування у січні-вересні 2007 року затвердженого обсягу субвенції з Державного бюджету на придбання вагонів для комунального електротранспорту (11,0%), за кошти міського бюджету у зазначеному періоді було придбано 2 тролейбуси.

Автотранспортні пасажирські перевезення у місті Луцьку здійснюють 294 перевізники, рухомий склад транспортних засобів яких налічує 508 одиниць. Слід зазначити, що основна частина (98%) автотранспортних пасажирських перевезень припадає на перевезення маршрутними таксі. З метою оптимізації маршрутної мережі, рішеннями Виконавчого комітету Луцької міської ради, у місті затверджено мережу стоянок легкових таксі.

З метою покращення екологічної ситуації у місті та підвищення якості надання транспортних послуг, міська влада приділяє значну увагу розвитку автобусного транспорту. У місті, зокрема організовуються конкурси на здійснення автоперевезень, основною умовою яких є наявність у потенційних перевізників сертифікованих автобусів міського класу загальною пасажиромісткістю більше 22 місць. Станом на 01.10.2007 р. у Луцьку працює 138 сертифікованих міських автобусів.

Транспортне обслуговування в м. Луцьку забезпечується автомобільним, залізничним та електротранспортом. Автомобільні перевезення виконують перевізники різних форм власності (крім державної та комунальної), а також юридичні та фізичні особи, які використовують власний та орендований транспорт.

Обсяги перевезення пасажирів електротранспортом та автотранспортом протягом 2002-2006 років збільшувались. Водночас у січні-вересні 2007 року мало місце зменшення обсягу перевезення пасажирів електротранспортом, що, беручи до уваги збільшення обсягів перевезень пасажирів автотранспортом, може пояснюватися поступовою зміною уподобань мешканців міста у частині громадського транспорту.

З метою покращення екологічної ситуації у місті та підвищення якості надання транспортних послуг, міська влада приділяє значну увагу розвитку автобусного транспорту. У місті, зокрема, організовуються конкурси на автоперевезення, основною умовою яких є наявність у потенційних перевізників сертифікованих автобусів міського класу загальною пасажиромісткістю більше ніж 22 місць. Станом на 01.10.2007 р. у Луцьку працює 138 сертифікованих міських автобусів.

1.3. Інвестиційна активність та зовнішньоекономічна діяльність

1.3.1. Інвестиції в основний капітал

Обсяги інвестицій у основний капітал у м. Луцьку у 2002-2006 рр. та у січні-вересні 2007 року стабільно зростали та у розрахунку на одного мешканця перевищували середній показник по країні (Таблиця 1.13).

Таблиця 1.13. Динаміка показників інвестиційної активності у м. Луцьку у 2002-2006 рр. та за 9 місяців 2007 року

Показник	2002 рік	2003 рік	2004 рік	2005 рік	2006 рік	9 місяців 2007 року
Інвестиції в основний капітал, всього млн. грн.	203,3	270,2	430,9	487,9	617,2	555,7
Темпи росту обсягу інвестицій в основний капітал в м. Луцьку до попереднього року (відповідного періоду), %	121,9	132,9	159,5	113,2	126,5	151,4
Інвестиції в основний капітал в Україні, всього млн. грн.	37 178,0	51 011,0	75 714,4	93 096,1	102 253,7	102 125,4
Темпи росту обсягу інвестицій в основний капітал в країні до попереднього року (відповідного періоду), %	108,9	137,2	148,4	123,0	134,5	149,7
Обсяг інвестицій в основний капітал у розрахунку на 1 мешканця в м. Луцьку, гривень	974,1	1 310,4	2 126,9	2 383,5	2 988,9	2 681,9
Обсяг інвестицій в основний капітал у розрахунку на 1 мешканця в середньому по країні, гривень	775,2	1 071,2	1 601,4	1 983,7	2 685,2	2 198,8

Джерело: Виконавчий комітет Луцької міської ради

У січні-вересні 2007 року у м. Луцьку було освоєно інвестицій у основний капітал загальним обсягом 555,7 млн. грн., що на 51,4% більше, ніж у відповідному періоді 2006 року. У розрахунку на одного мешканця обсяг освоєних інвестицій у основний капітал склав 2,7 тис. грн. та перевищив відповідний показник по країні на 22,0%.

Щорічне збільшення обсягів капітальних вкладень визначалося, насамперед, інвестиційною активністю промислових підприємств міста (Таблиця 1.14):

Таблиця 1.14. Структура інвестицій в основний капітал за джерелами фінансування у 2003-2006 рр. та у січні-вересні 2007 року

Джерела фінансування	2003 рік Обсяг у фактичних цінах, млн. грн.	2003 рік % від загальног о обсягу	2004 рік Обсяг у фактичних цінах, млн. грн.	2004 рік % від загальног о обсягу	2005 рік Обсяг у фактичних цінах, млн. грн.	2005 рік % від загальног о обсягу	2006 рік Обсяг у фактичних цінах, млн. грн.	2006 рік % від загальног о обсягу	Січень- вересень 2007 року, обсяг у фактичних цінах, млн. грн.	Січень- вересень 2007 року % від загальног о обсягу
Кошти держбюджету	11,7	4,3	10,0	2,3	10,2	2,1	16,9	2,7	5,3	1,0
Кошти місцевого бюджету	6,8	2,5	17,5	4,1	10,4	2,1	23,0	3,7	17,2	3,1
Власні кошти підприємств	196,2	72,6	282,4	65,5	273,2	56	337,0	54,6	290,8	52,3
Кредити банків та інші позики	13,7	5,1	35,6	8,3	68,7	14,1	80,2	13,0	69,5	12,5
Кошти іноземних інвесторів	4,4	1,6	16,9	3,9	26,8	5,5	9,4	1,5	10,3	1,9
Кошти населення на індивідуальне житлове будівництво	16,3	6,0	15,1	3,5	25,4	5,2	0,0	0,0	66,8	12,0
Інші джерела фінансування	21,1	7,8	53,4	12,4	73,2	15	150,7	24,4	95,8	17,2
Всього	270,2	100,0	430,9	100,0	487,9	100,0	617,2	100,0	555,7	100,0

Джерело: Виконавчий комітет Луцької міської ради

Як засвідчують наведені дані, питома вага власних коштів підприємств у структурі загального обсягу інвестицій у основний капітал у 2002-2006 рр. та у січні-вересні 2007 року була найбільшою. Нарощування обсягів виробництва та реалізації продукції промисловими підприємствами міста обумовлюється, насамперед, постійним оновленням діючих та уведенням в експлуатацію нових виробничих потужностей. Зокрема, у січні-вересні 2007 року на ВАТ «Луцький автомобільний завод» було завершено реалізацію інвестиційного проекту організації виробництва автобусів та тролейбусів. Окрім цього, на промислових підприємствах міста триває реалізація таких інвестиційних проектів як: модернізація діючого виробництва картону та виробів з картону (ВАТ «Луцький картонно-рубейродовий комбінат»); заміна хлібопекарного обладнання

(ВАТ «Хліб»), монтаж міні-заводу з виробництва бетону (ТЗОВ «Ліхтер Бетон Україна») та ін.

Доволі значний обсяг інвестицій у основний капітал у м. Луцьку у 2002-2006 рр. щорічно освоювався за рахунок кредитів банків та інших позик. У січні-вересні 2007 року діяльність у місті здійснювало близько 30 банківських установ. У структурі їх кредитного портфелю за 9 місяців 2007 року питома вага кредитів спрямованих на інвестиційні цілі склала 13,1%.

Капітальні вкладення, які у 2003-2006 рр. освоювались за рахунок коштів Державного бюджету спрямовувались переважно на ведення житлового будівництва у межах окремих програм. У місті, наразі, будується друга секція (36 квартир) житлового будинку у межах програми «Житло для молоді», яку заплановано увести до експлуатації у IV кварталі 2008 року. Слід також зазначити, що у січні-вересні 2007 року за рахунок субвенції з Державного бюджету обсягом 1,8 млн. грн. у місті було придбано 7 квартир для військовослужбовців, звільнених у запас.

Збільшення обсягів надходжень до бюджету розвитку спеціального фонду бюджету м. Луцька у 2005-2006 рр. та у січні-вересні 2007 року обумовлювало щорічне зростання обсягів капіталовкладень, освоєних за рахунок місцевого бюджету. Зокрема, у січні-вересні 2007 року за рахунок коштів бюджету розвитку у місті реалізовувались заходи з упередження аварій та запобігання техногенним катастрофам у ЖКГ (2 677,0 тис. грн.); проводилися невідкладні роботи, будівництво та реконструкція лікарень загального профілю (7 195,0 тис. грн.); здійснювалось фінансування енергозберігаючих технологій (840,0 тис. грн.) та ін.

У галузевій структурі інвестицій у основний капітал найбільша питома вага припадає на галузі соціально-культурної сфери та промисловість (Таблиця 1.15):

Таблиця 1.15. Структура інвестицій в основний капітал у м. Луцьку за видами економічної діяльності

Види економічної діяльності	9 місяців 2006 року	9 місяців 2006 року, питома вага, %	9 місяців 2007 року	9 місяців 2007 року, питома вага, %
Промисловість	146,2	39,8	166,1	29,9
Оптова та роздрібна торгівля	28,2	7,7	48,6	8,7
Транспорт та зв'язок	15,1	4,1	39,0	7,0
Соціально-культурна сфера	154,9	42,2	217,7	39,2
Інші	22,7	6,2	84,3	15,2
Всього	367,1	100,0	555,7	100,0

Джерело: Виконавчий комітет Луцької міської ради

Значний обсяг інвестицій у основний капітал освоєний у соціально-культурній сфері визначається, насамперед, інтенсивним веденням житлового будівництва у м. Луцьку (Таблиця 1.16).

Таблиця 1.16. Обсяги уведеного в експлуатацію житла у м. Луцьку у 2002-2006 рр. та за 9 місяців 2007 року

Показники	2002 рік	2003 рік	2004 рік	2005 рік	2006 рік	9 місяців 2007 року	Темп зростання у січні-вересні 2007 р. до січня вересня 2006 р., %
Введення в експлуатацію загальної площі житла, тис. кв. м	39,7	31,3	37,4	63,6	59,2	36,9	у 2,7 рази більше
Введення в експлуатацію житла на 1000 осіб наявного населення по місту Луцьку, кв. м	190,2	151,8	184,6	310,7	286,7	178,1	-
Введення в експлуатацію житла на 1000 осіб наявного населення, кв. м. (в середньому по Україні)	126,5	135,0	160,0	166,5	185,0	132,0	122,2

Джерело: Виконавчий комітет Луцької міської ради

Як засвідчують наведені дані, обсяги житлового будівництва у м. Луцьку у розрахунку на 1 000 осіб наявного населення у 2002-2006 рр. стабільно перевищували середні показники по країні в цілому. У січні-вересні 2007 року у м. Луцьку було уведено в експлуатацію 36,9 тис. кв. м. житла, що у розрахунку на 1 000 осіб наявного населення було на 34,9% більше, ніж у середньому по країні.

За інформацією Виконавчого комітету Луцької міської ради провідні позиції на ринку будівництва в місті займають 5 будівельних компаній, зокрема «Сантехмонтаж № 536», ЗАТ «Луцький ДБК», ТзОВ «Житлобуд-2», «Західпромбуд» та інші. Перевагою вказаних підприємств перед іншими будівельними компаніями є наявність замкнутого циклу виробничої діяльності.

У м. Луцьку розробляється новий Генеральний план розвитку, який визначатиме нові підходи до вирішення як нагальних, так і перспективних потреб міста.

За рахунок інвестиційної активності промислових та будівельних підприємств та організацій міста обсяги інвестицій в основний капітал у Луцьку у 2002-2006 рр. та у січні-вересні 2007 року стабільно зростали та у розрахунку на одного мешканця перевищували середній показник по країні. За 9 місяців 2007 року у м. Луцьку було освоєно інвестицій у основний капітал загальним обсягом 555,7 млн. грн., що на 51,4% більше, ніж у відповідному періоді 2006 року. У розрахунку на одного мешканця обсяг освоєних інвестицій у основний капітал склав 2,7 тис. грн. та перевищив відповідний показник по країні на 22,0%.

Збільшення обсягів надходжень до бюджету розвитку спеціального фонду бюджету м. Луцька у 2005-2006 рр. та у січні-вересні 2007 року обумовлювало щорічне зростання обсягів капіталовкладень, освоєних за рахунок місцевого бюджету. З використанням коштів бюджету розвитку у місті реалізуються проекти з модернізації житлово-комунальної інфраструктури та житлового будівництва.

Обсяги житлового будівництва у м. Луцьку у розрахунку на 1 000 осіб наявного населення у 2002-2006 рр. стабільно перевищували середні показники по країні в цілому. У січні-вересні 2007 року у м. Луцьку було уведено в експлуатацію 36,9 тис. кв. м. житла, що у розрахунку на 1 000 осіб наявного населення було на 34,9% більше, ніж у середньому по країні.

1.3.2. Іноземні інвестиції

За рахунок вигідного прикордонного розташування та розгалуженої транспортної мережі Луцьк є привабливим для іноземних інвесторів, про що свідчить щорічне збільшення обсягів прямих іноземних капітальних вкладень в економіку міста (Таблиця 1.17):

Таблиця 1.17 Обсяги та темпи росту прямих іноземних інвестицій, залучених в економіку м. Луцька у 2002-2006 рр. та у січні-вересні 2007 року

Показник	2002 рік	2003 рік	2004 рік	2005 рік	2006 рік	9 місяців 2007 року
Обсяг, млн. дол. США (на кінець періоду)	48,0	74,9	80,7	86,2	223,4	316,2
Темп росту до попереднього періоду, %	105,0	156,0	107,7	106,8	259,2	141,5
Обсяг, млн. дол. США (на кінець періоду), (Україна)	5 471,0	6 794,4	9 047,0	16 375,2	21 186,0	26 856,6
Темп росту до попереднього періоду в середньому по країні %	120,1	124,2	133,2	181,0	129,4	126,8
Обсяг прямих іноземних інвестицій у розрахунку на одного мешканця (Україна), дол. США	114	142,7	191,3	348,9	454,2	578,2
Обсяг прямих іноземних інвестицій у розрахунку на одного мешканця (Луцьк), дол. США	230,2	363,3	398,2	421,1	1 081,3	1 526,1

Джерело: Виконавчий комітет Луцької міської ради

Станом на 01.10.2007 р. в економіку міста було залучено 316,2 млн. дол. США прямих іноземних інвестицій, що у розрахунку на одного мешканця було у 2,6 рази більше, ніж у середньому по країні.

Найбільший обсяг прямих іноземних інвестицій в економіку міста було залучено протягом 2006 року та 9 місяців 2007 року. Це пов'язано з тим, що у 2006 році відбулося поповнення уставного фонду ТОВ «УніКредит Банк»¹⁵ (банк з польськими інвестиціями) засновником – Банком Польська Каса Опіки АТ¹⁶. Крім цього, у 2006 році було також поповнено статутний фонд одного з визначальних

¹⁵ До 2006 року Банк Пекао (Україна).

¹⁶ Фінансовий звіт УніКредит Банк за 2006 рік // Офіційна веб-сторінка УніКредит Банк // www.unicredit.com.ua/view.financial_report/

підприємств міста ВАТ «Луцький автомобільний завод» (підприємство з британськими інвестиціями). Зважаючи, на зазначене вище, є цілком логічним, що в географічній структурі надходжень прямих іноземних інвестицій станом на 01.10.2007 року найбільша питома вага припадала на інвестиції з Польщі та Великої Британії – 47,0% та 34,2% загального обсягу, відповідно (Рисунок 1.3)

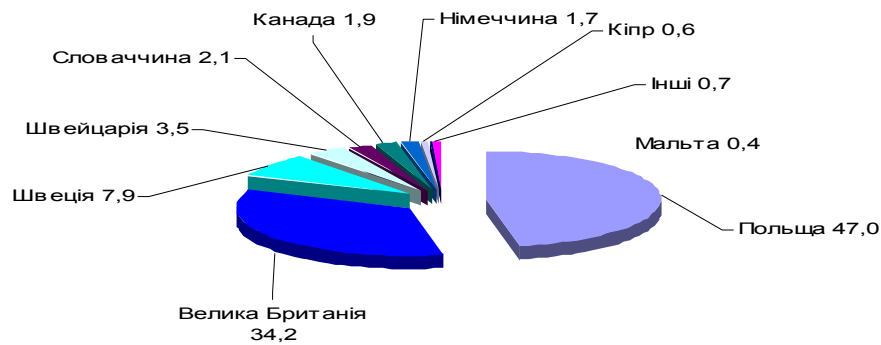

Рисунок 1.3 Географічна структура надходжень прямих іноземних інвестицій станом на 01.10.2007 р.

Джерело: Виконавчий комітет Луцької міської ради

Окрім Польщі та Великої Британії, доволі значний обсяг прямих іноземних інвестицій в економіку м. Луцька було залучено з Швеції. Одне з визначальних підприємств міста – ВАТ «СКФ Україна» (колишня назва – ВАТ «Луцький підшипниковий завод») з 1998 року входить до складу корпорації SKF (Гетеборг, Швеція), яка є одним з найбільших у світі виробником підшипників і контролює понад 20% їх світового ринку.

У структурі надходжень прямих іноземних інвестицій за видами економічної діяльності станом на 01.10.2007 р., найбільша питома вага припадала на промисловість та фінансову діяльність – 48,5% та 46,3% загального обсягу відповідно (Рисунок 1.4).

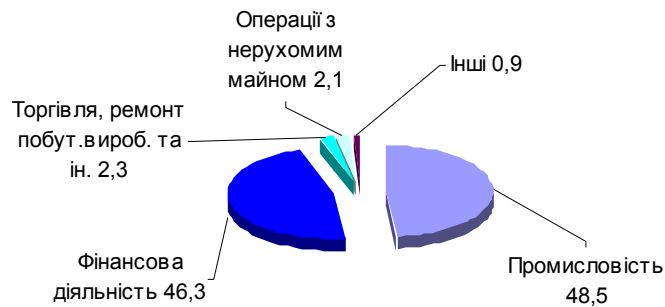

Рисунок 1.4. Структура надходжень прямих іноземних інвестицій в економіку м. Луцька за видами економічної діяльності станом на 01.10.2007 р.

Джерело: Виконавчий комітет Луцької міської ради

Протягом січня-вересня 2007 року в економіку м. Луцька було залучено 94,7 млн. дол. США прямих іноземних інвестицій. Найбільший обсяг прямих іноземних інвестицій надійшов на ВАТ «ЛуАЗ», що пов'язано зі створенням виробничих потужностей для випуску середніх, великих та надвеликих автобусів та тролейбусів.

Станом на 01.10.2007 р. в економіку міста було залучено 316,2 млн. дол. США прямих іноземних інвестицій, що у розрахунку на одного мешканця було у 2,6 рази більше, ніж у середньому по країні.

Іноземний капітал відіграє важливе значення в господарському комплексі міста. З 11 найбільших платників податків та зборів до місцевого бюджету троє засновані з використанням іноземного капіталу: ВАТ «Луцький автомобільний завод» (підприємство з британськими інвестиціями), ВАТ «СКФ Україна» (підприємство зі шведськими інвестиціями), ТОВ «УніКредитбанк» (банк з польськими інвестиціями).

1.3.3. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств і організацій

Зовнішньоторговельний товарооборот характеризує рівень включення міста у світогосподарські процеси та визначає його місце та роль у системі міжнародної торгівлі.

Основою зовнішньої торгівлі м. Луцька є торгівля товарами. Зміни обсягів та структури зовнішньоторговельного товарообороту протягом 2002-2006 рр. та січня-вересня 2007 року характеризуються такими даними (Таблиця 1.18):

Таблиця 1.18 Зміни структури зовнішньоторговельного товарообороту у 2002-2006 рр. та протягом січня-вересня 2007 року

Показники	2002 р.	2003 р.	2004 р.	2005 р.	2006 рік	9 місяців 2007 року
Зовнішньоторговельний товарооборот, млн. доларів США	320,1	551,1	800,7	710,1	708,3	698,4
Експорт товарів, млн. дол. США	83,2	140	212,1	202,0	231,8	152,8
Питома вага експорту в обсязі зовнішньоторговельного товарообороту, %	26,0	25,4	26,5	28,4	32,7	21,9
Імпорт товарів, млн. дол. США	236,9	411,1	588,6	508,1	476,5	545,6
Питома вага імпорту в обсязі зовнішньоторговельного товарообороту, %	74,0	74,6	73,5	71,6	67,3	78,1
Сальдо зовнішньоторговельного товарообороту, млн. доларів США	-153,7	-271,1	-376,5	-306,1	-244,7	-392,8
Коефіцієнт покриття імпорту експортом, од.	0,4	0,3	0,4	0,4	0,5	0,3

Джерело: Виконавчий комітет Луцької міської ради

У січні-вересні 2007 року обсяг зовнішньоторговельного товарообороту підприємств і організацій м. Луцька склав 152,8 млн. дол. США та у розрахунку на одного мешканця у 2 рази перевищив середній показник по країні.

Структурні пропорції зовнішньоторговельного товарообороту у м. Луцьку формувалися у 2002-2006 рр. під впливом зміни обсягів імпорتنих операцій. Відповідно обсяги товарного експорту підприємств та організацій м. Луцька у зазначеному періоді значно поступались обсягам імпорту. При цьому співвідношення обсягів товарного експорту з обсягами реалізації промислової продукції підприємств і організацій м. Луцька у 2004-2006 рр. та січні-вересні 2007 року щорічно зменшувалось, що пов'язано з випередженням темпів зростання обсягів реалізації продукції на внутрішньому ринку над темпами експорту (Рисунок 1.5):

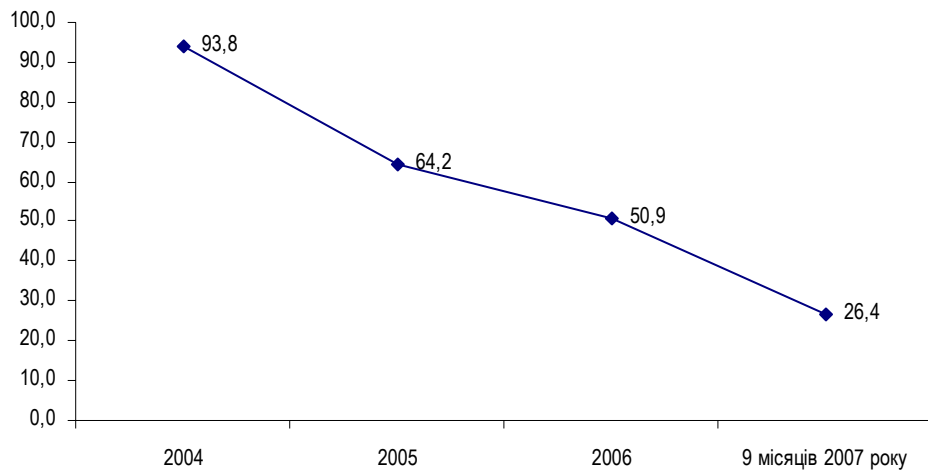

Рисунок 1.5 Співвідношення обсягу товарного експорту з обсягом реалізації промислової продукції у м. Луцьку

Джерело: Розраховано за даними Виконавчого комітету Луцької міської ради

Географічну структуру товарного експорту м. Луцька у 2002-2006 рр. та у січні-вересні 2007 року ілюструє діаграма (Рисунок 1.6):

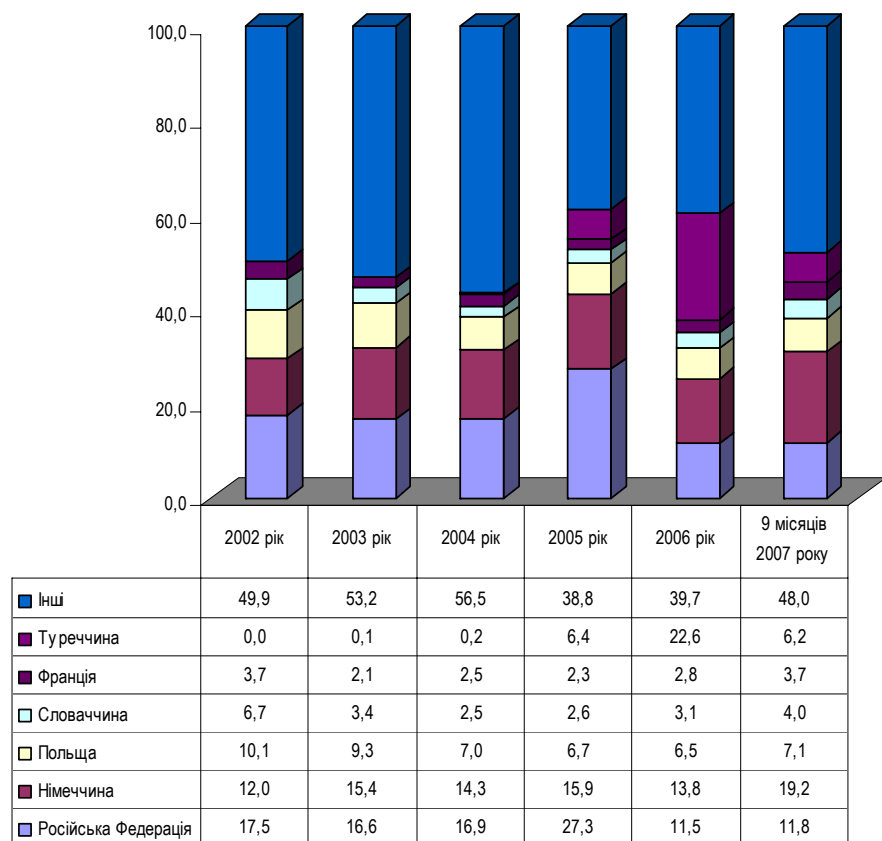

Рисунок 1.6. Географічна структура товарного експорту м. Луцьк протягом 2002-2006 рр., та у січні-вересні 2007 року, %

Джерело: Виконавчий комітет Луцької міської ради

Як видно з діаграми, найбільшими країнами-експортерами товарів, вироблених в м. Луцьку протягом 2002-2006 рр. виступали Німеччина, Російська Федерація (РФ), та Польща. Слід також відмітити, суттєве збільшення питомої ваги Туреччини в структурі товарного експорту підприємств та організацій м. Луцька. Якщо в 2002-2003 рр. питома вага експортних поставок до Туреччини була незначною то, починаючи з 2005 року, ця країна стає одним з головних торговельних партнерів Луцька. За підсумками 2006 року до Туреччини було експортовано товарів на загальну суму 52,3 млн. дол. США. Відповідно питома вага країни в структурі товарного експорту м. Луцька збільшилась до 22,6%. Збільшення поставок до Туреччини, насамперед, відбулося за рахунок нарощування обсягів експорту таких товарів як металобрухт, сухе молоко та деревина.

Товарна структура експорту підприємств і організацій м. Луцька зумовлюється їх виробничим профілем. У 2002-2006 рр. та у січні-вересні 2007 року у структурі товарного експорту м. Луцька переважала продукція машинобудування (ВАТ «СКФ Україна»), продукція хімічної промисловості (ЗАТ «Геріхем-Луцьк») та продукція деревообробної промисловості (ТзоВ «Цунамі»).

Географічну структуру товарного імпорту м. Луцька ілюструє діаграма (Рисунок 1.7):

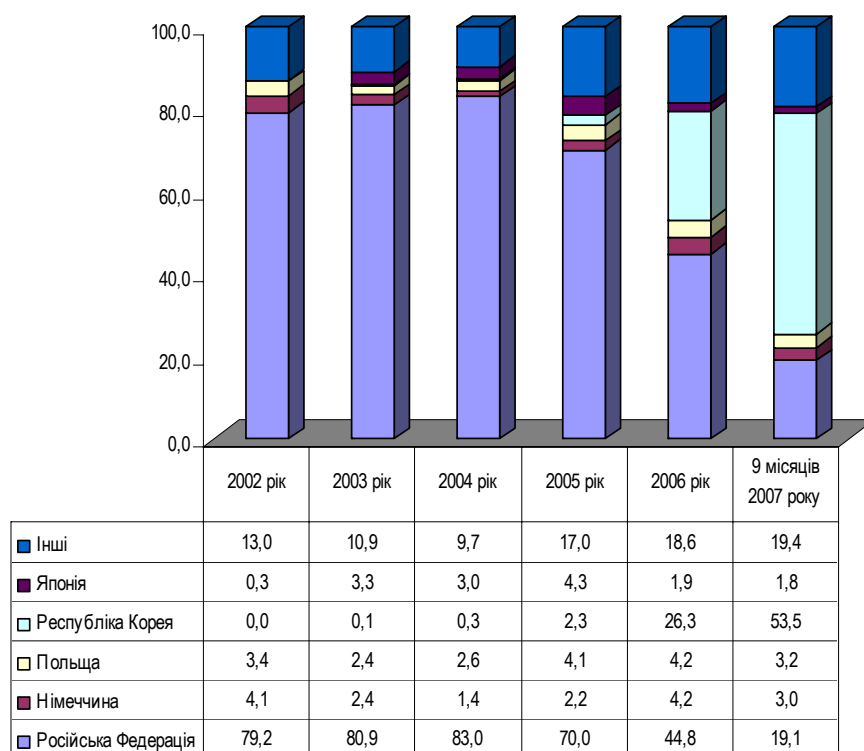

Рисунок 1.7 Географічна структура товарного імпорту м. Луцька протягом 2002-2006 рр. та січня-вересня 2007 року, %

Джерело: Виконавчий комітет Луцької міської ради

Протягом 2002-2005 років найбільшими країнами-імпортерами товарів до м. Луцька теж виступали Російська Федерація, Польща та Німеччина та Японія. У 2002 році на зазначені країни припадало, відповідно 79,2%; 3,4%; 4,1% та 0,3% товарного імпорту м. Луцька. У 2005 році пропорції у поставках товарів до м. Луцька між цими країнами дещо змінились. Російська Федерація продовжує залишатися найбільшим імпортером товарів до м. Луцька, хоча її питома вага в загальній структурі поставок зменшилась до 70,0%. У 2006-2007 рр. одним з найбільших імпортерів товарів до м. Луцька стала Республіка Корея, що пов'язано з нарощуванням обсягів виробництва та реалізації продукції ВАТ «Луцький автомобільний завод», яке у процесі виробництва продукції використовує машинокомплекти, виготовлені у зазначеній країні.

У структурі товарного імпорту підприємств і організацій м. Луцька у 2002-2006 рр. та у січні-вересні 2007 року переважали мінеральні продукти та продукція машинобудування.

Незважаючи на те, що обсяг зовнішньоторговельного обороту послуг підприємств та організацій м. Луцька протягом 2002-2006 рр. зростав, його питома вага в структурі загального зовнішньоторговельного обороту (товари+послуги) була незначною, зокрема, у січні-вересні 2007 року – 3,4%. Найбільша питома вага у структурі експорту послуг припадає на послуги, пов'язані з торгівлею

транспортними засобами, у структурі імпорту послуг – на послуги в операціях з нерухомістю.

Основою зовнішньої торгівлі м. Луцька є торгівля товарами. Структурні пропорції зовнішньоторговельного товарообороту у м. Луцьку формувалися у 2002-2006 рр. під впливом зміни обсягів імпорتنих операцій, що пов'язано з використанням визначальними підприємствами міста у процесі виробництва імпорتنих комплектуючих. Відповідно обсяги товарного експорту підприємств та організацій м. Луцька у зазначеному періоді значно поступались обсягам імпорту. При цьому співвідношення обсягів товарного експорту з обсягами реалізації промислової продукції підприємств і організацій м. Луцька у 2004-2006 рр. та січні-вересні 2007 року щорічно зменшувалось, що пов'язано з випередженням темпів зростання обсягів реалізації продукції на внутрішньому ринку над темпами експорту.

У січні-вересні 2007 року обсяг зовнішньоторговельного товарообороту підприємств і організацій м. Луцька склав 152,8 млн. дол. США, та у розрахунку на одного мешканця у 2 рази перевищив середній показник по країні.

З урахуванням того, що у структурі експорту та імпорту підприємств і організацій м. Луцька переважає продукція машинобудування, можна зробити висновок, що зовнішня торгівля товарами здійснюється на основні внутрішньогалузевої спеціалізації.

1.4. Невиробничий сектор

1.4.1. Торгівля і громадське харчування

Протягом 2002-2006 рр. та 9 місяців 2007 року у м. Луцьку спостерігається стійка тенденція до збільшення обсягів роздрібного товарообороту торговельної мережі. За підсумками 9 місяців 2007 року обсяг роздрібного товарообороту у м. Луцьку збільшився, порівняно з відповідним показником минулого року на 23,1% та склав 2 133,4 млн. грн., що у розрахунку на одного мешканця було у 4 рази більшим, ніж у середньому по країні. Оборót ресторанного господарства у м. Луцьку збільшився, порівняно з відповідним періодом минулого року, на 5,1% та за січень-вересень 2007 року склав 66,2 млн. грн. (Таблиця 1.19)

Таблиця 1.19. Роздрібний товарооборот в м. Луцька за 2002-2006 рр. та за 9 місяців 2007 року

Показник	2002 рік	2003 рік	2004 рік	2005 рік	2006 рік	9 місяців 2007 року
Роздрібний товарооборот, всього млн.грн.	372,7	482,6	602,7	817,8	1 102,4	2 133,4
Темпи росту роздрібного товарообороту в м. Луцьку до попереднього року, %	121,2	129,5	124,9	135,7	134,8	123,1
Темпи росту роздрібного товарообороту в країні до попереднього року, %	114,8	120,5	120,0	123,0	125,3	128,3
Роздрібний товарооборот у розрахунку на 1 мешканця в м. Луцьку, гривень	1 797,0	2 361,0	2 974,0	4 011,0	5 335,9	10 296,3
Роздрібний товарооборот у розрахунку на 1 мешканця в країні, гривень	816,8	1 027,1	1 390,4	1 958,3	2 651,2	2 573,9

Джерело: Виконавчий комітет Луцької міської ради

Зростанню попиту на споживчі товари у м. Луцьку сприяє стабільне зростання доходів населення, збільшення чисельності зайнятого населення, а також підвищення вимог покупця до торговельної мережі, яке відображується у збільшенні чисельності організованих місць торгівлі. Зокрема, протягом січня-вересня 2007 року мережа об'єктів роздрібної торгівлі та ресторанного господарства міста Луцька розширилась на 38 одиниць та налічувала 1 075 об'єктів, у тому числі 195 об'єктів оптової торгівлі, 243 кіоски, 308 закладів ресторанного господарства тощо.

Для м. Луцька характерною є наявність доволі великої мережі супермаркетів, яка налічує 26 одиниць. Зокрема, в 2006 році розпочав роботу супермаркет по торгівлі будівельними матеріалами «ДомоТОП». У місті також функціонують такі торгові центри як «Ювант», «Гостинець», «Глобус», «Імідж», «Слон». У 2006 році в м. Луцьку розпочали діяльність супермаркети двох мереж національного масштабу – «Кишеня» та «Сільпо».

У м. Луцьку функціонує 19 ринків. У місті наразі розробляється концепція розвитку ринків на території міста Луцька. Міська влада приділяє також значну увагу боротьбі зі стихійною торгівлею у місті, зокрема, на прилеглих до ринків територіях.

Слід зазначити, що динамічний розвиток торгівлі у м. Луцьку позитивно впливає на наповнення доходної частини місцевого бюджету. Зокрема протягом січня-вересня 2007 року від сплати збору за видачу дозволу на розміщення об'єктів торгівлі та сфери послуг та ринкового збору до бюджету міста надійшло 3,8 млн. грн. (83,6% річного плану), що становить 2,9% доходної частини загального фонду бюджету міста без урахування трансфертів за відповідний період.

За підсумками 9 місяців 2007 року обсяг роздрібного товарообороту у м. Луцьку збільшився, порівняно з відповідним показником минулого року, на 23,1% та склав 2 133,4 млн. грн., що у розрахунку на одного мешканця було у 4 рази більшим, ніж у середньому по країні.

Динамічний розвиток торгівлі у м. Луцьку позитивно впливає на наповнення доходної частини місцевого бюджету. Зокрема, протягом січня-вересня 2007 року від сплати збору за видачу дозволу на розміщення об'єктів торгівлі та сфери послуг та ринкового збору до бюджету міста надійшло 3,8 млн. грн. (83,6% річного плану), що становить 2,9% доходної частини загального фонду бюджету міста без урахування трансфертів за відповідний період.

1.4.2. Житлово-комунальне господарство міста

У галузі житлово-комунального господарства міста працюють 19 підприємств, в тому числі 8 житлово-комунальних підприємств та МЖК.

Основним підприємством, яке здійснює централізоване теплопостачання та забезпечення мешканців міста гарячою водою, є ДКП «Луцьктепло». На балансі підприємства знаходиться 65 котелень, 51 тепловий пункт. Протяжність тепломереж складає 169,5 км. Середньоспискова чисельність працюючих на підприємстві у січні-вересні 2007 року становила 1 073 чол., середньомісячна заробітна плата одного працівника підприємства – 1 145,0 грн.

До основних категорій споживачів послуг ДКП «Луцьктепло» відноситься населення. Протягом 9 місяців 2007 року ДКП «Луцьктепло» відпущено споживачам енергії 378,2 тис. Гкал. теплоенергії (на 19% менше, ніж у відповідному періоді 2006 року), у тому числі 294,1 тис. Гкал – для населення (на 16% менше, ніж у відповідному періоді 2006 року).

Тарифи на послуги з реалізації теплової енергії протягом 2004-2006 рр. зросли в 2,13 рази; тарифи на послуги з централізованого опалення – в 2,3 рази, тарифи за гарячу воду – в 2,6 рази. Незважаючи на те, що ступінь проплати населення за послуги з теплопостачання та гарячого водопостачання у січні-вересні 2007 року був високим (101,0%), порівняно низький рівень відшкодування діючими тарифами собівартості послуг для населення у зазначеному періоді (81,0%) негативно вплинув на фінансовий результат підприємства, який за підсумками 9 місяців 2007 року склав (-) 4,8 млн. грн. Слід також зазначити, що на відшкодування різниці між діючими тарифами та фактичною собівартістю послуг з теплопостачання у січні-вересні 2007 року ДКП «Луцьктепло» з міського бюджету було виділено 0,5 млн. грн.

Обсяг простроченої заборгованості населення за спожиті послуги з теплопостачання та гарячого водопостачання протягом 9 місяців 2007 року збільшився на 7,0 млн. грн. та станом на 01.10.2007 р. склав 13,9 млн. грн. Зважаючи на досить високий рівень проплати населення за вказані послуги, можна

припустити, що збільшення простроченої заборгованості пов'язане з переходом частини загальної заборгованості до категорії простроченої.

Послуги з водопостачання та водовідведення у м. Луцьку забезпечує КП «Луцькводоканал». Підприємством обслуговується 305,9 км водопровідних мереж та 199,6 км каналізаційних мереж. Середньооблікова чисельність працюючих на підприємстві у січні-вересні 2007 року складала 594 чол., середньомісячна заробітна плата одного працівника підприємства – 1 052 грн.

До основних категорій споживачів послуг підприємства відноситься населення. Зокрема, у січні-вересні 2007 року КП «Луцькводоканал» було реалізовано споживачам 10,9 млн. куб. м води (на 4,6% менше, порівняно з відповідним періодом минулого року), у тому числі населенню – 8,99 млн. куб. м (на 3,0% менше, порівняно з відповідним періодом минулого року).

Тарифи на послуги з водопостачання та водовідведення для населення протягом 2004-2006 рр. зросли в середньому у 2 рази. Рівень покриття тарифами собівартості послуг у січні-вересні 2007 року склав, відповідно, 102,6% та 92,3%. Загалом, за 9 місяців 2007 року КП «Луцькводоканал» отримало позитивний фінансовий результат обсягом 2,7 млн. грн. на що, серед іншого, вплинуло надходження дотації з Державного бюджету на відшкодуванні різниці в тарифах обсягом 0,5 млн. грн.

Незважаючи на те, що рівень проплати населення за послуги КП «Луцькводоканал» у січні-вересні 2007 року збільшився, порівняно з відповідним показником за січень-червень того ж року, на 2,4 в.п. та склав 99,0%, обсяг заборгованості населення за спожиті послуги протягом III кварталу 2007 року збільшився на 0,6 млн. грн. та станом на 01.10.2007 року склав 3,8 млн. грн.

Обслуговування житлового фонду в місті Луцьку здійснюють 8 житлово-комунальних підприємств. Одне з цих підприємств – Товариство «М.Ж.К.» ЛТД здійснює також обслуговування ліфтів. Загальна площа житлового фонду міста становить 3,75 млн. кв. м. у тому числі 2,7 млн. кв. м загальної площі житла, або 1,6 тис. будинків. Відповідно, на одного мешканця припадає в середньому 18 кв. м загальної житлової площі.

Слід зазначити, що тарифи на послуги з утримання будинків та прибудинкових територій протягом 2004-2006 рр. зросли в середньому у 2 рази. У січні-вересні 2007 року рівень покриття тарифами собівартості послуг був досить високим – 101,6%. Водночас, рівень проплати населення за послуги з утримання будинків, споруд та прибудинкових територій у січні-вересні 2007 року склав 94,5%. Відповідно, обсяг заборгованості населення за спожиті послуги станом на 01.10.2007 р. склав 3,5 млн. грн.

Основні показники, що характеризують розвиток житлово-комунальне господарства у м. Луцьку наведено нижче (Таблиця 1.20):

Таблиця 1.20 Основні показники, що характеризують житлово-комунальне господарство у м. Луцьку

Показник	Теплопостачання та гаряче водопостачання	Водопостачання та водовідведення	Житлові підприємства	Разом
Заборгованість населення за надання послуг станом на 01.01.2007 року, млн. грн.	6,9	0,0	1,4	8,3
Заборгованість населення за надання послуг станом на 01.07.2006 року, млн. грн.	14,4	3,2	3,5	21,1
Заборгованість населення за надання послуг станом на 01.10.2007 року, млн. грн.	13,9	3,8	3,5	21,2
Рівень покриття тарифами собівартості надання послуг для населення у 2006 році, %	92,6	91,6-водопостач. 92,9-водовідвед.	109,8	X
Рівень покриття тарифами собівартості надання послуг для населення за 5 місяців 2007 року, %	91,7	119,2-водопостач. 108,1-водовідвед.	104,0	X
Рівень покриття тарифами собівартості послуг для населення у січні-вересні 2007 року	81,0	102,6-водопостач. 92,3-водовідвед.	101,6	
Ступінь проплати населення за послуги IV кварталі 2006 року, %	79,0	102,0	115,1	X
Ступінь проплати населення за послуги I півріччі 2007 року, %	101,1	96,6	90,9	X
Ступінь проплати населення у січні-вересні 2007 року, %	101,0	99,0	94,5	X

Джерело: Виконавчий комітет Луцької міської ради

Таким чином, загальний обсяг заборгованості населення за спожиті житлово-комунальні послуги станом на 01.10.2007 р. склав 21,2 млн. грн., що є помірним.

За інформацією Виконавчого комітету Луцької міської ради в кінці лютого 2007 року тарифи на всі види комунальних послуг було знижено на 10,0%. При цьому слід зазначити, що в структурі тарифів на житлово-комунальні послуги в м. Луцьку закладена інвестиційна складова, спрямована на покриття майбутніх видатків, пов'язаних з відновленням інженерних мереж.

З метою упередження виникнення у майбутніх періодах проблем з вивозом та переробкою сміття, міська влада намагається залучити інвесторів для будівництва сміттєпереробного заводу. При цьому, за інформацією Виконавчого комітету Луцької міської ради, ресурсу міського сміттєзвалища ще може вистачити на 10 років.

Для житлово-комунального господарства м. Луцька характерна низка проблем, в цілому типових для переважної більшості міст України. Сюди, передусім,

відноситься знос основних засобів, у тому числі інженерних мереж будинків, та відсутність у необхідних обсягах коштів для їх оновлення. Крім цього, за інформацією Виконавчого комітету Луцької міської ради, у місті заплановано передачу внутрішньодомових мереж на баланс КП «Луцькводоканал» та ДКП «Луцьктепло», у зв'язку з чим виникає необхідність значних капітальних вкладень. Зокрема, станом на 01.01.2007 р. в м. Луцьку нараховується 221 ветхий будинок. Значних коштів потребує також відновлення інженерної інфраструктури міста (дороги, освітлення, дахи).

Загальний обсяг заборгованості населення за спожиті житлово-комунальні послуги станом на 01.10.2007 року склав 21,2 млн. грн., що є помірним. При цьому прострочена заборгованість населення за спожиті житлово-комунальні послуги у м. Луцьку відсутня.

Протягом 2002-2006 рр. та 9 місяців 2007 року для міста продовжують залишатися актуальними проблеми високого рівня зносу основних засобів, у тому числі житлового фонду, об'єктів інженерної та транспортної інфраструктури міста, оновлення яких вимагає значних капітальних вкладень у житлово-комунальну сферу. Крім цього, існує необхідність покращення фінансового стану підприємств, які забезпечують життєдіяльність міста, шляхом підтримки тарифів на житлові та комунальні послуги на економічно обґрунтованому рівні. Незважаючи на те, що тарифи на житлово-комунальні послуги протягом 2004-2007 рр. зросли у середньому удвічі, рівень покриття ними окремих видів послуг продовжує залишатися меншим за 100,0%.

Незважаючи на те, що рівень проплати населення за спожиті житлово-комунальні послуги у січні-вересні 2007 року в цілому збільшився, порівняно з відповідним показником за січень-червень того ж року, надання окремих видів послуг (водопостачання та водовідведення, утримання будинків та прибудинкових територій) продовжує сплачуватися не у повному обсязі.

2. НЕРУХОМЕ МАЙНО МІСТА

Відповідно до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» та інших нормативно-правових актів територіальним громадам сіл, селищ, міст, районів у містах належить право комунальної власності на такі об'єкти:

- рухоме і нерухоме майно;
- доходи місцевих бюджетів та інші кошти;
- земля та природні ресурси;
- комунальні підприємства;
- частки власності у майні приватизованих підприємств;
- житловий фонд та нежитлові приміщення;
- заклади культури, освіти, спорту, охорони здоров'я, науки, соціального обслуговування;
- інше комунальне майно і майнові права, рухомі та нерухомі об'єкти, визначені відповідно до закону як об'єкти права комунальної власності, а також кошти, отримані від їх відчуження.

Луцька міська рада від імені та в інтересах територіальної громади відповідно до чинного законодавства наділена повноваженнями щодо володіння, користування та розпорядження об'єктами права комунальної власності. За рішенням ради виконуються усі майнові операції, у тому числі об'єкти права комунальної власності можуть передаватися у постійне або тимчасове користування юридичним та фізичним особам, надаватися в оренду, продаватися та купуватися, використовуватися як застава. Міська рада вирішує також питання відчуження об'єктів права комунальної власності та визначає доцільність, порядок та умови відчуження. Доходи від відчуження об'єктів права комунальної власності зараховуються до місцевого бюджету і спрямовуються на фінансування заходів, передбачених бюджетом розвитку.

2.1. Нерухоме майно, що перебуває в комунальній власності

З використанням майна комунальної власності у м. Луцьку засновано 26 підприємств. Середньооблікова чисельність штатних працівників комунальних підприємств міста за 9 місяців 2007 року склала 3,7 тис. осіб, або 4,6% загальної чисельності зайнятих у місті. Слід зазначити, що незважаючи на те, що середньомісячна заробітна плата комунальних підприємств протягом січня-вересня 2007 року збільшилась на 28,0%, її рівень продовжує залишатися низьким – 753,2 грн. (на 40,6% менше, за відповідний показник по місту в цілому). Це,

відповідно, уповільнює темпи зростання доходної частини загального фонду бюджету міста без урахування трансфертів, понад 78% якої формує податок з доходів фізичних осіб.

Близько половини з комунальних підприємств міста у січні-вересні 2007 року отримали негативний фінансовий результат. Зокрема, найбільших збитків зазнали такі підприємства як ДКП «Луцьктепло» – 4,8 млн. грн., КП стадіон «Авангард» – 0,3 млн. грн. та ДКП «Флора-сервіс» – 0,2 млн. грн. Найбільший обсяг прибутку у січні-вересні 2007 року отримали такі підприємства як КП «Луцькводоканал» – 2,7 млн. грн., КП «Підприємство електротранспорту» – 1,8 млн. грн. та КП «Луцьккреклама». Загалом, до бюджету м. Луцьк у січні-вересні 2007 року надійшло 0,9 млн. грн. податку на прибуток комунальних підприємств, або 0,7% доходної частини загального фонду бюджету міста без урахування трансфертів.

З метою наповнення бюджету розвитку, за рахунок якого здійснюються капітальні вкладення місцевого бюджету, місто щорічно виставляє на приватизацію майно, яке перебуває в комунальній власності. Перелік об'єктів комунальної власності міста, що підлягають приватизації, затверджується рішенням міської ради. При цьому, визначення ціни об'єкта здійснюється за методикою оцінки вартості майна, затвердженої Кабінетом Міністрів України.

Загальна площа будівель і споруд, які знаходяться у комунальній власності станом на 01.07. 2006 р. складає 744,9 тис. кв. м. Протягом 2002-2007 рр. містом було відчужено 280 об'єктів. При цьому динаміка надходжень до бюджету міста від відчуження майна була нестабільною (Таблиця 2.1):

Таблиця 2.1 Інформація щодо відчуження об'єктів комунальної власності у м. Луцьку у 2002-2007 рр.

Роки	Кількість об'єктів	Загальна площа об'єктів комунальної власності, які були приватизовані, м кв.	Обсяг надходження до бюджету, тис. грн.
2002 рік	68	11 595,3	3 548,9
2003 рік	53	3 086,2	696,2
2004 рік	55	7 865,2	3 617,3
2005 рік	49	7 449,2	3 614,7
2006 рік	31	4 875,8	6 004,8
2007 рік	24	н/д	7 541,2 ¹⁷

Джерело: Виконавчий комітет Луцької міської ради

Протягом 2002-2006 рр. та 9 місяців 2007 року до бюджету розвитку спеціального фонду бюджету м. Луцька надійшло коштів від реалізації майна загальним обсягом 25,0 млн. грн. Починаючи з 2005 року, обсяги надходжень до бюджету міста від приватизації комунального майна щорічно збільшувались, що пов'язано із застосуванням нового підходу до забезпечення процесу приватизації майна, який

¹⁷ За 9 місяців 2007 року

полягає у забезпеченні прозорості процесу та впровадженні нових методів оцінки майна.

За інформацією Виконавчого комітету Луцької міської ради, орієнтовний обсяг надходжень до бюджету розвитку спеціального фонду бюджету міста від відчуження майна протягом 2008-2013 рр. складає 24,5 млн. грн.

Міська влада активно використовує майнові ресурси для наповнення загального фонду бюджету міста. У м. Луцьку ухвалено 460 договорів на оренду об'єктів комунальної власності загальною площею 34,6 тис. кв. м. Впровадження у II півріччі 2006 року нової методики визначення орендних ставок та застосування практики конкурсів на оренду майна в центральній частині міста мало наслідком збільшення обсягу надходжень до бюджету міста від оренди цілісних майнових комплексів. Зокрема, протягом 9 місяців 2007 року до бюджету міста надійшло 1,4 млн. грн. плати за оренду цілісних майнових комплексів, що у 6,6 рази більше, ніж за 2006 рік. Питома вага плати за оренду цілісних майнових комплексів у доходній частині загального фонду бюджету міста у січні-вересні 2007 року склала 1,0%, проти 0,16% у 2006 році.

2.2. Земельні ресурси

Загальна площа земель в межах міста станом на 01.01.2007 р. складає 4 161 га, з яких 633,3 га знаходяться у приватній власності. Із загальної площі:

- 1 211 га – землі, надані громадян у власність та користування;
- 1 043 га – землі закладів освіти, науки, фізичної культури та спорту, соціального забезпечення тощо;
- 417 га – землі промислових та інших підприємств;
- 90 га – землі частин, підприємств, організацій, установ та навчальних закладів оборони;
- 119 га – землі організацій, підприємств і установ природоохоронного, оздоровчого, рекреаційного та історико-культурного призначення;
- 29 га – землі спільних підприємств, міжнародних об'єднань і організацій з участю українських, іноземних юридичних і фізичних осіб;
- 1 024 га – землі загального користування.

Площа земель несільськогосподарського призначення, проданих у власність за 2002-2006 рр. та 9 місяців 2007 року, складає 230,9 га. Протягом вказаного періоду було укладено 321 договір купівлі-продажу земельних ділянок. Обсяг надходжень

до бюджету міста від продажу землі протягом 2002-2006 рр. та 9 місяців 2007 року складає 45 047,4 тис. грн. (Таблиця 2.2):

Таблиця 2.2. Обсяг надходжень до бюджету міста від реалізації земельних ділянок та плати за землю протягом 2002-2006 рр. та 9 місяців 2007 року

Роки	Обсяг надходжень до бюджету міста від реалізації земельних ділянок	Обсяг надходжень до бюджету міста плати за землю	Питома вага надходжень від плати за землю в обсязі доходної частини загального фонду бюджету міста без урахування трансфертів
2002	2 747,4	4 568,7	7,3
2003	3 664,1	7 229,1	9,5
2004	8 579,1	7 606,9	10,5
2005	8 036,4	7 847,6	8,3
2006	9 637,9	9 108,6	7,2
9 місяців 2007 року	12 382,5	7 351,5	5,5
Всього	45 047,4	43 712,4	X

Джерело: Виконавчий комітет Луцької міської ради

Як видно з наведених даних, обсяги надходжень до бюджету міста від реалізації земельних ділянок майже щорічно збільшувались. При цьому слід зазначити, що за інформацією Луцької міської ради, запланований на 2008-2013 рр. обсяг надходжень від реалізації земельних ділянок складає 51,3 млн. грн.

Міська влада активно використовує земельні ресурси для наповнення загального фонду бюджету міста, про що свідчить щорічне збільшення обсягів надходжень плати за землю. Зокрема, у січні-червні 2007 року до бюджету міста надійшло 7,4 млн. грн., або 78,2% річного плану. Питома вага плати за землю у структурі доходної частини загального фонду бюджету міста без урахування трансфертів у 2002-2006 рр. та у січні-вересні 2007 року складала 5,5-10,5%. Слід зазначити, що зменшення з 2005 року питомої ваги плати за землю в структурі доходів загального фонду бюджету без урахування трансфертів, пояснюється, передусім, перевищенням темпів зростання інших податкових надходжень, зокрема податку з доходів фізичних осіб та єдиного податку над темпами зростання надходжень плати за землю.

Протягом 2003-2006 рр. та 9 місяців 2007 року у м. Луцьку було укладено 725 договорів на оренду земельних ділянок, з них – 171 протягом січня-вересня 2007 року. Загальна площа земельних ділянок, що перебували в оренді станом на 01.10.2007 року складала 143,8 га.

Протягом 2002-2006 рр. та 9 місяців 2007 року до бюджету розвитку спеціального фонду бюджету м. Луцька надійшло коштів від реалізації майна загальним обсягом 25,0 млн. грн. Починаючи з 2005 року, обсяги надходжень до бюджету міста від приватизації комунального майна щорічно збільшувались, що пов'язано із застосуванням нового підходу до забезпечення процесу приватизації майна, який полягає у забезпеченні прозорості процесу та впровадженні нових методів оцінки майна.

За інформацією Виконавчого комітету Луцької міської ради, орієнтовний обсяг надходжень до бюджету розвитку спеціального фонду бюджету міста від відчуження майна протягом 2008-2013 рр. складає 24,5 млн. грн.

Площа земель несільськогосподарського призначення, проданих у власність за 2002-2006 рр. та 9 місяців 2007 року, складає 230,9 га. Протягом вказаного періоду було укладено 321 договір купівлі-продажу земельних ділянок. Обсяг надходжень до бюджету міста від продажу землі протягом 2002-2006 рр. та 9 місяців 2007 року складає 45 047,4 тис. грн.

За інформацією Луцької міської ради, запланований на 2008-2013 рр. обсяг надходжень від реалізації земельних ділянок складає 51,3 млн. грн.

3. БЮДЖЕТ МІСТА

3.1. Агрегований бюджет м. Луцька протягом 2004-2006 років та 9 місяців 2007 року

Для повного та всебічного вивчення показників бюджету міста Луцька, бюджет був представлений у форматі бюджетного балансу в таблиці (Таблиця 3.1). Агрегований бюджет міста Луцька з розбивкою на загальний та спеціальний фонди представлений у Додатку до рейтингового звіту №2.

Таблиця 3.1 Бюджет м. Луцька протягом 2004-2006 років та 9 місяців 2007 року, представлений у форматі бюджетного балансу, тис. грн.

ПОКАЗНИК	2004 рік	2005 рік	2006 рік	9 місяців 2007 року
Податкові надходження	75 266,8	96 124,9	131 241,2	136 439,9
Платежі, штрафи та інші операційні надходження	11 019,6	15 626,3	17 381,7	14 347,7
Отримані трансферти без урахування внутрішніх трансфертів	45 392,5	71 405,2	89 791,7	100 725,7
Операційні надходження всього	131 678,9	183 156,4	238 414,6	251 513,3
Поточні видатки	81 050,7	124 598,7	160 657,7	142 539,8
Субсидії та поточні трансферти	46 025,6	46 191,4	52 939,0	69 123,7
Операційні видатки всього	127 076,3	170 790,1	213 596,7	211 663,5
Операційний баланс	4 602,6	12 366,3	24 817,9	39 849,8
Фінансовий дохід	0,3	0,2	97,9	977,6
Виплата доходу за зобов'язаннями, обслуговування боргу	0,0	0,0	0,0	98,6
Фінансовий баланс	0,3	0,2	97,9	879,0
Поточний баланс	4 602,9	12 366,5	24 915,8	40 728,8
Капітальні надходження	12 196,3	11 651,1	15 642,7	19 923,7
Субсидії та трансферти на здійснення капітальних видатків	335,8	2 926,6	11 547,4	13 188,6
Капітальні надходження всього	12 532,1	14 577,7	27 190,1	33 112,3
Капітальні видатки	8 659,3	20 674,9	34 321,9	21 441,6
Капітальні трансферти без трансфертів до бюджету розвитку	7 928,3	0,0	1 241,6	2 064,4
Капітальні трансферти до бюджету розвитку	335,8	2 926,6	7 575,0	7 008,4
Капітальні видатки всього	16 923,4	23 601,5	43 138,5	30 514,4
Капітальний баланс	-4 391,3	-9 023,8	-15 948,4	2 597,9
Баланс після капітальних видатків	211,6	3 342,7	8 967,4	43 326,7
Надання пільгових кредитів громадянам на будівництво житла (з урахуванням повернення)	20,0	228,0	320,0	-52,5
Профіцит/дефіцит	191,6	3 114,7	8 647,4	43 379,2
Фінансування	-191,6	-3 114,7	-8 647,4	-43 379,2
БАЛАНС	0,0	0,0	0,0	0,0

Джерело: Фінансове управління Виконавчого комітету Луцької міської ради

Протягом 2004-2006 рр. та 9 місяців 2007 року місто зберігало позитивний операційний баланс бюджету, який має сталу тенденцію до збільшення, що забезпечувалось переважанням темпів зростання операційних доходів над темпами зростання операційних видатків. Порівняно з попереднім бюджетним періодом, позитивний операційний баланс бюджету м. Луцька у 2005 році збільшився у 2,7 рази, у 2006 році – у 2 рази, у січні-вересні 2007 року – у 1,4 рази¹⁸.

В структурі операційних надходжень бюджету м. Луцька найбільша питома вага припадає на податкові надходження. Відтак стабільне зростання операційних надходжень протягом аналізованого періоду обумовлювалось, передусім, щорічним збільшенням обсягу податкових надходжень, зокрема, податку з доходів фізичних осіб, чому сприяло постійне збільшення середньомісячної заробітної плати у місті, а також чисельності працюючих. Слід також зазначити, що суттєве зростання обсягу податкових надходжень у 2007 році (за підсумками 9 місяців 2007 року обсяг податкових надходжень перевищив показник 2006 року) визначалося збільшенням з 01.01.2007 р. ставки оподаткування податком на прибуток фізичних осіб з 13% до 15%.

На обсяги надходжень до бюджету м. Луцька платежів, штрафів та інших операційних надходжень у 2004-2006 рр. та у січні-вересні 2007 року значною мірою впливали обсяги власних надходжень бюджетних установ, а саме інших джерел надходжень бюджетних установ.

Складовою частиною офіційних трансфертів до бюджету м. Луцька протягом зазначеного періоду була дотація вирівнювання з Державного бюджету, оскільки за розрахунками Міністерства фінансів України прогнозний обсяг доходів бюджету міста, що враховуються при визначенні міжбюджетних трансфертів, був недостатнім для фінансування відповідних витрат. При цьому, слід зазначити, що якщо у 2006 році співвідношення дотації вирівнювання до фактично виконаного обсягу доходної частини загального фонду бюджету міста без урахування трансфертів складало 26,4%, то співвідношення до затвердженого на 2007 рік з урахуванням змін обсягу доходної частини загального фонду бюджету міста без урахування трансфертів – 14,5%. А відповідно до планових показників на 2008 рік зазначене співвідношення становило 9,6%.

Протягом 2004-2006 рр. місто зберігало позитивний фінансовий баланс бюджету. Це стало наслідком відсутності протягом зазначеного періоду прямих боргових зобов'язань, що потребують видатків на їх обслуговування. Варто зауважити, що обсяг фінансового балансу протягом 2004-2005 років був незначним, внаслідок того, що місто не здійснювало фінансових операцій з вільними бюджетними коштами, а відтак фінансового доходу в аналізованому періоді не було отримано.

Починаючи з 2006 року, у зв'язку з випередженням темпів зростання операційних надходжень над темпами зростання операційних видатків, місто почало розміщувати тимчасово вільні бюджетні кошти на депозитні рахунки у банківських установах, що мало наслідком надходження до бюджету міста відсотків за їх користування (97,9 тис. грн. у 2006 році, 997,6 тис. грн. у січні-вересні 2007 року).

¹⁸ Порівняно з січнем-вереснем 2006 року.

Слід також зазначити, що на обслуговування здійсненого у III кварталі 2007 року запозичення до бюджету розвитку обсягом 10,0 млн. грн. містом було спрямовано 98,6 тис. грн.

Капітальний баланс бюджету міста Луцька протягом 2004-2006 рр. був негативним, що є типовим для більшості місцевих бюджетів України. Водночас у січні-вересні 2007 року капітальний баланс бюджету міста був позитивним, що, переважно, зумовлювалось низьким рівнем виконання річного плану за видатками спеціального фонду за галуззю «Будівництво» (33,3% річного плану). Це пов'язано з тим, що освоєння коштів (видатків), передбачених цією галуззю супроводжується організацією та проведенням тендерних процедур, що, у свою чергу, суттєво уповільнює процес виконання плану за видатками. Крім цього, на утворення профіциту у частині капітального балансу бюджету м. Луцька у січні-вересні 2007 року вплинуло також перевиконання у зазначеному періоді річного плану за доходами спеціального фонду без урахування трансфертів (117,8%).

Слід зазначити, що переважання позитивного сальдо операційного балансу бюджету міста над негативним сальдо капітального балансу у 2004-2006 рр. забезпечувало виконання бюджету міста з профіцитом. У січні-вересні 2007 року бюджет міста теж було виконано з профіцитом обсягом 43,4 млн. грн., який забезпечувався профіцитом як у частині загального фонду (24,6 млн. грн.), так і у частині спеціального фонду (18,8 млн. грн.).

Фінансування бюджету м. Луцька у 2004-2006 роках та за 9 місяців 2007 року наведено нижче (Таблиця 3.2). Фінансування бюджету м. Луцька в 2004-2006 рр. та за 9 місяців 2007 року з розбивкою на загальний та спеціальний фонди наведено в Додатку 3.

Таблиця 3.2. Фінансування бюджету м. Луцька в 2004-2006 роках та за 9 місяців 2007 року, тис. грн.

ПОКАЗНИК	2004 рік	2005 рік	2006 рік	9 місяців 2007 року
Фінансування	-191,6	-3 114,7	-8 647,4	-43 379,2
Зміни залишків	-167,9	-2 897,7	-9 255,7	-28 379,2
залишок на початок року	2 165,4	2 333,3	5 230,9	14 486,6
залишок на кінець року	2 333,3	5 231,0	14 486,6	42 865,8
Зміни обсягів депозитів та цінних паперів, що використовуються для управління ліквідністю	0,0	0,0	0,0	-25 000,0
Повернення коштів з депозитів або пред'явлення цінних паперів	0,0	0,0	0,0	0,0
Розміщення коштів на депозитах або придбання цінних паперів	0,0	0,0	0,0	25 000,0
Фінансування за рахунок коштів єдиного казначейського рахунку	0,0	0,0	0,0	0,0
Одержано	8 900,0	36 400,0	0,0	0,0
Повернено	8 900,0	36 400,0	0,0	0,0
Фінансування за борговими операціями	0,0	0,0	0,0	10 000,0
Запозичення	0,0	0,0	0,0	10 000,0
Погашення	0,0		0,0	0,0
Інші розрахунки	-23,7	-217,0	608,3	0,0
БАЛАНС	0,0	0,0	0,0	0,0

Джерело: Фінансове управління Виконавчого комітету Луцької міської ради

Протягом 2004-2005 років бюджетом міста залучалися короткострокові безвідсоткові позички з єдиного казначейського рахунку на покриття тимчасових касових розривів загальним обсягом 45,3 млн. грн., які були погашені вчасно та у повному обсязі. У 2006-2007 рр. у зв'язку з випередженням темпу росту операційних надходжень над темпами росту операційних видатків, короткострокові позички бюджетом міста не залучались.

Виконання бюджету міста з профіцитом у 2004-2006 рр. та у січні-вересні 2007 року мало наслідком щорічне збільшення обсягу залишків вільних бюджетних коштів на рахунку місцевого бюджету, та відповідно, ліквідності бюджету. Обсяг залишків за загальним фондом станом на кінець відповідних періодів складав у 2004-2006 рр. 1,9-5,6% видаткової частини загального фонду. Обсяг вільних залишків за спеціальним фондом станом на кінець відповідних періодів складав у 2004-2006 рр. 0,4-5,9% видаткової частини спеціального фонду. Станом на 01.10.2007 р. обсяг вільних залишків за загальним фондом (з урахуванням коштів, розміщених на депозит у банківських установах) склав 17,3% видаткової частини загального фонду бюджету у січні-вересні 2007 року. Обсяг залишків за спеціальним фондом (з урахуванням коштів, розміщених на депозит) становив 95,9% видаткової частини спеціального фонду бюджету у січні-вересні 2007 року, що, як уже зазначалося вище, пояснюється невисоким рівнем виконання річного плану за видатками спеціального фонду.

Загалом, у зв'язку з випередженням темпів зростання операційних надходжень над темпами зростання операційних видатків у січні-вересні 2007 року, містом було

розміщено на депозит у банківських установах 25,0 млн. грн., у тому числі за загальним фондом – 19,0 млн. грн., та за спеціальним фондом – 6,0 млн. грн.

3.2. Виконання доходної частини бюджету міста в 2003-2006 рр. та 9 місяців 2007 року

Доходи бюджету м. Луцька формуються за рахунок податкових надходжень, неподаткових надходжень, доходів від операцій з капіталом, цільових фондів та трансфертів. Доходну частину бюджету м. Луцька за 2004-2006 роки та за 9 місяців 2007 року наведено у таблиці:

Таблиця 3.3. Виконання доходної частини бюджету м. Луцька в 2003-2006 роках та за 9 місяців 2007 року, тис. грн.

Показник	2003 рік	2004 рік	2005 рік	9 місяців 2006 року	2006 рік	Затверджено на 2007 рік з урахуванням змін	9 місяців 2007 року	% виконання річного плану з урахуванням змін
Податкові надходження	77 354,7	75 266,8	96 124,9	93 230,5	131 241,2	165 472,4	136 439,9	82,5
Питома вага податкових надходжень в обсязі доходної частини бюджету	60,5	52,2	48,6	50,5	49,4	43,4	47,8	-
Неподаткові надходження	9 938,2	9 764,4	15 325,9	11 571,1	17 336,6	14 657,4	15 166,8	103,5
Питома вага неподаткових надходжень в обсязі доходної частини бюджету	7,8	6,8	7,8	6,3	6,5	3,8	5,3	-
Доходи від операцій з капіталом	5 359,5	12 196,3	11 651,1	9 517,6	15 642,7	17 650,0	19 923,7	112,9
Питома вага доходів від операцій з капіталом в обсязі доходної частини бюджету	4,2	8,5	5,9	5,2	5,9	4,6	7,0	-
Цільові фонди	464,4	1 255,5	300,6	108,2	143,0	564,0	158,5	28,1
Разом доходів	93 116,8	98 483,0	123 402,5	114 427,4	164 363,5	198 343,8	171 688,9	86,6
Офіційні трансферти	34 518,8	44 218,2	70 211,4	67 436,5	93 764,1	172 895,2	106 905,9	61,8
Питома вага трансфертів в обсязі доходної частини бюджету	27,0	30,6	35,5	36,5	35,3	45,3	37,4	-
Разом	127 635,6	143 875,5	194 807,7	182 580,5	258 127,6	371 239,0	278 594,8	75,0
Кошти, одержані із загального фонду до бюджету розвитку (спеціальний фонд)	99,0	335,8	2 926,6	1 928,1	7 575,0	10 066,1	7 008,4	69,6
ВСЬОГО	127 734,6	144 211,3	197 734,3	184 508,6	265 702,6	381 305,1	285 603,2	74,9

Джерело: Фінансове управління Виконавчого комітету Луцької міської ради

Для доходної частини бюджету міста Луцька в 2003-2006 рр. характерною була тенденція до збільшення обсягу надходжень. Порівняно з попереднім бюджетним періодом, обсяг виконання доходної частини бюджету міста Луцька у 2004 році збільшився на 29,0%; у 2005 році – на 37,1%; у 2006 році – на 34,4%, у січні-вересні 2007 року – на 54,8%¹⁹.

Структурні пропорції формування доходної частини бюджету міста Луцька у 2003-2006 рр. та у січні-вересні 2007 р. були типовими для більшості місцевих бюджетів України. Найвагомими джерелами формування доходів бюджету міста були податкові надходження та офіційні трансферти.

Обсяги податкових надходжень до бюджету м. Луцька у 2003-2006 рр. та у січні-вересні 2007 року визначалися, передусім, динамікою надходжень податку з доходів фізичних осіб. Слід також зазначити, що збільшенню обсягів податкових надходжень до бюджету м. Луцька, сприяє також зростання обсягів надходжень єдиного податку, що обумовлюється динамічним розвитком малого підприємництва у місті.

Обсяг неподаткових надходжень бюджету м. Луцька як і більшості місцевих бюджетів України значною мірою залежить від обсягів власних надходжень бюджетних установ. У структурі останніх найбільша питома вага припадає на інші джерела надходжень бюджетних установ, куди відносяться благодійні внески, гранти та дарунки, а також кошти, що перераховуються бюджетним установам на виконання окремих доручень. Слід зазначити, що такі призначення не мають постійного характеру і, як правило, не плануються.

Динаміка надходжень до бюджету міста від операцій з капіталом у 2003-2005 рр. була нестабільною. При цьому, починаючи з 2006 року, обсяги доходів від операцій з капіталом збільшувались, як за рахунок збільшення обсягів надходжень від відчуження комунального майна, так і від реалізації земельних ділянок.

Вагомим джерелом формування доходної частини бюджету м. Луцька у 2003-2006 рр. та 9 місяців 2007 року були офіційні трансферти з Державного бюджету. Складовою частиною офіційних трансфертів до бюджету м. Луцька протягом зазначеного періоду була дотація вирівнювання з Державного бюджету, обсяг якої у 2003-2006 рр. збільшувався. При цьому у 2007 році обсяг дотації вирівнювання зменшився, порівняно з попереднім бюджетним періодом на 28,6%.

Незважаючи на те, що відповідно до планових показників 2008 року темп зростання обсягу дотації вирівнювання становив 102,3%, до попереднього бюджетного періоду, його співвідношення з обсягом доходної загального фонду без урахування трансфертів зменшилось на 5,0 в.п., до 9,5%. Відтак щорічне збільшення офіційних трансфертів забезпечувалось, передусім, збільшенням обсягів соціально-спрямованих трансфертів.

¹⁹ Порівняно з січнем-вереснем 2006 року

Виконання доходів загального фонду бюджету м. Луцька за 2004-2006 роки та за 9 місяців 2007 року наведено у таблиці:

Таблиця 3.4. Виконання доходної частини загального фонду бюджету м. Луцька в 2004-2006 роках та за 9 місяців 2007 року, тис. грн.

Показник	Виконано за 2004 рік	Виконано за 2005р.	Виконано за 2006 рік	Затверджено на 2007 рік з урахуванням змін	Виконано за 9 місяців 2007 року	% виконання плану з урахуванням змін	Темп росту уточненого плану на 2007 рік до виконання у 2006 році
Податок з доходів фізичних осіб	49 116,8	64 811,2	96 044,5	129 306,2	104 567,6	80,9	134,6
Плата за держ. реєстрацію суб'єктів підприємницької діяльності	115,0	157,4	171,3	160,0	125,2	78,3	93,4
Плата за видачу ліцензій та сертифікатів	23,9	4,2	0,0	0,0	0,0	-	-
Плата за торговий патент	2 136,3	2 954,4	3 880,5	4 460,0	3 959,6	88,8	114,9
Єдиний податок	6 868,5	8 956,3	8 791,6	9 000,0	7 402,0	82,2	102,4
Державне мито	1 552,4	1 457,1	1 038,8	900,0	767,0	85,2	86,6
Адміністративні штрафи	69,5	252,2	85,9	50,0	87,5	175,0	58,2
Усього закріплені доходи	59 882,4	78 592,8	110 012,6	143 876,2	116 908,9	81,3	130,8
Податок на прибуток підприємств комунальної власності	1 060,5	1 399,4	1 396,9	1 211,2	930,1	76,8	86,7
Плата за землю	7 606,9	7 847,6	9 108,6	9 400,0	7 351,5	78,2	103,2
Податок на промисел	94,9	20,8	24,0	25,0	13,3	53,2	104,2
Місцеві податки й збори	5 369,7	5 694,0	5 773,8	5 900,0	4 848,1	82,2	102,2
Плата за оренду цілісних майнових комплексів	391,7	346,5	206,0	4 000,0	1 358,3	34,0	1 941,7
Інші надходження загального фонду	-2 301,5	150,5	568,0	1 103,0	1 603,7	145,4	194,2
Усього власні доходи	12 222,2	15 458,8	17 077,3	21 639,2	16 105,0	74,4	126,7
Разом загальний фонд	72 104,6	94 051,6	127 089,9	165 515,4	133 013,9	80,4	130,2
Трансферти	44 354,1	61 130,8	88 414,3	164 060,9	100 725,7	61,4	185,6
Усього загальний фонд	116 458,7	155 182,4	215 504,2	329 576,3	233 739,6	70,9	152,9

Джерело: Фінансове управління Виконавчого комітету Луцької міської ради

Затверджений на 2007 рік з урахуванням змін план за доходами загального фонду бюджету м. Луцька без урахування трансфертів було виконано за підсумками 9 місяців 2007 року на 80,4%, у тому числі за закріпленими доходами на 81,3% та за власними доходами – на 74,4%.

Протягом 2004-2006 років обсяг доходної частини загального фонду бюджету м. Луцька зростав, як за рахунок збільшення обсягу власних доходів бюджету, так і закріплених. Слід зазначити, що затверджений на 2005 рік Міністерством фінансів України обсяг закріплених доходів бюджету м. Луцька було перевиконано на 2,9%. При цьому у 2006 році зазначений показник було перевиконано на 13,1%.

В структурі закріплених доходів бюджету м. Луцька у 2004-2006 рр. та 9 місяців 2007 року найбільша питома вага (82%-89%) припадала на податок з доходів фізичних осіб. Порівняно з попереднім бюджетним періодом, темп приросту надходжень податку з доходів фізичних осіб у 2005 році склав 31,9%, у 2006 році – 48,2%. Зменшення фактично виконаного обсягу податкових надходжень у 2004 році, пов'язано зі зменшенням у зазначеному періоді обсягу надходжень податку з доходів фізичних осіб, що стало наслідком уведення в дію Закону України «Про податок з доходів фізичних осіб», згідно з яким було змінено порядок нарахування податку на прибуток фізичних осіб. У 2005-2006 рр. та у січні-вересні 2007 року під впливом стабільного щорічного зростання середньомісячної заробітної плати та фонду оплати праці, що обліковується, а також збільшення чисельності зайнятих у місті, обсяг надходжень податку з доходів фізичних осіб зростає, позитивно впливаючи при цьому на загальний обсяг податкових надходжень. При цьому слід зазначити, що порівняно з січнем-червнем 2006 року, темп приросту надходжень податку з доходів фізичних осіб у січні-червні 2007 року склав 55,4%, на що суттєво вплинуло збільшення у 2007 році ставки оподаткування податком з доходів фізичних осіб з 13% до 15%.

Слід зазначити, що для бюджету м. Луцька характерним є прийнятний рівень диверсифікації надходжень податку з доходів фізичних осіб у частині найбільших платників податку (Таблиця 3.5).

Таблиця 3.5. Перелік найбільших платників податку з доходів фізичних осіб у січні-вересні 2007року

Платник податку	Обсяг надходжень, тис. грн.	Питома вага у загальному обсязі надходжень податку з доходів фізичних осіб
ВАТ "СКФ Україна"	3 596,0	3,4
ВАТ "Луцький автомобільний завод"	2 601,0	2,5
ВАТ "Електротермометрія"	2 384,3	2,3
Унікредитбанк Товариство з обмеженою відповідальністю	2 487,9	2,4
Спільне Українсько-польське підприємство з обмеженою відповідальністю "Модерн-Експо"	2 418,9	2,3
Державне підприємство Міністерства оборони України "Луцький ремонтний завод "Мотор"	1 852,4	1,8
Філія Волинське головне регіональне управління ЗАТ комерційного банку "Приватбанк"	1 880,2	1,8
ВАТ "Волиньобленерго"	1 737,5	1,7
Державне крмунальне підприємство "Луцьктепло"	1 488,3	1,4
Волинська філія ВАТ "Укртелеком"	1 024,9	1,0
ВАТ "Луцьксантехмонтаж №536"	1 553,5	1,5
Всього за найбільшими платниками	23 024,9	22,0
Загальний обсяг надходжень податку з доходів фізичних осіб	104 567,6	100,0

Джерело: Виконавчий комітет Луцької міської ради

Як засвідчують наведені дані, на 11 найбільших платників податку з доходів фізичних осіб у січні-вересні 2007 року припадало 22,0% загального обсягу надходжень податку з доходів фізичних осіб.

Обсяг недоїмки за податком з доходів фізичних осіб протягом 9 місяців 2007 року збільшився на 6,7% та станом на 01.10.2007 р. склав 1,5 млн. грн., з них 0,9 млн. грн. – податковий борг фізичних осіб суб'єктів підприємницької діяльності. При цьому співвідношення недоїмки з фактично виконаним обсягом податку з доходів фізичних осіб є незначним та складає 1,4%.

Другим за обсягами джерелом формування закріплених доходів бюджету м. Луцька у 2004-2006 рр. та 9 місяців 2007 року був єдиний податок. Питома вага єдиного податку в структурі закріплених доходів бюджету у 2004-2006 рр. та січні-червні 2007 року складала 6,3-11,5%. Динамічному розвитку малого підприємництва у Луцьку (щороку у місті реєструються близько 1,7-1,9 тис. суб'єктів підприємницької діяльності) сприяє активна робота міської влади, яка проводиться у цьому напрямку. Зокрема, Рішенням Луцької міської ради від 27.12.2006 р. було спрощено процедуру сплати збору за видачу дозволу на розміщення об'єктів торгівлі та сфери послуг, що створило сприятливіші умови для діяльності підприємств торгівлі та сфери послуг міста. Крім цього, Рішенням Виконавчого комітету Луцької міської ради у 2007 році було запроваджено здійснення прийому суб'єктів господарювання представниками місцевих дозвільних органів у єдиному дозвільному центрі, що спростило процедуру отримання документів дозвільного характеру для суб'єктів господарювання.

Затверджений на 2007 рік з урахуванням змін план за надходженнями єдиного податку було виконано за 9 місяців на 82,2%. Обсяг недоїмки за єдиним податком станом на 01.10.2007 р. складає 195,9 тис. грн., при цьому співвідношення недоїмки за вказаним джерелом з фактично виконаним обсягом надходжень єдиного податку є незначним та складає 2,6%.

Щорічне збільшення обсягу надходжень до бюджету міста плати за торговий патент у 2004-2006 рр. та у січні-вересні 2007 року забезпечувалось, насамперед, зростанням обсягів надходжень плати за придбання торгового патенту на здійснення операцій з надання послуг у сфері грального бізнесу, сплаченої юридичними особами. Відтак високий рівень виконання (88,8%) річного плану за надходженнями плати за торговий патент у січні-вересні 2007 року пояснюється високим рівнем виконання річного плану за надходженням плати за придбання торгового патенту на здійснення операцій з надання послуг у сфері грального бізнесу, сплаченої юридичними особами. Обсяг недоїмки з плати за торговий патент станом на 01.10.2007 року був незначним та склав 33,6 тис. грн.

Незважаючи на те, що фактично виконані обсяги власних доходів загального фонду бюджету м. Луцька у 2004-2006 рр. щорічно збільшувались, їх питома вага у сукупному обсязі доходів загального фонду без урахування трансфертів була незначною (13,5-16,5%), що є типовим для переважної більшості місцевих бюджетів України.

Найбільшим джерелом формування власних доходів бюджету м. Луцька у 2004-2006 рр. та у січні-вересні 2007 року була плата за землю. В її структурі найбільша питома вага припадала на земельний податок з юридичних осіб. За підсумками 9 місяців 2007 року план за надходженням плати за землю було виконано на 78,2%. Найбільші обсяги плати за землю у січні-вересні 2007 року перераховувались до бюджету міста такими підприємствами та організаціями як: Волинська обласна спілка споживачів – 0,9 млн. грн., ВАТ «СКФ Україна» – 0,4 млн. грн., ВАТ «Луцький автомобільний завод» – 0,3 млн. грн. Обсяг недоїмки з плати за землю станом на 01.10.2007 р. склав 362,2 тис. грн. Співвідношення недоїмки з фактично виконаним обсягом надходжень плати за землю було невеликим – 4,9%.

Питома вага щорічних обсягів надходжень податку на прибуток комунальних підприємств у 2004-2006 рр. складала 8,2-9,0%. Незважаючи на те, що рівень виконання річного плану за вказаним джерелом у січні-вересні 2007 року був прийнятним та склав 76,8%, слід зазначити, що комунальні підприємства міста у зазначеному періоді отримали сукупний збиток від основної діяльності обсягом 3,3 млн. грн., а відтак сукупний позитивний фінансовий результат комунальних підприємств за 9 місяців 2007 року обсягом 2,2 млн. грн. забезпечувався отриманням прибутку від неосновної діяльності. Слід також наголосити на значному обсязі недоїмки до бюджету міста за податком на прибуток комунальних підприємств станом на 01.10.2007 р., який на 30,1% перевищує фактично виконаний обсяг надходжень податку за січень-вересень 2007 року. Найбільшим боржником до бюджету міста за виплатою податку на прибуток комунальних підприємств у січні-вересні 2007 року було ДКП «Луцьктепло» – 482,1 тис. грн., або 39,8% загального обсягу податкового боргу за вказаним джерелом. За 9 місяців 2007 року ДКП «Луцьктепло» отримало негативний фінансовий результат обсягом 4,8 млн. грн.

Щорічне збільшення надходжень місцевих податків та зборів у 2004-2006 рр. забезпечувалось, передусім, збільшенням обсягів надходжень ринкового збору, головного джерела формування місцевих податків та зборів. Відтак високий рівень виконання річного плану за місцевими податками та зборами за 9 місяців 2007 року (82,2%) річного плану обумовлювався високим рівнем виконання річного плану за ринковим збором, чому сприяє робота міської влади направлена на боротьбі зі стихійною торгівлею у місті та на створення нових місць організованої торгівлі.

У 2002-2006 рр. плата за оренду приміщень житлово-комунальних підприємств, яка у бюджеті міста обліковується як плата за оренду цілісних майнових комплексів²⁰, надходила безпосередньо на рахунки зазначених балансоутримувачів. У 2007 році у місті було впроваджено нову концепцію зарахування плати за оренду комунального майна, яка передбачала надходження останньої до загального фонду міста. Відповідно фактично виконаний обсяг надходжень плати за оренду цілісних майнових комплексів у 2007 році збільшився, порівняно з 2006 роком, у 11 разів. У зв'язку з тим, що затверджений на 2007 рік план за надходженнями плати за оренду цілісних майнових комплексів був, певною мірою, завищений, рівень його виконання у січні-вересні 2007 року склав 34,0%. При цьому уточненими

²⁰ За інформацією Луцької міської ради, у місті відсутні цілісні майнові комплекси, що знаходяться у комунальній власності.

показниками бюджету план за надходженнями цього джерела було у IV кварталі 2007 року зменшено у 2 рази.

Перевиконання у січні-вересні 2007 року (на 45,4%) плану за іншими надходженнями до загального фонду бюджету м. Луцька пов'язане з надходженням у зазначеному періоді відсотків банків обсягом 977,6 тис. грн. за користування тимчасово вільними бюджетними коштами, які були розміщені на депозитних рахунках. При цьому затверджений на 2007 рік з урахуванням змін план за вказаним надходженням склав 488,0 тис. грн.

На рівень виконання річного плану за офіційними трансфертами у січні-червні 2007 року суттєво вплинув низький рівень перерахування (42,5%) у зазначеному періоді однієї з найбільших за обсягами субвенцій з Державного бюджету на надання пільг ветеранам війни і праці, ветеранам військової служби, ветеранам органів внутрішніх справ, реабілітованим громадянам, які стали інвалідами внаслідок репресій або є пенсіонерами, та субсидії населенню на оплату електроенергії, природного газу, послуг тепло-, водопостачання і водовідведення, квартирної плати, вивезення побутового сміття та рідких нечистот. Крім цього, запланована на 2007 рік субвенція з Державного бюджету на виплату допомоги сім'ям з дітьми, малозабезпеченим сім'ям та інвалідам з дитинства і дітям інвалідам тощо, обсягом 58,7 млн. грн. була перерахована за 9 місяців 2007 року в обсязі 61,7% затверджених річних бюджетних призначень (Додаток 4).

Обсяги доходної частини спеціального фонду бюджету м. Луцька у 2004-2006 рр. визначалися динамікою власних надходжень бюджетних установ та доходів бюджету розвитку (Таблиця 3.6):

Таблиця 3.6 Виконання доходної частини спеціального фонду бюджету м. Луцька в 2004-2006 роках та за 9 місяців 2007 року, тис. грн.

Показник	Виконано за 2004 р.	Виконано за 2005 р.	Виконано за 2006 р.	Затверджено на 2007 рік з урахуванням змін	Виконано за 9 місяців 2007 року	% виконання плану за 9 місяців з урахуванням змін	Темп росту показників уточненого плану на 2007 рік до виконання у 2006 році
Податок на власність	2 784,3	4 172,2	5 938,3	5 900,0	7 161,4	121,4	99,4
Плата за торговий патент на деякі види підприємницької діяльності	89,8	101,2	107,2	110,0	78,8	71,6	102,6
Інші неподаткові надходження	0,3	1,4	1,5	0,0	1,3	-	0,0
Доходи бюджету розвитку, у тому числі:	12 196,3	11 651,1	15 642,7	17 650,0	19 923,7	112,9	112,8
- надходження коштів від відчуження майна	3 617,3	3 614,7	6 004,8	9 000,0	7 541,2	83,8	149,9
- надходження коштів від продажу землі	8 579,0	8 036,4	9 637,9	8 650,0	12 382,5	143,2	89,7
Збір за забруднення навколишнього природного середовища	100,2	120,0	113,1	164,0	106,4	64,9	145,0
Власні надходження бюджетних організацій	10 052,2	13 124,4	15 440,9	8 604,4	11 351,3	131,9	55,7
Цільові фонди	1 155,3	180,6	29,9	400,0	52,1	13,0	1 337,8
Разом спеціальний фонд	26 378,4	29 350,9	37 273,6	32 828,4	38 675,0	117,8	88,1
Кошти одержані із загального фонду бюджету до бюджету розвитку	335,8	2 926,6	7 575,0	10 066,1	7 008,4	69,6	132,9
Усього спеціальний фонд	26 714,2	32 277,5	44 848,6	42 894,5	45 683,4	106,5	95,6
Трансферти	1 038,4	10 274,4	5 349,8	8 834,3	6 180,2	70,0	165,1
Усього спеціальний фонд (із трансфертами)	27 752,6	42 551,9	50 198,4	51 728,8	51 863,6	100,3	103,0

Джерело: Фінансове управління Виконавчого комітету Луцької міської ради

Доходну частину спеціального фонду бюджету м. Луцька на 2007 рік без урахування трансфертів та коштів, що передаються із спеціального фонду затверджено у сумі 32 828,4 тис. грн., що на 11,9% менше за показники фактичних надходжень до спеціального фонду бюджету міста у 2006 році. Передусім, на це вплинуло заплановане зменшення власних надходжень бюджетних установ та доходів від реалізації земельних ділянок несільського призначення. При цьому за підсумками 9 місяців 2007 року затверджений з урахуванням змін річний план за доходами спеціального фонду без урахування трансфертів та коштів, отриманих з загального фонду було перевиконано на 17,8%, що пов'язане як з перевиконанням річного плану за доходами від операцій з капіталом, так і плану за власними надходженнями бюджетних установ. У січні-вересні 2007 року до спеціального фонду бюджету м. Луцька надійшло 4,9 млн. грн. інших джерел надходжень бюджетних установ (благодійні внески, гранти та дарунки, а також кошти, отримані бюджетними установами на виконання окремих доручень та інвестиційних проектів), які не були заплановані.

Запланований річний обсяг доходів бюджету розвитку у січні-вересні 2007 року було перевиконано на 12,9%, що, передусім, пов'язано з перевиконанням на 43,2% річного плану за надходженням коштів від реалізації земельних ділянок. При цьому рівень виконання у січні-вересні 2007 р. затвердженого з урахуванням змін річного плану за надходженнями від відчуження комунального майна теж був високим – 83,8%.

Доходи бюджету розвитку у 2004-2006 рр. формували близько 30,0% загального обсягу надходжень спеціального фонду бюджету м. Луцька. Слід зазначити, що у 2006-2007 рр. міська влада почала проводити активнішу політику у частині наповнення бюджету розвитку, що проявляється у збільшенні обсягів надходжень. За інформацією Виконавчого комітету Луцької міської ради, запланований на 2008-2013 рр. обсяг надходжень бюджету розвитку складає близько 77 млн. грн.

Найбільші обсяги офіційних трансфертів надійшли до спеціального фонду бюджету м. Луцька у 2005 році (субвенція з Державного бюджету на заходи щодо погашення заборгованості громадян за житлово-комунальні послуги та енергоносії у рахунок часткової компенсації втрат від знецінення грошових заощаджень). Обсяг надходжень офіційних трансфертів до спеціального фонду бюджету міста у 2007 році був запланований у обсязі на 65,1% більшому за фактичні показники виконання у 2006 році. У 2007 році до бюджету м. Луцька було заплановано надходження цільової субвенції з Державного бюджету на заходи з енергозбереження обсягом 7,4 млн. грн., субвенції на придбання вагонів для комунального електротранспорту обсягом 1,3 млн. грн. та субвенції на фінансування ремонту приміщень управлінь праці обсягом 140 тис. грн. Рівень перерахування у січні-вересні 2007 року коштів передбачених субвенцією на заходи з енергозбереження був високим – 83,6% річного плану, проте коштів, передбачених іншими субвенціями до спеціального фонду бюджету міста у зазначеному періоді не надходило.

Для доходної частини бюджету міста Луцька в 2003-2006 рр. характерною була тенденція до збільшення обсягу надходжень. Порівняно з попереднім бюджетним періодом, обсяг виконання доходної частини бюджету міста Луцьк у 2004 році збільшився на 29,0%; у 2005 році – на 37,1%; у 2006 році - на 34,4%, у січні-вересні 2007 року – на 54,8%.

Структурні пропорції формування доходної частини бюджету міста Луцька у 2003-2006 рр. та у січні-вересні 2007 р. були типовими для більшості місцевих бюджетів України. Найвагомими джерелами формування доходів бюджету міста були податкові надходження та офіційні трансферти.

Протягом 2004-2006 років обсяг доходної частини загального фонду бюджету м. Луцька зростав, як за рахунок збільшення обсягу власних доходів бюджету, так і закріплених. Слід зазначити, що затверджений на 2005 рік Міністерством фінансів України обсяг закріплених доходів бюджету м. Луцька було перевиконано на 2,9%. При цьому у 2006 році зазначений показник було перевиконано на 13,1%.

Затверджений на 2007 рік з урахуванням змін план за доходами загального фонду бюджету м. Луцька без урахування трансфертів було виконано за підсумками 9 місяців 2007 року на 80,4%, у тому числі за закріпленими доходами на 81,3% та за власними доходами – на 74,4%. В структурі закріплених доходів бюджету м. Луцька у 2004-2006 рр. та січні-вересні 2007 року найбільша питома вага (82-89%) припадала на податок з доходів фізичних осіб. Зважаючи на те, що на 11 найбільших платників податку з доходів фізичних осіб у січні-вересні 2007 року припадало 22,0% загального обсягу надходжень цього джерела, можна зазначити, що для бюджету м. Луцька характерним є прийнятний рівень диверсифікації надходжень податку з доходів фізичних осіб.

Обсяги доходної частини спеціального фонду бюджету м. Луцька у 2004-2006 рр. визначалися динамікою власних надходжень бюджетних установ та доходів бюджету розвитку. За підсумками 9 місяців 2007 року затверджений з урахуванням змін річний план за доходами спеціального фонду без урахування трансфертів та коштів, отриманих з загального фонду було перевиконано на 17,8%, що пов'язане як з перевиконанням річного плану за доходами від операцій з капіталом, так і плану за власними надходженнями бюджетних установ.

3.3. Виконання видаткової частини бюджету м. Луцька протягом 2003-2006 років та за 9 місяців 2007 року

Видатки бюджету міста формуються та спрямовуються на здійснення програм та заходів, передбачених Луцькою міською радою. Основні видаткові статті протягом 2003-2005 років та за 9 місяців 2006 року представлені нижче у таблиці:

Таблиця 3.7. Виконання видаткової частини бюджету м. Луцька в 2003-2006 роках та за 9 місяців 2007 року, тис. грн.

Показники	2003	2004	2005	2006 рік	Затверджено на 2007 рік з урахуванням змін	Виконано за 9 місяців 2007 року	% Виконання плану з урахуванням змін за 9 місяців 2007 року	Темп росту уточненого плану на 2007 рік до виконання 2006 року
Основні видаткові статті	119 705,3	137 256,6	187 134,0	246 467,7	389 598,2	233 862,2	60,0	158,1
Державне управління	3 755,9	4 906,8	6 446,4	12 680,1	14 423,0	10 678,6	74,0	113,7
Правоохоронна діяльність	201,1	224,0	262,2	460,5	433,0	289,9	67,0	94,0
Освіта	36 136,0	41 264,1	63 445,2	83 579,8	110 861,8	71 746,2	64,7	132,6
Охорона здоров'я	24 067,0	27 279,0	39 558,1	52 348,5	57 553,1	42 191,3	73,3	109,9
Соціальний захист і соціальна допомога	28 860,1	27 524,3	27 961,0	39 102,7	110 655,4	59 451,0	53,7	283,0
Житлово-комунальне господарство	13 693,0	7 883,5	17 097,8	15 425,6	23 013,0	14 325,4	62,2	149,2
Культура і мистецтво	2 920,9	3 666,6	5 142,0	6 809,9	9 781,2	6 932,2	70,9	143,6
Засоби масової інформація	185,0	199,9	230,0	295,2	413,0	313,2	75,8	139,9
Фізична культура і спорт	1 294,2	1 403,8	1 926,3	2 051,6	2 857,7	1 894,5	66,3	139,3
Будівництво	5 368,4	11 917,1	12 693,1	19 635,2	28 496,1	9 488,7	33,3	145,1
Сільське і лісове господарство, рибне господарство і мисливство	220,0	0,0	0,0	50,0	125,0	96,3	77,0	250,0
Транспорт	7 806,1	8 912,5	10 859,3	12 732,8	18 558,8	12 795,7	68,9	145,8
Інші послуги, пов'язані з економічною діяльністю	99,0	810,0	1 169,0	994,0	11 268,6	3 310,7	29,4	1 133,7
Попередження та ліквідація надзвичайних ситуацій та наслідків стихійного лиха	15,0	14,5	55,0	169,0	294,3	149,5	50,8	174,1
Обслуговування боргу	0,0	0,0	0,0	0,0	300,2	98,6	32,8	-
Фонди	452,0	1 250,5	288,6	132,8	564,0	100,4	17,8	424,7
Видатки, не віднесені до основних груп	1 838,1	6 407,3	4 279,6	2 592,5	564,6	479,9	85,0	21,8
Разом видатків	121 543,4	143 663,9	191 413,6	249 060,2	390 162,8	234 342,1	60,1	156,7
Субвенція з місцевого бюджету державному бюджету на виконання програм соціально-економічного та культурного розвитку регіонів	0,0	0,0	8,8	0,0	2 296,6	850,0	37,0	-
Всього видатків	121 543,4	143 663,9	191 422,4	249 060,2	392 459,4	235 192,1	59,9	157,6
Субвенція на утримання об'єктів спільного користування чи ліквідацію спільних наслідків діяльності	0,0	0,0	42,6	100,0	100,0	76,0	76,0	100,0
Кредитування (надання пільгового довгострокового кредиту громадянам на будівництво (реконструкцію) та придбання житла	0,0	38,8	248,0	358,0	-78,0	56,5	-	-
Повернення кредитів, наданих для кредитування громадян на будівництво (реконструкцію) та придбання житла	0,0	-18,8	-20,0	-38,0	78,0	-109,0	-	-
Всього видатків за вирахуванням коштів, що передаються з однієї частини бюджету в іншу	126 911,8	143 683,9	191 693,0	249 480,2	392 559,4	235 215,6	59,9	157,4
Кошти, що передаються із загального бюджету до фонду розвитку	99,0	335,8	2 926,6	7 575,0	10 066,1	7 008,4	69,6	132,9
Всього видатків разом з кредитуванням та коштами, що передаються до спеціального фонду	127 010,8	144 019,7	194 619,6	257 055,2	402 625,5	242 224,0	60,2	156,6

Джерело: Фінансове управління Виконавчого комітету Луцької міської ради

У зв'язку зі щорічним збільшенням обсягів доходної частини бюджету м. Луцька обсяги виконання видаткової частини бюджету міста протягом 2003-2006 років та 9 місяців 2007 року теж зростали. Приріст видаткової частини бюджету міста без урахування трансфертів та коштів, що передаються із загального фонду бюджету до спеціального, порівняно з попереднім бюджетним періодом, склав у 2004 році 18,2%, у 2005 році – 33,2%, у 2006 році – 30,1%, у січні-вересні 2007 року – 48,1%²¹. Щорічне збільшення видаткової частини бюджету міста у 2003-2006 рр. та у січні-вересні 2007 року забезпечується зростанням обсягів фінансування, передусім, установ бюджетної сфери (освіта, охорона здоров'я, культура тощо), а також видатків на державне управління.

Структуру поточних та капітальних видатків бюджету міста наведено нижче таблиці:

²¹ Порівняно з січнем-червнем 2006 року

Таблиця 3.8. Виконання видаткової частини бюджету м. Луцька в 2004-2006 роках та за 9 місяців 2007 року за економічною класифікацією, тис. грн.

Видатки	2004 рік	2005 рік	2006 рік	9 місяців 2007 року
Поточні видатки	127 076,3	170 790,1	213 596,7	211 762,1
в тому числі захищені статті загального фонду місцевого бюджету	90 761,1	130 186,0	172 075,5	176 565,7
Питома вага поточних видатків в загальному обсязі витрат	88,2	87,8	83,1	87,4
Питома вага захищених статей видатків в обсязі витрат загального фонду бюджету	78,2	85,2	82,5	84,4
Оплата праці працівників бюджетних установ	42 234,6	65 437,4	85 347,1	73 996,7
Нарахування на заробітну плату	15 621,7	23 806,9	30 423,6	25 970,7
Питома вага видатків на оплату праці та нарахування на неї в загальному обсязі витрат	40,2	45,9	45,0	41,3
Придбання предметів постачання і матеріалів, оплата послуг та інші видатки	13 408,2	22 406,3	26 974,1	27 319,2
Видатки на відрядження	107,8	88,8	159,5	133,3
Оплата комунальних послуг та енергоносіїв	5 755,3	11 650,0	15 869,8	12 774,0
Дослідження і розробки, державні програми	3 923,1	1 209,3	1 883,6	2 345,9
Виплата процентів, доходу за зобов'язаннями	0,0	0,0	0,0	98,6
Субсидії і поточні трансферти	46 025,6	46 191,4	52 939,0	69 123,7
Субсидії і поточні трансферти підприємствам (установам, організаціям)	19 718,6	7 330,9	12 005,5	9 063,6
Поточні трансферти органам державного управління інших рівнів	0,0	51,4	100,0	176,0
Поточні трансферти населенню	26 307,0	38 809,1	40 833,5	59 884,1
Питома вага субсидій та поточних трансфертів в загальному обсязі витрат	32,0	23,7	20,6	28,5
Капітальні видатки	16 923,4	23 601,5	43 138,5	30 514,4
Питома вага капітальних видатків в загальному обсязі витрат	11,8	12,1	16,8	12,6
Придбання основного капіталу	8 655,0	19 448,1	34 321,9	21 441,6
Придбання землі і нематеріальних активів	4,3	0,0	0,0	0,0
Капітальні трансферти	8 264,1	2 926,6	8 816,6	9 072,8
Кредитування з вирахуванням погашень	20,0	228,0	320,0	-52,5
Разом	144 019,7	194 619,6	257 055,2	242 224,0

Джерело: Фінансове управління Виконавчого комітету Луцької міської ради

Структура видаткової частини бюджету міста за економічною класифікацією у 2004-2006 рр. та січні-вересні 2007 року характеризується значною питомою вагою поточних видатків (83,1-88,2%) у загальному обсязі видаткової частини бюджету. При цьому питома вага захищених статей видатків загального фонду бюджету міста Луцька у зазначеному періоді теж була високою (78,2-85,2%). До захищених статей видатків загального фонду бюджету міста на виконання положень Законів України про Державний бюджет на відповідні роки, Луцька міська рада відносила видатки на оплату праці та нарахування на неї, медикаменти та перев'язувальні матеріали, продукти харчування, поточні трансферти населенню, поточні трансферти органам державного управління інших рівнів. Затвердження переліку захищених статей гарантує виконання містом зобов'язань перед бюджетними та

іншими установами, а з іншого боку, звужує можливості міста щодо розпорядження бюджетними коштами у разі виникнення непередбачуваних ситуацій.

Незважаючи на те, що обсяги капітальних видатків у 2004-2006 рр. постійно збільшувались, їх питома вага у загальному обсязі видатків є незначною (11,8-16,8%). Це свідчить про те, що основними напрямками спрямування коштів залишаються, передусім, захищені статті видатків та окремі першочергові поточні витрати.

Слід зазначити, що у III кварталі 2007 року бюджетом міста було виплачено 98,6 тис. грн. на обслуговування запозичення до бюджету розвитку обсягом 10,0 млн. грн.

За результатами 9 місяців 2007 року затверджений з урахуванням змін річний план за видатками було виконано на 60,2%, що пов'язано з невисоким рівнем виконання багатьох видаткових статей, віднесених до основних. При цьому слід зазначити, що за підсумками 2007 року рівень виконання більшості видаткових статей бюджету був прийнятним, тобто освоєння коштів, передбачених більшістю видаткових статей проводилось у останньому кварталі 2007 року.

Основними видатковими статтями загального фонду бюджету міста є видатки на освіту, охорону здоров'я, соціальний захист і соціальну допомогу, житлово-комунальне господарство та транспорт.

Освіта

У 2004-2006 рр. та у січні-вересні 2007 року найсуттєвішою видатковою статтею загального фонду бюджету міста залишається освіта. Видатки на освіту включають в себе фінансування дошкільних навчальних закладів, загальноосвітніх шкіл та шкіл-інтернатів, позашкільних закладів освіти тощо. А саме у 2007 році за рахунок коштів виділених із бюджету міста на фінансування галузі, утримувались 24 загальноосвітні школи і гімназії, школи-інтернати, 35 дошкільних дитячих установ, спецшколи центру реабілітації для дітей з особливими потребами, міжшкільний навчально-виробничий комбінат тощо. Найбільшою статтею асигнувань у видатках на освіту залишається оплата праці працівників бюджетних установ з нарахуваннями, поступове підвищення якої сприяє щорічному зростанню видатків галузі.

Загальний фонд видаткової частини бюджету м. Луцька за галуззю «Освіта» за підсумками 9 місяців 2007 року було виконано на 63,9%, спеціальний – на 88,4%. Невисокий рівень виконання річного плану за видатками галузі за загальним фондом пов'язаний серед іншого з тим, що виплату щорічної грошової винагороди педагогічному персоналу освіти було заплановано на листопад-грудень 2007 року.

Слід також зазначити, що запланована у 2007 році субвенція з Державного бюджету на здійснення виплат, визначених Законом України «Про реструктуризацію заборгованості з виплат, передбачених статтею 57 Закону

України «Про освіту» педагогічним, науково-педагогічним та іншим категоріям працівників навчальних закладів» надійшла до бюджету м. Луцька у січні-вересні 2007 року у повному обсязі (2,0 млн. грн.)

Охорона здоров'я

Видатки на охорону здоров'я включають в себе фінансування лікарень, пологових будинків, станцій невідкладної медичної допомоги, загальних та спеціалізованих стоматологічних поліклінік тощо. Зокрема, у 2007 році за рахунок коштів, виділених з бюджету міста на фінансування галузі, утримувалось міська клінічна лікарня, пологовий клінічний будинок, станція швидкої медичної допомоги, 3 поліклініки для дорослих, 2 амбулаторії загальної практики-сімейної медицини, дитяча та стоматологічна поліклініки.

Затверджений на 2007 рік з урахуванням змін план за видатками загального фонду за галуззю «Охорона здоров'я» за підсумками 9 місяців 2007 року було виконано на 66,5%, план за видатками спеціального фонду – на 179%.

Соціальний захист та соціальна допомога

Видатки загального фонду бюджету міста на соціальний захист та соціальну допомогу включають у себе фінансування виплат пільговим категоріям населення, соціальної допомоги громадянам, реалізацію програм соціального захисту та інших соціальних програм, утримання територіальних центрів соціального захисту громадян, центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді та підліткових клубів, притулків для неповнолітніх, надання фінансової підтримки громадським організаціям інвалідів і ветеранів.

Слід зазначити, що виконання річного обсягу видатків, передбачених за цією галуззю за загальним фондом, прямо пов'язане з перерахуванням з Державного бюджету соціально-спрямованих трансфертів. Так, невисокий обсяг перерахування (61,7% річного плану) у січні-вересні 2007 року запланованого обсягу субвенції з Державного бюджету на виплату допомоги сім'ям з дітьми, малозабезпеченим сім'ям та інвалідам з дитинства і дітям-інвалідам загальним обсягом 58,7 млн. грн. вплинуло на рівень виконання річного плану видатків галузі за загальним фондом (53,7%).

Житлово-комунальне господарство

Видатки на житлово-комунальне господарство спрямовуються на капітальний ремонт житлового фонду, благоустрій міста, ремонт доріг, видатки на житлово-експлуатаційне господарство, капремонт теплових мереж, водопровідно-каналізаційне господарство тощо.

Рівень виконання плану за видатками з галузі «Житлово-комунальне господарство» пов'язаний з перерахуванням до спеціального фонду бюджет міста офіційних трансфертів з Державного бюджету, зокрема, субвенції на заходи щодо погашення заборгованості громадян за житлово-комунальні послуги та енергоносії у рахунок часткової компенсації втрат від знецінення грошових заощаджень та субвенції на погашення заборгованості минулих років з різниці в тарифах на житлово-комунальні послуги. Надходження у 2005-2006 рр. до бюджету міста коштів, передбачених цими субвенціями (10,3 млн. грн. у 2005 році та 5,4 млн. грн. у 2006 році) позитивно впливало на рівень виконання плану за видатками з галузі.

У 2007 році вказані субвенції бюджету м. Луцька не були передбачені. Рівень виконання річного плану за видатками за галуззю «Житлово-комунальне господарство» у січні-вересні 2007 року склав 62,2%, що зумовлювалось невисоким рівнем виконання плану за видатками як за загальним, так і за спеціальним фондами. Слід зазначити, що рішенням Луцької міської ради у кінці вересня 2007 року було переглянуто план за видатками галузі у частині придбання техніки для установ ЖКГ. Крім цього, освоєння коштів (видатків), передбачених цією галуззю, супроводжується організацією та проведенням тендерних процедур²², що у свою чергу суттєво уповільнює процес виконання плану за видатками.

Транспорт

Видатки за галуззю «Транспорт» включають в себе компенсаційні виплати на пільговий проїзд автомобільним транспортом та електротранспортом окремим категоріям громадян, видатки на проведення робіт, пов'язаних із будівництвом, реконструкцією, ремонтом та утриманням доріг тощо.

Як і у випадку з галуззю «Житлово-комунальне господарство», рівень виконання плану за видатками з галузі «Транспорт» залежить від перерахування з Державного бюджету офіційних трансфертів, зокрема, субвенції на компенсацію пільгового проїзду окремих категорій громадян. Відтак щорічне збільшення видатків за галуззю пов'язане з майже щорічним збільшенням фактично виконаного обсягу зазначеної субвенції. За підсумками 9 місяців 2007 року з передбачених субвенцією 8,3 млн. грн. до бюджету міста фактично надійшло 6,8 млн. грн. (81,9% річного плану).

²² Виконання плану за видатками інших галузей теж супроводжується організацією та проведенням тендерних процедур, однак менш суттєво уповільнює процес виконання плану за видатками.

У зв'язку із щорічним збільшенням обсягів доходної частини бюджету м. Луцька обсяги виконання видаткової частини бюджету міста протягом 2003-2006 років та 9 місяців 2007 року теж зростали. Приріст видаткової частини бюджету міста без урахування трансфертів та коштів, що передаються із загального фонду бюджету до спеціального, порівняно з попереднім бюджетним періодом, склав у 2004 році 18,2%, у 2005 році – 33,2%, у 2006 році – 30,1%, у січні-вересні 2007 року – 48,1%. Щорічне збільшення видаткової частини бюджету міста у 2003-2006 рр. та у січні-вересні 2007 року забезпечується зростанням обсягів фінансування, передусім, установ бюджетної сфери (освіта, охорона здоров'я, культура тощо), а також видатків на державне управління.

Структура видаткової частини бюджету міста за економічною класифікацією у 2004-2006 рр. та січні-вересні 2007 року характеризується значною питомою вагою поточних видатків (83,1-88,2%) у загальному обсязі видаткової частини бюджету. При цьому питома вага захищених статей видатків загального фонду бюджету міста Луцька у зазначеному періоді теж була високою (78,2-85,2%).

Незважаючи на те, що обсяги капітальних видатків у 2004-2006 рр. постійно збільшувались, їх питома вага у загальному обсязі видатків є незначною (11,8-16,8%). Це свідчить про те, що основними напрямками спрямування коштів залишаються, передусім захищені статті видатків та окремі першочергові поточні витрати.

4. Виконання бюджету м. Луцька у 2007 році

Затверджений на 2007 рік з урахуванням змін обсяг доходної частини бюджету м. Луцька без урахування трансфертів та коштів, що передаються із загального фонду бюджету до спеціального було виконано за підсумками року на 120,2% (Таблиця 4.1):

Таблиця 4.1. Виконання доходної частини бюджету м. Луцька у 2007 році, тис. грн.

Показник	Затверджено на 2007 рік з урахуванням змін всього	Виконано у 2007 році	% виконання плану з урахуванням змін, всього
Податок з доходів фізичних осіб	143 040,8	149 829,2	104,7
Плата за державну реєстрацію	160,0	170,5	106,6
Плата за торговий патент	4 960,0	5 487,3	110,6
Єдиний податок	9 500,0	10 273,2	108,1
Державне мито	900,0	1 165,2	129,5
Інші неподаткові надходження	110,0	135,6	123,3
Усього закріплені доходи	158 670,8	167 061,0	105,3
Податок на прибуток підприємств комунальної власності	2 367,0	3 906,1	165,0
Плата за землю	9 400,0	9 897,8	105,3
Податок на промисел	17,1	19,0	111,1
Місцеві податки й збори	5 900,0	6 420,2	108,8
Плата за оренду цілісних майнових комплексів	1 990,0	2 276,2	114,4
Інші надходження	1 955,1	2 407,1	123,1
Усього власні доходи	21 629,2	24 926,4	115,2
Доходи бюджету розвитку, у тому числі:	29 441,8	53 515,0	181,8
- надходження коштів від приватизації майна	9 000,0	8 941,5	99,4
- надходження коштів від продажу землі	20 441,8	44 573,5	218,1
Податок на власність	8 630,0	9 733,7	112,8
Збір за забруднення навколишнього природного середовища	168,0	146,3	87,1
Власні надходження бюджетних організацій	8 604,4	17 378,3	202,0
Цільові фонди	456,0	920,9	202,0
Інші надходження спеціального фонду	110,0	109,7	99,7
Разом	227 710,2	273 791,3	120,2
Трансферти	165 537,6	142 216,9	85,9
Усього	393 247,8	416 008,2	105,8
Кошти, що передаються із загального фонду до бюджету розвитку	11 084,2	11 072,7	99,9
Разом доходів	404 332,0	427 080,9	105,6

Джерело: Виконавчий комітет Луцької міської ради

Затверджений на 2007 рік з урахуванням змін обсяг доходної частини загального фонду бюджету м. Луцька без урахування трансфертів та коштів, що передаються до бюджету розвитку було виконано за підсумками року на 106,5%, обсяг доходів спеціального фонду – на 172,5%. При цьому затверджений на 2007 рік

Міністерством фінансів України обсяг закріплених доходів бюджету м. Луцька було перевиконано на 27,0%.

У структурі виконаного обсягу закріплених доходів найбільша питома вага (89,7%) припадає на податок з доходів фізичних осіб. За підсумками 2007 року план за надходженням податку з доходів фізичних осіб було перевиконано на 4,7%, що обумовлювалось зростанням середньомісячної заробітної плати у місті збільшенням чисельності зайнятих, а також зменшенням обсягу заборгованості з виплати заробітної плати.

Перевиконання на 8,1% затвердженого на 2007 рік з урахуванням змін плану за надходженнями до бюджету міста єдиного податку пояснюється уведенням в дію з 1 квітня 2007 року нових ставок єдиного податку для суб'єктів підприємницької діяльності-фізичних осіб (згідно з рішенням Луцької міської ради від 28.02.2007 р., за №11/4), а також збільшенням кількості суб'єктів підприємницької діяльності-платників єдиного податку.

Затвердження з 1 квітня 2007 року згідно з рішенням Луцької міської ради від 28.02.2007 за №11/5 нової вартості торгових патентів на здійснення торговельної діяльності та надання послуг мало наслідком перевиконання на (10,6%) за підсумками 2007 року, затвердженого річного обсягу надходжень плати за торговий патент.

На перевиконання затвердженого на 2007 рік з урахуванням змін обсягу власних доходів загального фонду бюджету м. Луцька суттєво вплинуло перевиконання (на 65,0%) за підсумками 2007 р. плану за надходженнями податку на прибуток підприємств комунальної власності. Це пояснюється тим, що у листопаді-грудні 2007 року підприємством ДКП «Луцьктепло» було сплачено 1,6 млн. грн. податку на прибуток за рахунок збільшення оподаткованого доходу на 6,5 млн. грн.

Затверджений на 2007 рік з урахуванням змін план за надходженнями плати за оренду цілісних майнових комплексів за підсумками року було перевиконано на 14,4%. На відміну від попередніх років у 2007 році плата за оренду приміщень житлово-комунальних підприємств надходила не на рахунки зазначених балансоутримувачів, а безпосередньо до загального фонду бюджету міста, що, відповідно, призвело до збільшення обсягу надходжень зазначеного джерела.

Перевиконання на 23,1% річного плану за іншими надходженнями до загального фонду пояснюється надходженням до бюджету міста відсотків банків обсягом 1,6 млн. грн. за користування тимчасово вільним бюджетними коштами розміщеними на депозитних рахунках у банківських установах.

На рівень виконання затвердженого на 2007 рік з урахуванням змін річного плану за надходженнями до спеціального фонду бюджету м. Луцька суттєво вплинуло перевиконання у відповідному році плану за надходженнями бюджету розвитку. Фактичний обсяг доходів бюджету розвитку у 2007 році склав 53,5 млн. грн., що у 1,8 рази більше, ніж було затверджено. Протягом 2007 року у м. Луцьк було відчужено 24 одиниці майна комунальної власності та 7,2 га земельних ділянок несільськогосподарського призначення. Порівняно з 2006 роком обсяг доходів від

відчуження землі збільшився у 4,6 рази, що пояснюється використанням такого способу відчуження земельних ділянок як аукціон та, як наслідок, збільшенням вартості проданих земельних ділянок.

Перевиконання річного плану за власними надходженнями бюджетних установ пояснюється тим, що у 2007 році до спеціального фонду бюджету м. Луцька надійшло 7,9 млн. грн., незапланованих інших надходжень бюджетних установ, куди відносяться благодійні внески, гранти та дарунки, а також кошти, що перераховуються бюджетним установам на виконання окремих доручень.

Перевиконання на 12,8% затвердженого на 2007 рік плану за надходженнями податку на власність пояснюється тим, що з 1 січня 2007 податок з власників транспортних засобів почав сплачуватись юридичними та фізичними особами не за місцем знаходження юридичної особи та за місцем проживання фізичної особи, а за місцем реєстрації транспортного засобу залежно від його моделі та марки²³.

Затверджений на 2007 рік з урахуванням змін план за надходженням офіційних трансфертів за підсумками відповідного року було виконано на 85,9%, що пояснюється недовиконанням запланованих річних показників за окремими соціально-спрямованими субвенціями.

Затверджений на 2007 рік з урахуванням змін обсяг видаткової частини бюджету м. Луцька без урахування коштів, що передаються до бюджету розвитку було виконано за підсумками року на 95,3% (Таблиця 4.2)

²³ Згідно Закону України від 06.12.2006 р за № 427-У «Про внесення змін до деяких законів України щодо реєстрації транспортних засобів».

Таблиця 4.2. Виконання видаткової частини бюджету м. Луцька у 2007 році, тис. грн.

Показник	Затверджено на 2007 рік з урахуванням змін всього	Виконано у 2007 році всього	% виконання плану з урахуванням змін, всього
Основні видаткові статті	411 520,7	391 894,9	95,2
Державне управління	15 972,6	16 027,8	100,3
Правоохоронна діяльність	482,1	482,0	100,0
Освіта	111 292,0	112 296,7	100,9
Охорона здоров'я	58 242,8	64 051,0	110,0
Соціальний захист і соціальна допомога	104 347,9	82 575,8	79,1
Житлово-комунальне господарство	31 372,5	30 559,8	97,4
Культура і мистецтво	9 824,6	10 546,7	107,3
Засоби масової інформації	473,0	473,0	100,0
Фізична культура і спорт	3 087,9	3 188,7	103,3
Будівництво	34 580,3	32 396,8	93,7
С/г, лісове господарство, рибальство і мисливство	310,8	327,7	105,4
Транспорт	24 052,3	21 921,4	91,1
Інші послуги, пов'язані з економічною діяльністю	16 273,6	16 221,3	99,7
Попередження та ліквідація надзвичайних ситуацій та наслідків стихійного лиха	189,8	189,7	99,9
Обслуговування боргу	394,5	394,5	100,0
Цільові фонди	624,0	242,0	38,8
Видатки, не віднесені до основних груп	867,7	906,3	104,4
Разом видатків	412 388,4	392 801,2	95,3
Субвенція з місцевого бюджету державному бюджету на виконання програм соціально-економічного та культурного розвитку регіонів	2 230,0	2 146,2	96,2
Всього видатків	414 618,4	394 947,4	95,3
Субвенція на утримання об'єктів спільного користування чи ліквідацію спільних наслідків діяльності	100,0	100,0	100,0
Інші субвенції	199,8	199,8	100,0
Кредитування (надання пільгового довгострокового кредиту громадянам на будівництво (реконструкцію) та придбання житла	118,0	118,0	100,0
Повернення кредитів, наданих для кредитування громадян на будівництво (реконструкцію) та придбання житла	-118,0	-118,0	100,0
Всього видатків за вирахуванням коштів, що передаються з одної частини бюджету в іншу	414 918,2	395 247,2	95,3
Кошти, що передаються із загального бюджету до фонду розвитку	11 084,2	11 072,7	99,9
Всього видатків	426 002,4	406 319,9	95,4

Джерело: Виконавчий комітет Луцької міської ради

На загальний рівень виконання річного плану за видатками вплинуло недовиконання затверджених показників за окремими видатковими статтями, віднесеними до основних. Зокрема, річний план за видатками за галуззю «Соціальний захист і соціальна допомога» за підсумками року було виконано на 79,1% у зв'язку з неповним перерахуванням з Державного бюджету окремих соціально-спрямованих субвенцій. Неповне використання бюджетних коштів за галуззю «Житлово-комунальне господарство» (97,4% річного плану) пояснюється

підписанням договорів з переможцями торгів у результаті проведення процедур закупівель за державні кошти в обсягах, менших за бюджетні призначення.

Слід зазначити, що місто вчасно та у повному обсязі здійснює обслуговування запозичення обсягом 10,0 млн. грн., здійсненого у 2007 році до бюджету розвитку. У 2007 році з бюджету міста було виплачено 394,5 тис. грн. доходу за вказаним борговим зобов'язанням.

5. Бюджет м. Луцька на 2008 рік

Бюджет міста Луцька на 2008 рік сформовано, виходячи з підходів, визначених Бюджетним Кодексом України, Законом України «Про Державний бюджет України на 2008 рік», Постанови ВРУ «Про основні напрями бюджетної політики на 2008 рік», з урахуванням фактичних надходжень в минулих роках доходів, закріплених за бюджетом міста статтями 64 і 69 Бюджетного Кодексу України, основних макропоказників економічного та соціального розвитку України і показників економічного і соціального розвитку міста Луцька на 2008 рік.

Рішення про бюджет міста Луцька на 2008 рік було прийнято 04.01.2008 р., тобто у термін, що не перевищує 2 тижні після офіційного опублікування Закону про Державний бюджет України. Закон України «Про Державний бюджет України на 2008 рік» було прийнято та офіційно опубліковано 29.12.2007 р. Варто зауважити, що відповідно до статті 79 Бюджетного Кодексу України в разі, якщо до початку нового бюджетного періоду рішення про місцевий бюджет не прийнято, місцева рада має право здійснювати витрати з бюджету лише на цілі, які визначені у рішенні про місцевий бюджет на попередній бюджетний період. При цьому щомісячні видатки не можуть перевищувати 1/12 обсягу видатків, затверджених на попередній бюджетний період, крім витрат на погашення зобов'язань із боргу.

Доходна частина бюджету міста на 2008 рік затверджена в обсязі 297 368,4 тис. грн. (Таблиця 5.1). Показники доходної частини бюджету міста Луцька на 2008 рік із розбивкою на загальний та спеціальний фонди наведено в додатку.

Таблиця 5.1. Доходна частина бюджету міста Луцька на 2008 рік, тис. грн.

Показник	Виконано в 2007 році, разом	Затверджено на 2008 рік, разом	Темп росту відносно до 2007 року
Податок з доходів фізичних осіб	149 829,2	187 837,7	125,4
Плата за держ. реєстрацію	170,5	170,0	99,7
Плата за торговий патент	5 487,3	5 500,0	100,3
Єдиний податок	10 273,2	10 500,0	102,2
Державне мито	1 165,2	1 200,0	103,0
Адміністративні штрафи	135,6	120,0	88,5
Усього закріплені доходи	167 061,0	205 327,7	122,9
Податок на прибуток підприємств комунальної власності	3 906,1	3 350,0	85,8
Плата за землю	9 897,8	10 000,0	101,0
Податок на промисел	19,0	20,0	105,3
Місцеві податки й збори	6 420,2	7 000,0	109,0
Плата за оренду цілісних майнових комплексів	2 276,2	2 287,4	100,5
Інші надходження	2 407,1	3 830,0	159,1
Усього власні доходи	24 926,4	26 487,4	106,3
Доходи бюджету розвитку, у тому числі:	53 515,0	20 000,0	37,4
- надходження коштів від приватизації майна	8 941,5	9 000,0	100,7
- надходження коштів від продажу землі	44 573,5	11 000,0	24,7
Податок на власність	9 733,7	9 890,0	101,6
Збір за забруднення навколишнього природного середовища	146,3	150,0	102,5
Плата за придбання торгового патенту пунктами продажу нафтопродуктів	107,2	110,0	102,6
Власні надходження бюджетних організацій	17 378,3	10 608,2	61,0
Цільові фонди	920,9	250,0	27,1
Інші надходження спеціального фонду	2,5	0,0	0,0
Разом	273 791,3	272 823,3	99,6
Трансферти	142 216,9	24 545,1	17,3
Усього	416 008,2	297 368,4	71,5
Кошти, що передаються із загального фонду до бюджету розвитку	11 072,7	0,0	0,0
Разом доходів	427 080,9	297 368,4	69,6

Джерело: Виконавчий комітет Луцької міської ради

Плановими показниками на 2008 рік обсяг доходної частини бюджету міста без урахування трансфертів було зменшено на 0,4%, порівню з виконанням у 2007 році. За загальним фондом доходи бюджету міста без урахування трансфертів затверджені в обсязі 231 815,1 тис. грн., у тому числі за такими джерелами:

- 205 327,7 тис. грн. – надходження загальнодержавних податків і зборів (обов'язкових платежів), які враховуються при визначенні обсягу міжбюджетних трансфертів (темп росту відносно показника виконання у 2007 році – 122,9%);

- 26 487,4 тис. грн. – власні доходи, що не враховуються при визначенні обсягу міжбюджетних трансфертів (темп росту відносно показника виконання у 2007 році – 106,3%).

Слід зазначити, що у Рішенні Луцької міської ради про бюджет м. Луцька на 2008 рік від 04.01.2008 р. за №22/56 не було враховано надходження офіційних трансфертів за винятком дотації вирівнювання. За інформацією Луцької міської ради, розподіл міжбюджетних трансфертів буде здійснюватись шляхом внесення змін до бюджету міста на поточний бюджетний період.

Плановими показниками на 2008 рік обсяг дотації вирівнювання з Державного бюджету було збільшено, порівняно з виконанням у 2007 році, на 2,3%. Разом з цим, заплановане на 2008 рік співвідношення обсягу дотації вирівнювання з обсягом доходної частини загального фонду бюджету міста без урахування трансфертів складає 9,6%, проти 12,5% за наслідками виконання бюджету у 2007 році.

Обсяг доходів бюджету м. Луцька визначався із застосуванням індексу відносної податкоспроможності на основі даних про фактичні надходження за три останні бюджетні періоди, з урахуванням змін у податковому законодавстві.

У структурі закріплених доходів бюджету міста, як і в попередніх бюджетних періодах, найбільша питома вага припадає на податок з доходів фізичних осіб – 91,5%. Плановим показником на 2008 рік, обсяг надходжень податку з доходів було збільшено, порівняно з виконанням у 2007 році, на 25,4%. При розрахунку планових показників надходжень податку з доходів фізичних осіб було враховане зростання рівня середньомісячної заробітної плати та збільшення середньооблікової чисельності штатних працівників.

Що стосується решти джерел закріплених доходів бюджету міста, то їх планові обсяги надходжень були встановлені переважно на рівні фактичного виконання у 2007 році.

Плановими показниками на 2008 рік обсяг закріплених доходів загального фонду бюджету міста було встановлено в обсязі на 6,3% більшому за фактичний показник виконання у 2007 році. Передусім, це зумовлювалось запланованим збільшенням у 2008 році обсягу інших надходжень загального фонду (на 59,1%, порівняно з виконанням у 2007 році). У 2008 році до загального фонду бюджету міста заплановано надходження 2,5 млн. грн. відсотків банків за користування тимчасово вільними бюджетними коштами, розміщеними на депозит у банківських установах. Планові обсяги надходжень інших джерел власних доходів встановлені переважно на рівні виконання у 2007 році.

Запланований на 2008 рік обсяг доходної частини спеціального фонду бюджету м. Луцька затверджено в обсязі 41 008,2 тис. грн. (у 2 рази менше за фактичний показник виконання у 2007 році). Це, передусім, спричинено очікуваним зменшенням (на 62,4%, порівняно з фактичним виконанням у 2007 році) обсягу доходів бюджету розвитку. Крім цього, плановими показниками на 2008 рік власні надходження бюджетних установ встановлені в обсязі 10 608,2 тис. грн. (на 49,0%

менше за фактичний обсяг надходжень у 2007 році). Слід зазначити, що благодійні внески, гранти, дарунки, а також кошти, що перераховуються бюджетним установам на виконання окремих доручень (фактичний обсяг надходжень цих надходжень у 2007 році склав 7,9 млн. грн.) при затвердженні бюджету, як правило, не плануються.

Видаткова частина бюджету м. Луцька на 2008 рік затверджена в обсязі 297 368,4 тис. грн. та складає 73,2% фактичного виконання у 2007 році (Таблиця 5.2):

Таблиця 5.2 Видаткова частина бюджету м. Луцька на 2008 рік, тис. грн.

Видатки	Виконано за 2007 рік	Затверджено на 2008 рік разом	Темп росту відносно виконання у 2007 році
Основні видаткові статті	391 894,9	294 109,4	75,0
Державне управління	16 027,8	19 294,8	120,4
Правоохоронна діяльність	482,6	0,0	-
Освіта	112 296,7	139 421,3	124,2
Охорона здоров'я	64 051,0	72 441,1	113,1
Соціальний захист і соціальна допомога	82 575,8	4 092,2	5,0
Житлово-комунальне господарство	30 559,8	11 800,0	38,6
Культура і мистецтво	10 546,7	12 581,1	119,3
Засоби масової інформації	473,0	300,0	63,4
Фізична культура і спорт	3 188,7	3 388,9	106,3
Будівництво	32 396,8	19 490,0	60,2
С/г, лісове господарство, рибальство і мисливство	327,7	100,0	30,5
Транспорт	21 921,4	10 500,0	47,9
Інші послуги, пов'язані з економічною діяльністю	16 221,3	0,0	0,0
Попередження та ліквідація надзвичайних ситуацій та наслідків стихійного лиха	189,7	0,0	0,0
Обслуговування боргу	394,5	300,0	76,0
Цільові фонди	242,0	400,0	165,3
Видатки, не віднесені до основних груп	906,3	3 259,0	359,6
Разом видатків	392 801,2	297 368,4	75,7
Кошти, що передаються до бюджетів інших рівнів	2 446,0	0,0	0,0
Всього видатків (за вирахуванням коштів, що передаються з однієї частини бюджету в іншу)	395 247,2	297 368,4	75,2
Кошти, що передаються із загального бюджету до фонду розвитку	11 072,7	0,0	0,0
Всього видатків	406 319,9	297 368,4	73,2

Джерело: Виконавчий комітет Луцької міської ради

У 2008 році передбачається зростання обсягу видатків бюджету міста на фінансування основних галузей бюджетної сфери та державного управління. В обсязі видатків, передбачених бюджетом міста на утримання установ бюджетної сфери в повному обсязі передбачено фінансування оплати праці з нарахуваннями на неї, а також оплати спожитих енергоносіїв.

До захищених статей видатків загального фонду бюджету міста на виконання положень Закону України про Державний бюджет на 2008 рік, Луцька міська рада віднесла видатки на оплату праці та нарахування на неї, медикаменти та перев'язувальні матеріали, продукти харчування, поточні трансферти населенню, поточні трансферти органам державного управління інших рівнів.

Слід зазначити, що обслуговування запозичення до бюджету розвитку обсягом 10,0 млн. грн., здійсненого у 2007 році, Рішенням міської ради «Про бюджет міста на 2008 рік», не було віднесено до захищених статей видатків загального фонду бюджету міста. При цьому за інформацією Фінансового управління Луцької міської ради, обслуговування запозичення буде забезпечено міською радою у повному обсязі.

Рішенням міської ради «Про бюджет міста на 2008 рік» на виплату відсотків за запозиченням обсягом 10,0 млн. грн., за видатковою статтею загального фонду бюджету м. Луцька «Обслуговування боргу» було передбачено 300,0 тис. грн. (обслуговування боргу у січні-вересні 2008 року). За інформацією Фінансового управління Луцької міської ради шляхом внесення змін до бюджету міста (у березні поточного року) обсяг видатків передбачений за цією статтею буде збільшено ще на 300,0 тис. грн., а за результати виконання бюджету у I півріччі 2008 року обсяг видатків на обслуговування боргу буде уточнено до 1 183,56 тис. грн. (як і передбачено у Прогнозі емісії облігацій місцевої позики).

Слід зазначити, що плановими показниками на 2008 рік обсяги окремих видаткових статей (Соціальний захист і соціальна допомога, Житлово-комунальне господарство, Транспорт), планування та виконання обсягів видатків за якими прямо пов'язане з перерахуванням з Державного бюджету офіційних трансфертів до бюджету міста було зменшено, порівняно з виконанням у 2007 році. За інформацією Луцької міської ради, коригування планових обсягів видатків за цими статтями буде здійснюватись шляхом внесення змін до бюджету міста на поточний бюджетний період після розподілу обсягу міжбюджетних трансфертів.

6. Боргові зобов'язання міста

6.1. Консолідований борг міста Луцька

Зважаючи на світову практику, до консолідованого боргу міста слід відносити прямі фінансові зобов'язання, прострочену кредиторську заборгованість та умовні зобов'язання (гарантії) місцевих органів влади, а також фінансові зобов'язання та прострочену кредиторську заборгованість підприємств та організацій комунальної форми власності.

6.1.1. Прямі боргові зобов'язання

За інформацією фінансового управління Виконавчого комітету Луцької міської ради протягом 2002-2006 рр. запозичення до бюджету міста у формі емісії облігацій місцевої позики не здійснювались, кредити не залучались.

У III кварталі 2007 року до бюджету розвитку м. Луцька було здійснено запозичення у формі емісії облігацій внутрішньої місцевої позики обсягом 10,0 млн. грн. Метою залучення коштів є: виконання реконструкції та капітального ремонту покрівель будинків (2,0 млн. грн.) та виконання реконструкції і капітального ремонту дорожнього покриття вулиць міста (8,0 млн. грн.). Андеррайтером та платіжним агентом за випуском облігацій виступив АКБ «Форум».

Купонний дохід за вказаним запозиченням складає 12% річних. Тривалість купонного періоду, визначена параметрами емісії, становить 30 днів, кількість купонних періодів – 28. Термін обігу облігацій складає 2,4 роки. Умови дострокового викупу облігацій параметрами емісії не передбачені (Таблиця 6.1).

Таблиця 6.1 Графік виплати доходу за зобов'язанням Луцької міської ради

Процентний період	Дата виплати доходу за облигаціями	Серія А, сума відсотків до погашення, тис. грн. (ставка купону 12,0%)
1	29.09.2007	98,63
2	29.10.2007	98,63
3	28.11.2007	98,63
4	28.12.2007	98,63
2007 рік всього		394,52
5	27.01.2008	98,63
6	26.02.2008	98,63
7	27.03.2008	98,63
8	26.04.2008	98,63
9	26.05.2008	98,63
10	25.06.2008	98,63
11	25.07.2008	98,63
12	24.08.2008	98,63
13	23.09.2008	98,63
14	23.10.2008	98,63
15	22.11.2008	98,63
16	22.12.2008	98,63
2008 рік всього		1 183,56
17	21.01.2009	98,63
18	20.02.2009	98,63
19	22.03.2009	98,63
20	21.04.2009	98,63
21	21.05.2009	98,63
22	20.06.2009	98,63
23	20.07.2009	98,63
24	19.08.2009	98,63
25	18.09.2009	98,63
26	18.10.2009	98,63
27	17.11.2009	98,63
28	17.12.2009	98,63
2009 рік всього		1 183,56
2007-2009 роки всього		2 761,64

Джерело: Розраховано на основі даних Проспекту емісії облигацій

Таким чином, сукупний обсяг відсоткових за вказаним запозиченням складає 2 761,6 тис. грн. Згідно з Проспектом емісії виплата доходу за 28 купонним періодом відбуватиметься одночасно з погашенням основної суми боргу.

Слід зазначити, що 29 вересня 2007 року бюджетом міста було виплачено 98,6 тис. грн. на обслуговування запозичення до бюджету розвитку обсягом 10,0 млн. грн. Загалом у 2007 році бюджетом міста було виплачено 394,5 тис. грн. на обслуговування зазначеного запозичення.

Слід зазначити, що питома вага видатків на обслуговування боргу у 2007 році у загальному обсязі затвердженої на 2007 рік з урахуванням змін видаткової частини загального фонду бюджету м. Луцька без урахування коштів, що передаються до бюджету розвитку, складає 0,12%, що не суперечить чинному законодавству.

Інформацію щодо залучення бюджетом міста протягом 2002-2006 рр. безвідсоткових позичок, наданих за рахунок коштів єдиного казначейського рахунку на покриття тимчасових касових розривів, наведено нижче (Таблиця 6.2)

Таблиця 6.2 Безвідсоткові позички, отримані з єдиного казначейського рахунку на покриття тимчасових касових розривів протягом 2002-2006 рр.

Дата одержання	Дата погашення позички	Обсяг позички, млн. грн.
03.06.2003		5,0
14.07.2003	10.10.03	1,0
Всього за 2003 рік		6,0
01.06.2004	29.08.2004	6,0
08.07.2004	05.10.2004	0,9
30.08.2004	26.11.2004	2,0
Всього за 2004 рік		8,9
16.05.2005	01.12.2005	7,2
01.06.2005	01.12.2005	8,9
13.06.2005	01.12.2005	5,0
12.07.2005	01.12.2005	3,5
01.08.2005	01.12.2005	2,0
15.08.2005	01.12.2005	2,5
01.09.2005	01.12.2005	2,0
15.09.2005	01.12.2005	5,0
04.10.2005	01.12.2005	5,0
Всього за 2005 рік		41,1
2006 рік	Не залучались	
2007 рік	Не залучались	

Джерело: Фінансове управління Луцької міської ради

Таким чином, на покриття тимчасових касових розривів протягом 2003-2005 рр, бюджетом міста з єдиного казначейського рахунку було залучено безвідсоткових позичок загальним обсягом 56,0 млн. грн. Заборгованість за вказаними позичками погашено вчасно та у повному обсязі. Протягом 2006-2007 рр. бюджетом міста позички з єдиного казначейського рахунку не залучались. Середньострокові безвідсоткові позички з єдиного казначейського рахунку протягом 2002-2007 років бюджетом міста Луцька не залучалися.

Відтак прямиий борг Луцької міської ради станом на 01.10.2007 р. склав 10,0 млн. грн²⁴. Протягом IV кварталу 2007 року обсяг прямого боргу Луцької

²⁴ Станом на 01.01.2008 року обсяг прямого боргу Луцької міської ради не змінився та склав 10,0 млн. грн.

міської ради не збільшувався та становив 10,0 млн. грн. Таким чином, пряме боргове навантаження (питома вага прямого боргу у структурі фактично виконаного за 2007 рік обсягу доходної частини бюджету м. Луцька без урахування трансфертів) на кінець 2007 року складає 3,7%, що є низьким борговим навантаженням на бюджет міста.

6.1.2. Умовні зобов'язання (гарантії) Луцької міської ради

За інформацією фінансового управління Виконавчого комітету Луцької міської ради, протягом 2002-2007 рр. міською радою гарантій не надавалося.

6.1.3. Прострочена бюджетна кредиторська заборгованість

За даними фінансового управління Луцької міської ради, бюджет міста Луцька станом 01.10.2007 р. має прострочену кредиторську заборгованість у сумі 5 734,8 тис. грн., у тому числі за загальним фондом – 5 153,8 тис. грн., та за спеціальним фондом – 581,0 тис. грн. (Таблиця 6.3)

Таблиця 6.3 Прострочена кредиторська заборгованість бюджету м. Луцька за загальним та спеціальним фондами станом на 01.01.2007 р. та на 01.10.2007 р., тис. грн.

Галузі	Станом на 01.01.2007 загальний фонд	Станом на 01.01.2007 спеціальний фонд	Станом на 01.01.2007 року, разом	Станом на 01.10.2007 загальний фонд	Станом на 01.10.2007 спеціальний фонд	Станом на 01.10.2007 року, разом
Соціальний захист і соціальне забезпечення	139,8	0,0	139,8	5,2	0,0	5,2
Житлово-комунальне господарство	5 036,6	0,0	5 036,6	4 971,5	0,0	4 971,5
Будівництво	0,0	67,1	67,1	0,0	67,1	67,1
Транспорт	95	513,9	608,9	177,1	513,9	691,0
Всього	5 271,4	581,0	5 852,4	5 153,8	581,0	5 734,8

Джерело: Фінансове управління Виконавчого комітету Луцької міської ради

Найбільший обсяг заборгованості утворився за загальним фондом за галуззю «Житлово-комунальне господарство» – 4 971,4 тис. грн., або 82,8% річного плану у зв'язку з низьким рівнем виконання річного плану у січні-вересні 2007 року (42,5%) за надходженням субвенції з Державного бюджету на надання пільг ветеранам війни і праці, ветеранам військової служби, ветеранам органів внутрішніх справ, реабілітованим громадянам, які стали інвалідами внаслідок репресій або є пенсіонерами, та субсидії населенню на оплату електроенергії, природного газу, послуг тепло-, водопостачання і водовідведення, квартирної плати, вивезення побутового сміття та рідких нечистот.

6.1.4. Фінансові зобов'язання підприємств та організацій комунальної форми власності

Інформацію щодо простроченої кредиторської заборгованості підприємств комунальної форми власності наведено нижче (Таблиця 6.4):

Таблиця 6.4 Прострочена кредиторська заборгованість підприємств комунальної форми власності м. Луцька, тис. грн.

Комунальні підприємства	Обсяг заборгованості станом на 01.10.2007 р.
ЖКП №1	173,0
ЖКП №3	1 017,7
ЖКП №5	536,8
ЖКП №7	348,5
Електротехнічне підприємство	168,9
ДКП "Флора-сервіс"	568,1
КП "Ландшафт"	38,2
Всього	2 851,2

Джерело: Фінансове управління Виконавчого комітету Луцької міської ради

Таким чином, загальний обсяг простроченої кредиторської заборгованості комунальних підприємств міста складає 2 851,2 тис. грн. Найбільший обсяг заборгованості 2 076,0 тис. грн., або 72,8% загального обсягу утворився на підприємствах, які надають послуги з утримання будинків, споруд та прибудинкових територій. На фінансовий стан підприємств житлово-комунального комплексу негативно впливає невисокий рівень проплати населення спожиті послуги – 94,5% у січні-вересні 2007 року.

Слід зазначити, що станом на 01.10.2007 року КП «Луцькводоканал» має непогашений залишок обсягом 431,3 тис. грн. за залученим кредитом. Дата погашення зазначеного кредиту – 30.03.2010 р.

За інформацією Виконавчого комітету Луцької міської ради, залучення кредитів комунальними підприємствами в межах фінансування проектів за участю ЄБРР або Світового банку не здійснювалось.

Таким чином, станом на 01.10.2007 р. сума консолідованого боргу м. Луцька складає 19 017,3 тис. грн., у тому числі:

- 10 000,0 тис. грн. – прямий борг Луцької міської ради (запозичення здійснене у 2007 році до бюджету розвитку міста);
- 5 734,8 тис. грн. – прострочена бюджетна кредиторська заборгованість;
- 2 851,2 тис. грн. – прострочена кредиторська заборгованість комунальних підприємств;
- 431,3 тис. грн. – залишок за залученим кредитом КП «Луцькводоканал».

6.2. Перспективи залучення коштів у майбутньому

6.2.1. Запланований у 2008 році випуск облігацій внутрішньої місцевої позики

Луцька міська рада у 2008 році планує здійснити випуск облігацій внутрішньої місцевої позики обсягом 30,0 млн. грн. терміном на 5 років. Кошти від розміщення облігації планується спрямувати на реалізацію заходів, передбачених Програмою соціально-економічного розвитку міста Луцька на 2008 рік.

За інформацією Луцької міської ради, гранична відсоткова ставка за вказаним запозиченням має складати 12,0%. Таким чином, максимальний річний обсяг видатків на обслуговування вказаного боргового зобов'язання складатиме 3,6 млн. грн., або 1,4% запланованого на 2008 рік обсягу видаткової частини загального фонду бюджету м. Луцька. З урахуванням здійсненого у 2007 році запозичення до бюджету розвитку обсягом 10,0 млн. грн. максимальний річний обсяг видатків на обслуговування внутрішнього боргу у 2008 році складе 4 783,6 тис. грн., або 1,9% запланованого на 2008 рік обсягу видаткової частини загального фонду бюджету м. Луцька, що не суперечить чинному законодавству.

З урахуванням здійснення запланованого запозичення обсяг прямого боргу Луцької міської ради збільшиться до 40,0 млн. грн. Таким чином, прогнозне пряме боргове навантаження (питома вага прямого боргу у структурі затвердженого на 2008 рік обсягу доходної частини бюджету м. Луцька без урахування трансфертів) складе 14,7%, що є помірним борговим навантаженням на бюджет міста.

За інформацією Луцької міської ради, прогнозний обсяг надходжень до бюджету розвитку спеціального фонду бюджету м. Луцька у 2008-2013 рр. становитиме 76,4 млн. грн. (Таблиця 6.5)

Таблиця 6.5 Прогноз надходжень до бюджету розвитку спеціального фонду бюджету м. Луцька у 2008-2013 рр. тис. грн.

Період	Надходження коштів від відчуження майна	Надходження коштів від продажу землі	Кошти, що передаються із загального фонду до спеціального	Прогнозний обсяг надходжень до бюджету розвитку, разом	Погашення основної суми боргу за випуском облігацій обсягом 10 млн. грн.	Погашення основної суми боргу за випуском облігацій обсягом 30 млн. грн.	Погашення основної суми боргу за випуском облігацій разом млн. грн.	Питома вага витрат на погашення основної суми боргу за запозиченнями у прогнозованому обсязі надходжень до бюджету розвитку
2008	9 000,0	11 000,0	-	20 000,0	-	-	-	-
2009	3 000,0	7 600,0	540,0	11 140,0	10 000,0	-	10 000,0	89,8
2010	3 000,0	8 747,5	-	11 747,5	-	-	-	-
2011	3 000,0	9 000,0	-	12 000,0	-	10 000,0	10 000,0	83,3
2012	3 000,0	8 087,0	-	11 087,0	-	10 000,0	10 000,0	90,2
2013	3 500,0	6 900,0	-	10 400,0	-	10 000,0	10 000,0	96,2
Разом	24 500,0	51 334,5	540,0	76 374,5	10 000,0	30 000,0	40 000,0	52,4

Джерело: Виконавчий комітет Луцької міської ради

Згідно з попереднім графіком, погашення основної суми боргу відбуватиметься поетапно, протягом 2011-2013 рр. (щорічно по 10,0 млн. грн.). Остаточні умови залучення коштів будуть визначені після проведення тендерної процедури з відбору андеррайтера запланованого випуску.

Висновок

За результатами аналізу кредитний рейтинг випуску відсоткових облігацій на пред'явника Луцької міської ради підтверджено на рівні **uaBBB+**, прогноз «**стабільний**».

Генеральний директор

С. А. Дубко

Начальник відділу муніципальних рейтингів

О. К. Самойлова

**Провідний фінансовий аналітик відділу
муніципальних рейтингів**

П. В. Трощинський

Додатки

Структура виконавчих органів Луцької міської ради

Назва структурного підрозділу	
1. Апарат виконавчого комітету, в тому числі	відділ майна міської комунальної власності
юридичне управління	відділ розвитку підприємництва
управління кадрової роботи та нагород	відділ державної реєстрації суб'єктів господарювання
відділ канцелярії	дозвільний центр
-загально-технічний відділ	7. Департамент молодіжної політики і спорту, в тому числі
відділ ведення Державного реєстру виборців	відділ у справах сім'ї та молоді
2. Апарат міської ради, в тому числі	служба у справах дітей
відділ організаційної роботи	комітет по фізичній культурі і спорту
3. Департамент містобудування, в тому числі	8. Управління освіти
управління архітектури	9. Управління охорони здоров'я
відділ земельних ресурсів	10. Управління культури
4. Департамент соціальної політики	11. Фінансове управління
5. Департамент житлово-комунального господарства, в тому числі	12. Управління капітального будівництва
управління житлово-комунального господарства	13. Управління міжнародного співробітництва та проектної діяльності
відділ реєстру житлового фонду	14. Управління з питань надзвичайних ситуацій та цивільного захисту населення
6. Департамент економіки, в тому числі	15. Управління муніципальної поліції
управління економіки та інвестицій	16. Архівний відділ
відділ праці	17. Відділ обліку та звітності
відділ транспорту та зв'язку	18. Відділ екології
	19. Відділ оборонно-мобілізаційної і режимно-секретної роботи

Джерело: Виконавчий комітет Луцької міської ради

Агрегований бюджет міста Луцька з розбивкою на загальний та спеціальний фонди за 2005-2006 роки та за 9 місяців 2007 року, тис. грн.

Показник	2005 рік Загальний фонд	2005 рік Спеціальний фонд	2005 рік Виконано	2006 рік Загальний фонд	2006 рік Спеціальний фонд	2006 рік Виконано	9 міс. 2007 року Загальний фонд	9 міс. 2007 року Спеціальний фонд	9 міс. 2007 року Виконано
Податкові надходження	91 851,5	4 273,4	96 124,9	125 195,7	6 045,5	131 241,2	129 199,7	7 240,2	136 439,9
Платежі, штрафи та інші операційні надходження	2 199,9	13 426,4	15 626,3	1 796,3	15 585,4	17 381,7	2 836,6	11 511,1	14 347,7
Отримані трансферти без урахування внутрішніх трансфертів	61 130,8	10 274,4	71 405,2	88 414,3	1 377,4	89 791,7	100 725,7	0,0	100 725,7
Операційні надходження всього	155 182,2	27 974,2	183 156,4	215 406,3	23 008,3	238 414,6	232 762,0	18 751,3	251 513,3
Поточні видатки	110 820,3	13 778,4	124 598,7	143 688,3	16 969,4	160 657,7	127 929,8	14 610,0	142 539,8
Субсидії та поточні трансферти	35 875,1	10 316,3	46 191,4	47 579,6	5 359,4	52 939,0	68 221,6	902,1	69 123,7
Операційні видатки всього	146 695,4	24 094,7	170 790,1	191 267,9	22 328,8	213 596,7	196 151,4	15 512,1	211 663,5
Операційний баланс	8 486,8	3 879,5	12 366,3	24 138,4	679,5	24 817,9	36 610,6	3 239,2	39 849,8
Фінансовий дохід	0,2	0,0	0,2	97,9	0,0	97,9	977,6	0,0	977,6
Виплата доходу за зобов'язаннями, обслуговування боргу	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	98,6	0,0	98,6
Фінансовий баланс	0,2	0,0	0,2	97,9	0,0	97,9	879,0	0,0	879,0
Поточний баланс	8 487,0	3 879,5	12 366,5	24 236,3	679,5	24 915,8	37 489,6	3 239,2	40 728,8
Капітальні надходження	0,0	11 651,1	11 651,1	0,0	15 642,7	15 642,7	0,0	19 923,7	19 923,7
Субсидії та трансферти на здійснення капітальних видатків		2 926,6	2 926,6		11 547,4	11 547,4		13 188,6	13 188,6
Капітальні надходження всього	0,0	14 577,7	14 577,7	0,0	27 190,1	27 190,1	0,0	33 112,3	33 112,3
Капітальні видатки	2 918,7	17 756,2	20 674,9	9 162,7	25 159,2	34 321,9	4 980,9	16 460,7	21 441,6
Капітальні трансферти без трансфертів до бюджету розвитку	0,0	0,0	0,0	186,6	1 055,0	1 241,6	941,6	1 122,8	2 064,4
Капітальні трансферти до бюджету розвитку	2 926,6	0,0	2 926,6	7 575,0	0,0	7 575,0	7 008,4	0,0	7 008,4
Капітальні видатки всього	5 845,3	17 756,2	23 601,5	16 924,3	26 214,2	43 138,5	12 930,9	17 583,5	30 514,4
Капітальний баланс	-5 845,3	-3 178,5	-9 023,8	-16 924,3	975,9	-15 948,4	-12 930,9	15 528,8	2 597,9
Баланс після капітальних видатків	2 641,7	701,0	3 342,7	7 312,0	1 655,4	8 967,4	24 558,7	18 768,0	43 326,7
Надання пільгових кредитів громадянам на будівництво житла (з урахуванням повернення)	228,0	0,0	228,0	320,0	0,0	320,0	0,0	-52,5	-52,5
Профіцит/дефіцит	2 413,7	701,0	3 114,7	6 992,0	1 655,4	8 647,4	24 558,7	18 820,5	43 379,2
Фінансування	-2 413,7	-701,0	-3 114,7	-6 992,0	-1 655,4	-8 647,4	-24 558,7	-18 820,5	-43 379,2
БАЛАНС	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Джерело: Фінансове управління Луцької міської ради

Фінансування бюджету міста Луцька з розбивкою на загальний та спеціальний фонди у 2005-2006 роках та за 9 місяців 2007 року, тис. грн.

Показник	2005 рік Загальний фонд	2005 рік Спеціальний фонд	2005 рік Виконано	2006 рік Загальний фонд	2006 рік Спеціальний фонд	2006 рік Виконано	9 міс. 2007 року Загальний фонд	9 міс. 2007 року Спеціальний фонд	9 міс. 2007 року Виконано
Профіцит/дефіцит	2 413,7	701,0	3 114,7	6 992,0	1 655,4	8 647,4	24 558,7	18 820,5	43 379,2
Фінансування	-2 413,7	-701,0	-3 114,7	-6 992,0	-1 655,4	-8 647,4	-24 558,7	-18 820,5	-43 379,2
Зміни залишків	-2 413,7	-484,0	-2 897,7	-6 991,8	-2 263,9	-9 255,7	-5 558,7	-22 820,5	-28 379,2
залишок на початок року	2 211,0	122,3	2 333,3	4 624,6	606,3	5 230,9	11 616,4	2 870,2	14 486,6
залишок на кінець року	4 624,7	606,3	5 231,0	11 616,4	2 870,2	14 486,6	17 175,1	25 690,7	42 865,8
Зміни обсягів депозитів та цінних паперів, що використовуються для управління ліквідністю	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-19 000,0	-6 000,0	-25 000,0
Повернення коштів з депозитів або пред'явлення цінних паперів	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Розміщення коштів на депозитах або придбання цінних паперів	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	19 000,0	6 000,0	25 000,0
Фінансування за рахунок коштів єдиного казначейського рахунку	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Одержано	36 400,0		36 400,0	0,0		0,0	0,0		0,0
Повернено	36 400,0		36 400,0	0,0		0,0	0,0		0,0
Фінансування за борговими операціями	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	10 000,0	10 000,0
Запозичення	0,0	0,0	0,0		0,0	0,0		10 000,0	10 000,0
Погашення	0,0					0,0			0,0
Інші розрахунки	0,0	-217,0	-217,0	-0,2	608,5	608,3	0,0	0,0	0,0
БАЛАНС	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Джерело: Фінансове управління Луцької міської ради

Додаток до рейтингового звіту №4

Показники доходної частини бюджету міста Луцька на 2008 рік з розбивкою на загальний та спеціальний фонди, тис. грн.

Показник	Виконано у 2007 році Загальний фонд	Виконано у 2007 році Спеціальний фонд	Виконано у 2007 році разом	План на 2008 рік Загальний фонд	План на 2008 рік Спеціальний фонд	План на 2008 рік разом	Темп росту по відношенню до виконання у 2007 році
Податок з доходів фізичних осіб	149 829,2	-	149 829,2	187 837,7	-	187 837,7	125,4
Плата за держ. реєстрацію	170,5	-	170,5	170,0	-	170,0	99,7
Плата за торговий патент	5 487,3	107,2	5 594,5	5 500,0	110,0	5 610,0	100,3
Єдиний податок	10 273,2	-	10 273,2	10 500,0	-	10 500,0	102,2
Державне мито	1 165,2	-	1 165,2	1 200,0	-	1 200,0	103,0
Адміністративні штрафи	135,6	-	135,6	120,0	-	120,0	88,5
Усього закріплені доходи	167 061,0	-	167 168,2	205 327,7	-	205 437,7	122,9
Податок на прибуток підприємств комунальної власності	3 906,1	-	3 906,1	3 350,0	-	3 350,0	85,8
Плата за землю	9 897,8	-	9 897,8	10 000,0	-	10 000,0	101,0
Податок на промисел	19,0	-	19,0	20,0	-	20,0	105,3
Місцеві податки й збори	6 420,2	-	6 420,2	7 000,0	-	7 000,0	109,0
Плата за оренду цілісних майнових комплексів	2 276,2	-	2 276,2	2 287,4	-	2 287,4	100,5
Інші надходження	2 407,1	-	2 407,1	3 830,0	-	3 830,0	159,1
Усього власні доходи	24 926,4	-	24 926,4	26 487,4	-	26 487,4	106,3
Доходи бюджету розвитку, у тому числі:	-	53 515,0	53 515,0	-	20 000,0	20 000,0	37,4
- надходження коштів від приватизації майна	-	8 941,5	8 941,5	-	9 000,0	9 000,0	100,7
- надходження коштів від продажу землі	-	44 573,5	44 573,5	-	11 000,0	11 000,0	24,7
Податок на власність	-	9 733,7	9 733,7	-	9 890,0	9 890,0	101,6
Збір за забруднення навколишнього природного середовища	-	146,3	146,3	-	150,0	150,0	102,5
Власні надходження бюджетних організацій	-	17 378,3	17 378,3	-	10 608,2	10 608,2	61,0
Цільові фонди	-	920,9	920,9	-	250,0	250,0	27,1
Інші надходження спеціального фонду	-	2,5	2,5	-	-	0,0	0,0
Разом	191 987,4	81 803,9	273 791,3	231 815,1	41 008,2	272 823,3	99,6
Трансферти	136 272,9	5 944,0	142 216,9	24 545,1	-	24 545,1	17,3
Усього	328 260,3	87 747,9	416 008,2	256 360,2	41 008,2	297 368,4	71,5
Кошти, що передаються із загального фонду до бюджету розвитку	-	11 072,7	11 072,7	-	0,0	0,0	0,0
Разом доходів	328 260,3	98 820,6	427 080,9	256 360,2	41 008,2	297 368,4	69,6

Джерело: Фінансове управління Луцької міської ради

Показники видаткової частини бюджету міста Луцька на 2008 рік з розбивкою на загальний та спеціальний фонди, тис. грн.

Показник	Виконано у 2007 році Загальний фонд	Виконано у 2007 році Спеціальний фонд	Виконано у 2007 році разом	План на 2008 рік Загальний фонд	План на 2008 рік Спеціальний фонд	План на 2008 рік разом	Темп росту по відношенню до виконання у 2007 році
Основні видаткові статті	310 001,4	81 893,5	391 894,9	253 101,2	41 008,2	294 109,4	75,0
Державне управління	15 101,2	926,6	16 027,8	17 749,6	1 545,2	19 294,8	120,4
Правоохоронна діяльність	482,0	0,0	482,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Освіта	107 104,9	5 191,8	112 296,7	135 139,8	4 281,5	139 421,3	124,2
Охорона здоров'я	54 482,3	9 568,7	64 051,0	68 226,9	4 214,2	72 441,1	113,1
Соціальний захист і соціальна допомога	82 523,2	52,6	82 575,8	4 048,2	44,0	4 092,2	5,0
Житлово-комунальне господарство	24 928,9	5 630,9	30 559,8	11 800,0	0,0	11 800,0	38,6
Культура і мистецтво	9 174,5	1 372,2	10 546,7	11 961,2	619,9	12 581,1	119,3
Засоби масової інформації	473,0	0,0	473,0	300,0	0,0	300,0	63,4
Фізична культура і спорт	2 755,3	433,4	3 188,7	2 975,5	413,4	3 388,9	106,3
Будівництво	607,2	31 789,6	32 396,8	0,0	19 490,0	19 490,0	60,2
С/г, лісове господарство, рибальство і мисливство	310,8	16,9	327,7	100,0	0,0	100,0	30,5
Транспорт	10 254,3	11 667,1	21 921,4	500,0	10 000,0	10 500,0	47,9
Інші послуги, пов'язані з економічною діяльністю	1 219,6	15 001,7	16 221,3	0,0	0,0	0,0	0,0
Попередження та ліквідація надзвичайних ситуацій та наслідків стихійного лиха	189,7	0,0	189,7	0,0	0,0	0,0	0,0
Обслуговування боргу	394,5	-	394,5	300,0	-	300,0	76,0
Цільові фонди	0,0	242,0	242,0		400,0	400,0	165,3
Видатки, не віднесені до основних груп	805,5	100,8	906,3	3 259,0	0,0	3 259,0	359,6
Разом видатків	310 806,9	81 994,3	392 801,2	256 360,2	41 008,2	297 368,4	75,7
Кошти, що передаються до бюджетів інших рівнів	2 446,0	0,0	2 446,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Всього видатків (за вирахуванням коштів, що передаються з однієї частини бюджету в іншу)	313 252,9	81 994,3	395 247,2	256 360,2	41 008,2	297 368,4	75,2
Кошти, що передаються із загального бюджету до фонду розвитку	11 072,7	0,0	11 072,7	0,0		0,0	0,0
Всього видатків	324 325,6	81 994,3	406 319,9	256 360,2	41 008,2	297 368,4	73,2

Джерело: Фінансове управління Луцької міської ради

Додаток до рейтингового звіту №6

Перелік компаній, які зареєстровані у місті Луцьку та мають кредитний рейтинг або кредитний рейтинг боргових зобов'язань, визначений ТОВ «Кредит-рейтинг» за Національною рейтинговою шкалою

Контрагент	Галузь	Обсяг емісії млн. грн.	Дата визначення	Дата останнього оновлення	Поточний рейтинг	Прогноз
ЛуАЗ, ВАТ	машинобудування	рейтинг позичальника	18.05.2005	07.12.2007	uaBBB	позитивний
ЛуАЗ, ВАТ	машинобудування	130,0	18.05.2005	07.12.2007	uaBBB	позитивний

Джерело: ТОВ «Кредит-Рейтинг»